

WWW.UNILIB.RS

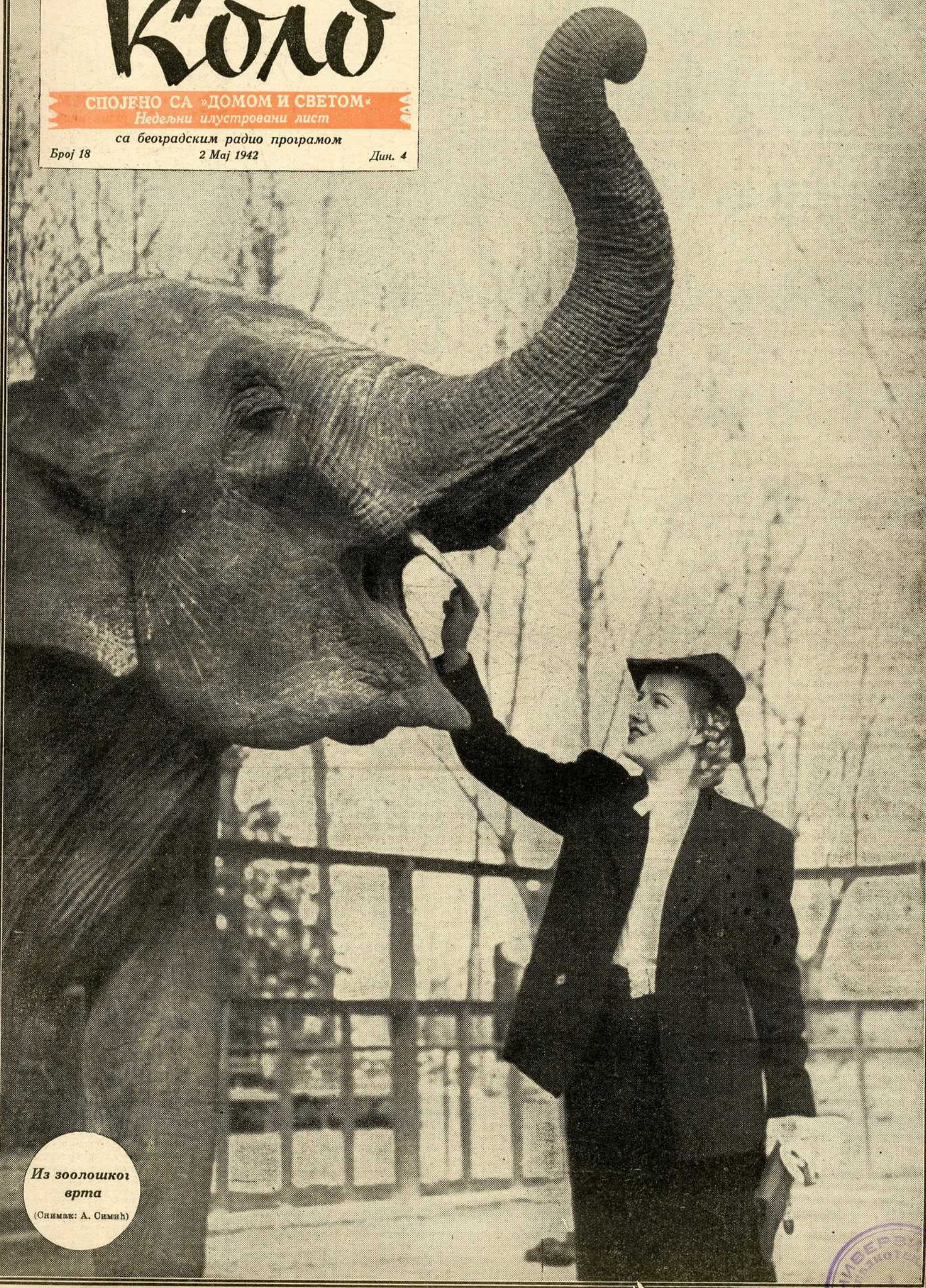
У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Коло

СПОЈЕНО СА »ДОМОМ И СВЕТОМ«
Недељни илустровани лист

са београдским радио програмом
Број 18 2 Мај 1942 Дин. 4

Из зоолошког
врта
(Снимак: А. Симич)

Календар мога комшије

НЕДЕЉА, 26 АПРИЛ

Нова индустрија

СРЕДА, 29 АПРИЛ

Шта вреди што је рат, што је криза и што се понеко сти-сноу па ћути и гле-да своја посла, кад има и оваких назо-зора. Комшија чуо својим ушима тај телефонски разго-вор:

— Мила моја, имаћемо кућицу, ба-штицу, децу...
— Шофера, ауто, гувернанту, кува-рицу, собарицу... Биће дивно...

ЧЕТВРТАК, 30 АПРИЛ

Пре неки дан, пред судом, одмотавао се један претрес:

— Он је био тре-штен пијан, госпо-дине судијо!
— По чему то за-кључујете?
— По томе што се страшно жучно препирао с једном да-мом!
— Па то још ништа не значи.
— Како да не значи, кад даме уоп-ште није било!

ПЕТАК, 1 МАЈ

Ту скоро била премијера у позори-шту. Давали „Бое-ме. Једна позната ресторатерка из Бео-града и њен муж до-шли да гледају о-перу. Он извуче ча-совник из џепа и шапну јој:

— Седам сати! — а она безазлено одговори:
— Значи зато сви и певају одједном да ухвате последњи трамвај...

СУБОТА, 2 МАЈ

Мој комшија чуо, ономад, у полити-ској пријавници, о-вакав разговор:

— Како то, у нар-готеци на вашој фо-тографији ви нема-те браду?! — каже наредник строго.
— Јесте господине наредниче, — бранио се онај — само треба да уз-мете у обзир колико већ чекам овде...

Нема сумње да је рђава навика каж-њавати децу глађу. Мој комшија има тај обичај. И сад му се малишан потсме-ва. Ономад купио комшија неки сир испод руке. Кад би-ло после ручка растрчали се и он и комшиница по кући па ни да стану. Спонали их неки грчеви од покваре-ног сира. А, малом Никици ништа. Пи-тали га ми и он нам објаснио:

— Нису ми ни дали да једем сир, зато што кажу да сам био неваљао...

ПОНЕДЕЉАК, 27 АПРИЛ

Опет прича ком-шија. Срео, вели, неког старог прија-теља који сав био утонуо у бриге.
— Како си?
— пита га комшија.
— Хм!...
— А, твоја госпођа?

— Хм!...
— А, како деца?
— Хм!...
— Послови?
— Хм!...

Комшија му пружио руку и ре-као му:

— Заиста је човеку лакше на срцу кад се изјада неком, као ти мени... Довиђења...

УТОРАК, 28 АПРИЛ

Има један наш за-једнички комшија (онај довитљиви) не-ко мало имаће нег-де на периферији. И водио нас да ви-димо. Зачудили смо се што је обесио на две мотке два пара потпуно исцепаних панталона, на са-мом улазу у имање, кад он, шерет, ево шта нам казао:

— Псе немам рачуна да држим, и зато сам ове поцепане ногавице ту обе-сно, и као што видите написао сам „Чувај се пса!“

И, куне се, да му нико незван није до сада завирио у имање...

— Па, кад вам крава даја дванаест литара млека, колико од тога продате?
— Око тристак литара чистог млека, а од осталог правим бутер!

О СВЕМУ И СВАЧЕМУ

РАСЕЈАНОСТ

Расејаност је општа болест. Неко мање, неко више али од ње сви бо-љујемо. Било је великих људи за које се може слободно рећи да им је гла-ва била увек у облацима.

Један од таквих је био познати ита-лијански књижевни критичар Де Санк-тис. Једнога дана требало је да са же-ном и ћерком отпутује из Напуља за Рим. Изашао је за тренутак из чекао-нице и замолио супругу да га ту са-чека. Шетајући по перону он се по-пео у воз и ту срео неког свог доброг пријатеља с којим се упустио у прија-тан разговор. У међувремену воз је кренуо и већ су били препли неколи-ко километара кад га је пријатељ за-питао како су му жена и ћерка. Де Санктис се тек тада сетио да их је оставио у чекаоници. Било му је на-равно врло непријатно али се више ништа није могло помоћи.

Славни италијански песник и одли-чни говорник Панџаки морао је једне вечери да присуствује неком балу. По-сле неког времена осећајући толику досаду да није могао да се скраси на једном месту, изађе из sale и поче да лута по стану. Тако је приспео у спа-ваћу собу и код постеле се задубио у читање неке књиге. Око четири сата ујутру кад су сви гости већ били оти-шли, госпођа је решила да се мало одмори. Када је ушла у своју спаваћу собу узвикнула је од страха видећи

у својој постели страног човека. То је био Панџаки који се удубљен у чита-ње био свукао и легао у кревет да би удобније могао да чита.

МИРИС СИРА — ЛЕК ПРОТИВ ГЛАВОБОЉЕ

Познати лекар специјалиста г. др. Киместрат из Лајдена у Холандији, пронашао је, сасвим случајно, лек про-тив главобоље. Г. др. Киместрат био је дуго година лекар особља у једној ве-ликој фабрици сирева. У својој дуго-годишњој пракси г. др. Киместрат за-пазио је да се још ниједан радник те фабрике није тужио на главобољу. Из тога је лекар закључио, да се из си-рева шире извесни мириси који спре-чавају појаву главобоље. Лекар је са-да почео да анализира све гасове који се шире из разних сирева и пронашао је мирис који тако успешно лечи гла-вобољу.

КАКО ТРЕБА СПАВАТИ?

Постоје разни „типови“ сна. Нек: спава најдубље увече, и ујутру се обично осећа врло свеж. Напротив они чија дубина сна постиже максим-ум у првим утарњим часовима нису способни у првом делу дана за свеж и одморан рад. Они први су здрави-ји док су други обично нервозни и мрзовољни.

Треба спавати у једној соби што даље од сваке ларме пуној свежег ваздуха чак и зими. Постоља мора да буде нагнута од главе ка ногама с вуеним мадрасом постављеним на

једну ни много тврду ни много ме-кану подлогу. Покривачи лаки. Треба се намести улобно у средини постеле да би се сви мишићи могли одмо-рити. Главу поставити ниско да би крв могла правилно да функционисе у мозгу. Не савијати, не прекрштати ноге и не подизати колена. И пре свега не држати руке изнад главе. Не сме се ни лећи са пуним стомаком. Најнездравије је спавати на левој страни јер се тада варење зауставља а сва тежина тела пада на срце. Не треба спавати ни на леђима иако на-ши стари говоре да је то најбољи на-чин. Треба дакле спавати на десној страни.

РАЗВОД БРАКА РАДИ — ШАХА

Супруга једног од најпознатијих будимштанских адвоката поднела је суду тужбу у којој је тражила развод од свога мужа. Као разлог за овај ко-рак, она је навела, да је њен муж пре четири године научио да игра шаха. Од тога дана нестало је брачне слоге у њиховој кући. Адвокат је занемарио свој посао, а затим и саму жену. По читаве недеље остављао је саму код куће, јер, како је тврдио, никако ни-је могао да напусти започете шахов-ске партије.

Суд је уважио оптужбу и раскинуо брак на штету супруга — шахисте.

ЛЕЧЕЊЕ РАКА СМРЗАВАЊЕМ

Француски лекар Пјер Серен недав-но је објавио у једном лекарском ча-совнику начин к... је успео... излечи

једног тешког болесника од рака за-хт... хладноћи.

Овај лекар држао је свога болесни-ка пет лунних дана такорећи у смрзну-том стању, тако да је скоро потпуно успео да умртви скоро све остале ор-гане сем — срца.

После извршеног опита, за време ко-јега је болесник лежао у температури од 50 степени испод нуле, лекар је констатовао да је рана, захваћена ра-ком, исцељена.

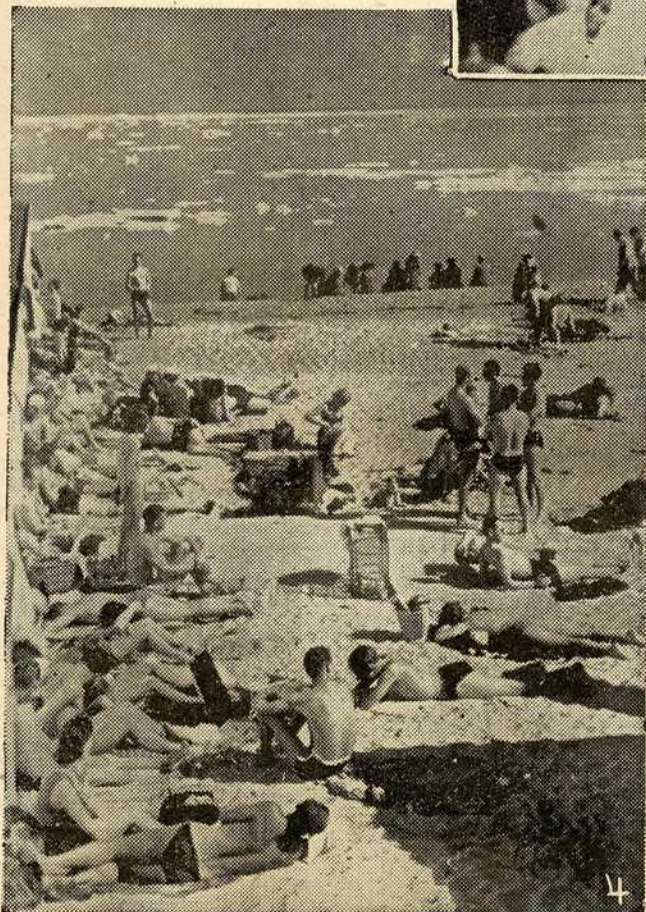
МАШИНА ЗА СКЛАПАЊЕ БРАКОВА

Једно друштво за аутомате у То-кију дошло је на идеју да уместо чо-коладе стави унутра листиће с име-нима девојака које желе да се удају. Име је пропраћено физичким и мо-ралним одликама девојке исто као о-ни огласи на последњој страни на-ших листова. Ако онај који је у ау-томат убацио новац наиђе на себи од-говарајући случај, обраћа се друштву које га доводи у везу са кандидатки-њом. Тако друштво прави добар по-сао, и тако по који срећни брак бива склопљен помоћу машине.

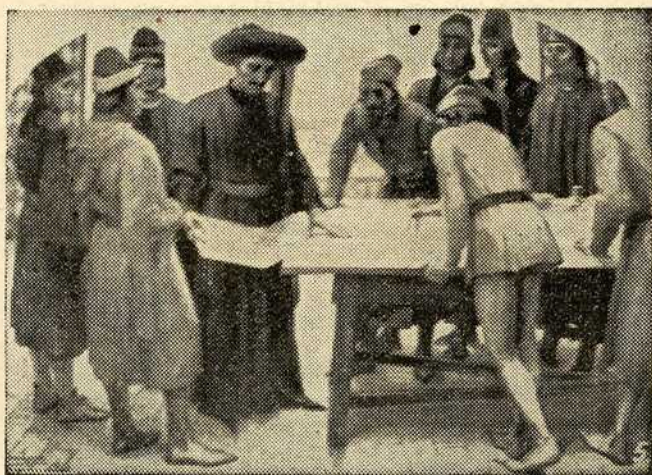
Главни уредник
Мирослав Стевановић
Уредник Мића Димитријевић
За фотографије Александар Симић
Цртач Вође Лобачев
Уредништво Поенарева улица број 31.
Телефон 25.010
Власник и издавач Српско издавачко предузеће А. Д. Јован Тановић
Администрација Дечанска 31 Београд.
Телефон: 24.000-10, штампа „Штам-парија Београд“ А. Д. Дечанска 31.

КРОЗ ЦЕО СВЕТ

- 1) У Калкути, милионској вароши Индије, одржан је велики збор индских жена које су протествовале против британског поробљавања Индије.
- 2) Недавно је у свим већим земљама патентирана нова врста точка, које стручњаци проричу велику будућност. По свом проналазачу и конструктору тај нови точак зове се „Лан“. За разлику од старог типа нови точак нема ланца, предњег и стражњег зупчаника, а према томе ни лежајеве у зупчаницима. Направа за осветљење и стражња кочица налазе се позади, у самом сандучету на стражњем точку. Сам рам је знатно скраћен и то даје точку велику покретљивост. На точак се седе исправно и тиме се уштеди много труда и времена.
- 3) У Паризу је недавно приређена велика изложба под именом „Нови живот“. Слика приказује отварање изложбе у присуству званичних лица.

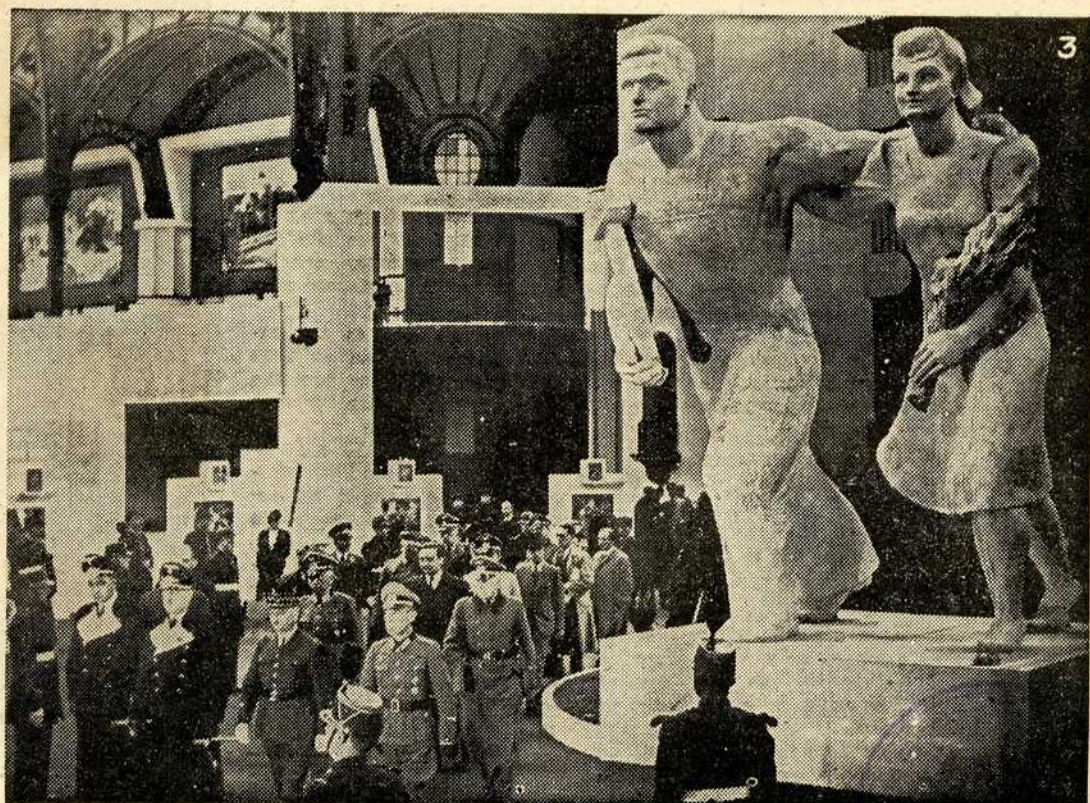
- 4) Купање и сунчање у Данској. — И на северу је већ дошло пролеће. Грађани Копенхагена се сунчају на плажи у Ересунду. Храбрији купачи скачу у хладну воду којом још пливе ледене санте, остаци прошле љуте зиме...

- 5) У Берлинској уметничкој академији отворена је 16 априла изложба португалских сликара. Ова изложба приказује португалску уметност XIX и XX века. Једно од најуспелијих дела на изложби је слика Сузе Лопеза: „Хајриуз Морепловац у кругу својих верних“.

(Fotos: Belgrader Bildagentur)

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Љубавна пртња

ПИСМЕ: МИРКО СРЕЉКОВИЋ

Небо је било попрскано звездама. Он јој миловао ухо речима:
 — Ох, једну реч само са ваших усана и бићу срећнији од свих на свету од звезди које парују небом, од људи који парују земљом... Ја вас волим... Сваки дамар у мени откупавља по стотину, по хиљаду пута да Вас волим... Вас и никог више и никад другу... Репите реците, да ли ће ме

Клизали облаци небом, клизило време под облацима, а он и даље волео. И једне вечери, док се сумрак пружао низ калемегданске падине, а лађице секле мирну реку, он ју је миловао својом безграничном љубављу:

— Волим Вас још увек, волим Вас више него икада... О, чујте ме, љубави моја... Једна ваша реч, и моје тело стрпоштаће се низ ове стародревне

икада ваше усне усрећити, да ли ће икада прошапутати: „Да!“
 А она ћутала...

Време откидало комадиће вечности, а он и даље волео. И шапутао јој друге једне ноћи, док су тешки облаци гутали звезде, а месец покушавао да посребри земљу:

— Зар заиста „Да!“ неће отпрхнути никада са Ваших дивних усана? Зар ме ни једног тренутка неће прозрачити топлиота те мајушне речи зар никад та два сједињена слова неће сјединити нас и наше душе? Погледајте овај прстен... Диван је зар не? Носиле га негда најлепше жене београдских паша, чежњиве оријенталке, бајне Грчкиње, белокоже Европејке. Тај прстен, понос је нашег дома... Красио је он доњије руку кнегиње Јулије. Не бих се од њега одвојио ни за шта на свету, јер га је носила моја мајка. Јер је ресио прст моје сестре... Али, ево, стављам га на Ваш нежни и лепи прст, с љубављу и без жаљења га стављам, јер је Вама био намењен још у преисконска времена, јер Вас волим више од свега... Реците „Да!“ реците љубави моја...
 А она ћутала...

бедеме... И док будем падао у повор, ниједног тренутка нећу зажалити због тога и подаћу се смрти мирно и блажено, јер сте Ви то тако желели... Волим Вас као што никад нико није волео... Реците, реците само ону дивну двословну реч, и бићу најсрећнији човек на свету, и бићете најсрећнија жена на свету...
 А она ћутала...

Кроз тешку завесу продише с муком прво пролећно сунце. Она, ова ваздушаста, ова дивна, прекрасна као љубав, губи се у удобној, тешкој фотели. А он пред њене ноге положи масиван ковчег од најфиније коже. И рече пун одрицања:

— Ево, оно што ми је најважније на свету, оно што ми је најдраже и најнеобходније, стављам пред Ваше ноге, богињо моја... Један Ваш покрет и једна Ваша реч и биће то Ваше... Све Ваше: Два килограма кафе, килограм чоколаде, пет килограма пиринча, пет килограма шећера, цимет, бибер, сенф и шта више, два пара „Кајверових“ чарапа...

И она рече:
 — Да!
 И беху пресрећни обоје...!

Из старих хроника

* 1649 — како каже једна хроника из тога доба — неки часовничар из Норимбурга извесни Јован Хаудије конструисао је један покретач на фелдери који је прикључио свом екипажу. Кола су на тај начин успевала да буду без коња и могла да пређу „две хиљаде корака“ или један ипо километар. После тога је требало понова навијати механизам.

* Острво на коме је саграђен град Њујорк Индијанци су уступили Европљанима 1668 у замену за следећу робу: 10 кошуља, 30 пари чарапа, 10 пушака 30 метака, 30 либрица праха, 30 секира, 30 лонаца и једну шипку бронзе.

* Знак распознавања код породице Меровинга која је доминирала у VI и VII веку у целој Француској, био је дугачка коса код људи, која се доси-ла као симбол краљевског достојанства. Фризура Меровинга је била чувана од дана рођења и никад је ма-казе нису смеле дотаћи. Тада су се

могли распознавати припадници краљевске породице ма како обучени они били. Носили су косу повезану или су је пак пуштали да се слободно вије низ леђа.

* Један од најчуднијих до сад познатих сатова био је направљен 1878 године у Франкфурту. Сваки пут кад би часовник откупаво сате, дрвена руке наоружана пиштољем излазила је из јеног одређеног одељења и из оружја је био опален метак. Конструктор тога часовника је говорио да његова направа има за циљ да убија време.

* Једна од најстаријих цркава посвећених св. Петру и Павлу била је саграђена близу Париза у VI веку, по наређењу краља Клодовинга. Изабравши место на коме је имао намеру да сазида цркву, краљ је бадио да из све снаге своје коње. Дужина цркве је тако била означена, да би се — пише стари историчар — једног дана могао и бити снага краљеве мишице по дужини зграде.

Сузу, о крвном имену...

Прошло је много дана како се видели нисмо
 И много чежњивих ноћи, кад срце јеца и пати,
 Многу смо сузу пролили, скрушено молитву шаптали
 Само за једно: татица да нам се врати.

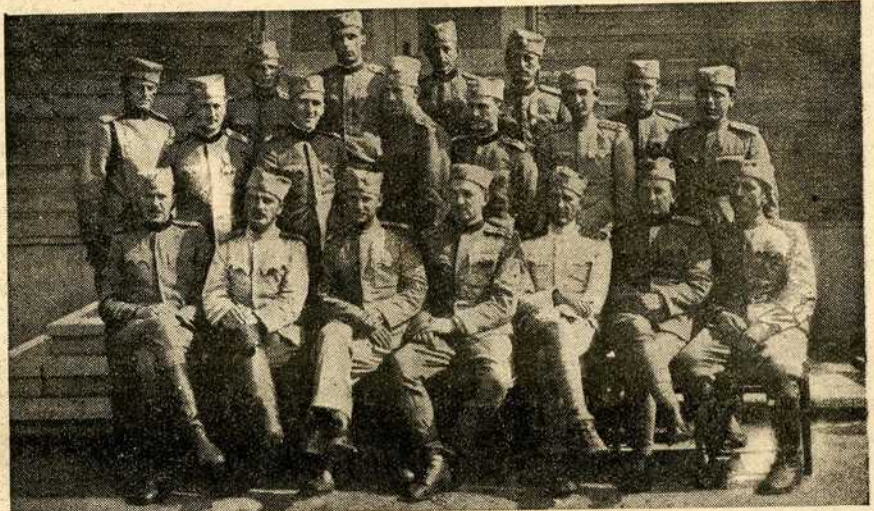
О, оче мили, да знаш како је нама тешко
 Без тебе бити далеко и крова свога драгог.
 Ти си сад у туђини, други те именом зову,
 А ми смо жељни твога погледа нежног и благог.

Ускоро биће нам слава. Као и година прошлих
 Запаћићемо свећу, кољиво вином прелити,
 Ал' неће бити радости и песме као некад,
 Јер знамо да ће суза у оку твома засјати.

Ал', оче, тога дана, побожно када у цркви
 Отстојим службу целу, молитве тихе шапћући,
 Молићу само једно, Бога и свеце часне,
 Да тата буде здраво и да се врати кући!

Београд, априла 1942.

Мара Шилеговић,
ученица V разр. VII женске гимназије

Три групе наших официра и војника у немачком заробљеништву.
(Снимци: Приватна својина)

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

И на крају, још неколико речи о врло важном проблему заробљеништва, о нези болесника. На срећу, проценат оболења у логору веома је мали. Здравствено уређење, коме нема приговора, довољна исхрана која није мања од немачке војничке исхране, могућност крењања и упражњавања гимнастике, све су то предуслови доброг здравственог стања међу заробљеницима у логору.

Природно, да међу толиким светом има и појединачних случајева болести. И у грађанству између много десетина хиљада људи има их који, с времена на време, мора да се обрате лекарима. Тежи случајеви, разуме се, упућују се у болницу. За амбулантно лечење одређена је нарочита барака. Ту, поред немачких лекара, ординирају и српски војни лекари. И овде је меродавно оно начело; да заробљеници што више сами упослени тиме отклањају чамотињу и досаду и, према приликама имају задовољство јер им се даје прилика да не забораве своје занимање у дуготрајном заробљеништву. Поред тога и помажу својој браћи. Јер, друга је ствар ако болесник има пред собом лекара који разуме његов језик, а друга је ствар ако мора да са лекаром општи преко тумача.

Која сретства стоје на расположењу санитарској служби у логорима, види се најбоље у зубарској амбуланти. Она је у сваком погледу узорно уређена. Поред једноставних инструмената има ту и најмодернијих апарата, за све врсте лечења зуба. Изучени зубни техничари праве „бломбе“ у специјалној лабораторији, која је исто тако модерно уређена.

*

И на завршетку ове серије кратких репортажа, још једна примедба. Породице у отаџбини не треба да брину за судбину својих милих и драгих који се налазе у заробљеничким логорима у Немачкој. Многи бивши заробљеници вратили су се већ својим кућама и

Десно — Зубна амбуланта у логору примерно је уређена. Поред немачког санитарског особља запослени су овде у већем броју и српски лекари који лече зубе својим друговима.

Лево — Цигарета, између две паузе приликом пробе оркестра, одлично прија.

Доле — Амбуланта једног српског лекара у логору. Описа је тенденција да се заробљеници што више запосле у занимањима која упражњавају у грађанству. Тиме се постиже не само непосредна корист, него се сузбија и највећи непријатељ заробљеника у логору — дуго време и досада.

(Fotos: V. Peters)

они могу само да потврде оно што сам у „Колу“ писао. Када сам напуштао логор, један капетан, у име свих својих другова рекао је: „Поздравите нашу драгу отаџбину. Разуме се да сви ми овде чезнемо да је што пре угледамо. Али, и ми се надамо да ни отаџбина неће нас разочарати. Ми чамимо овде већ много месеца због последица једне несрећне политике, коју већина од нас није желела ни хтела. Данас, једва чекамо тренутак, да нам судбина да поново прилике да се посветимо раду на обнови своје земље, која треба да се укључи у нову, велику заједницу народа Европе. Сви ми овде верујемо да су наши код куће познали пут, који једини води оздрављењу нашег народа, који више неће подлећи јеврејско-марксистичким утицајима јер би то значило право самоубиство и пропаст наше Мајке-отаџбине, за коју живимо и желимо да радимо“.

В. ПЕТЕРС

*

Овим излагањем завршен је низ илустрованих репортажа г. Виктора Петерса, који је, као што смо већ објавили, крајем марта посетио наше заробљенике у пирнбернском логору, у својству специјалног извештача „Колу“.

Од идучег броја „Коло“ ће наставити и даље да објављује слике и разне појединости о животу наше браће у заробљеништву, као што је то чинило од почетка овог излагања.

Наши у заробљеништву

Дамаск и Багдад су два суседна града. Само на Оријенту појам суседности прилично је релативан. Нарочито у овом случају, јер је реч о пространој Азији, и јер ова два „суседна“ града дели пространа Сиријска пустиња а то значи, скоро хиљаду километара пута, односно, пустиње...

Па ипак, ову хиљаду километара преваљују аутобуси у времену од 28 часова. Има додуше, и таквих аутобуса који тај пут прелазе и за много краће време. Али они нису приступачни ширим слојевима. Који је бедуин у стању да плати 18 фунти стерлинга (око 5.500.— динара) зато да би се возио аутобусом друштва „Нери“ који је херметички затворен и тако заштићује путнике од пустињског песка и врелог ветра? То је колос са четири осовине и осам точкова, у чијем се крову налази лед, а у унутрашњости удобни кревети у којима послуга сервира размаженим путницима рибе и ракове с мајонезом...

Али, може да се путује, истина нешто дуже времена, али и јефтиније: са уштедом од 14 фунти. За такво путовање употребљавају се обични аутобуси са свега две осовине и четири

точка, а уместо леда у крову безброј кофера и разних завежљаја заштићују од прекомерног загревања. Послугу са белим фрактовима замењује кондуктер-бедуин са шареним бурнусом и тако даље.

За новинара, који жели да доживи све оно што је карактеристично за Сиријску пустињу, било би још најинтересантније путовање треће врсте или да кажемо: на једној осовини и без точкова. А то значи камилом. Само такво путовање траје два месеца. Али пошто ни једна редакција на свету нема толико „дубоког разумевања“ да би свом сараднику дала два месеца времена за једну безначајну репортажу, то смо и ми употребили превозно средство друге врсте, и помешали се са шареним бурнусима и разним чалмама путујући тако преко бескрајне Сиријске пустиње.

После неколико сати вожње чинило се као да је ваздух постао зажарен. Кожа на лицима и уснама Еврењаци сушила се и стезала колико је могла. А онда је почела да пуца остављајући танке brazde усирене крви. Усне су набрекле и нису се разликовале од усана наших сапутника бедуина. Њих, додуше, није било много. Свега неколико. Остали део путника сачињавали су неки техрански индустријалац, један трговац из Базре, који ми је у великој љубавности као освежење понудио свој зелени краставац, и црнац Садик Сандуки. Путовала је још нека чудна породица од пет до шест чланова, и један господин сумњиве професије. После уобичајених друштвених вицева први се претставио трговац из Базре и пружио нам своју посетницу на арапском језику, позивајући нас, да га безусловно посетимо, када дођемо у његов град, и да будемо његови гости бар недељу дана. Наравно, ми смо се учтиво захвалили трговцу, предали му своје посетнице писане ћирилицом и исто тако учтиво га дозвали да нас безусловно посети када дође у Београд и да тада буде наш гост бар недељу дана. Тако смо били квит!

Цео овај забавни разговор и измену посетница посматрао је црнац Садик Сандуки. Пошто није имао визиткарте, а хтео је по сваку цену да буде у стилу друштва он је напрегао своју мишицу, дозволио да је опипамо и додао:

— Садик Сандуки, шампион за Багдад и Ирак!...

И збиља, та „визиткарта“ била је најубедљивија. Од тога времена сви су Садика поштовали. Сви, па чак и крупни шофер који је показивао надчовечанске напоре у вожњи преко пустиње. Он је возио без пауза. Тек пред вече, његов помоћник преузео је волан у своје руке и возио до краја пута смешкајући се с времена на време ако би искренула која фатаморгана или наишао караван камила, чије су силуете титрале кроз ужарен ваздух као неке сепке на немирној површини језера.

Тако је дошла и ноћ. Али она није донела потребан одмор и расхлађење. Она је донела неподношљиву зиму. Зиму, која је за нас била најстрашнија зима до тога времена. То су праве пустињске ноћи у којима се бедуини умтавају у своје бурнуса и ћебад и савијају у клупчад као жељеви. И шофер је с времена на време протрљао руке загревајући их, али је будно пазио на жути песак Сиријске пустиње која је одвајала два „суседна“ града: Дамаск и Багдад. **Богољуб Цикота**

Аутобусом КРОЗ СИРИСКУ ПУСТИЊУ

Рудба, погранична станица у пустињи

Наш шофер Али. (Снимци: В. Цикота)

Биоскоп у ШПАЈЗУ и КУЊИ

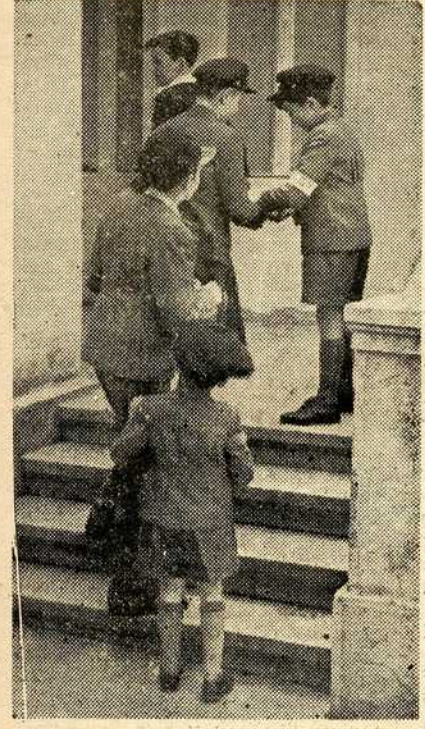
Гомила дечака и девојчица већ се гурала око закључане капије. Голе, закуцали таблу с натписом: Дечји биоскоп „Олимпија“. Данас се приказује криминални филм „Пикадили“ и драма са Далеког Севера „Освета ловаца вукова“... Сви дечаци и девојчице хтели би да уђу унутра. Али, капија је закључана. Истакнута је и табла: „За данашње претставе све распродато“...

Малишани су разочарани. Негодују. — Жалим, господо! — каже важно шврћа на улазу, иначе благајник биоскопа.

Један дечак је очајан. Прича да се код куће толико дерао да га пуне, да је тати покварио спавање после ручка. Добио је шамар. После тога му убрисали нос чистом марамицом, пољубили га и дали му шест динара за биоскоп. И сад не може унутра. „Кућа“ је за цео дан распродата.

— Другар, само мене пусти! — моли малишан.

— Жалим! — Опет ће отсечти онај

— Молим, карте, за преглед, господо!

шврћа и презриво одмери дечака с друге стране гвоздене капије.

Малишан се наљутио. Исплазио јевик благајнику и побеглао...

*

Претстава већ треба да почне. Публика је нестрпљива. Пљеска.

— Шта је? — пита директор биоскопа, опет дечак.

Одлучним покретом поправно је затим машину коју је узео из гардеробе старијег брата. Прекрстио руке на грудима, изишао на терасу, праска од беса. И треба да буде бесан, јер није тек онако директор биоскопа!

— Шта се догодило?

Ништа нарочито. Главни оператер заглавио се у прозору. Никако не може да се провуче.

— Ко ти је крив што си тако дебоо? — каже директор строго.

Оператеру није заиста нико крив што се заглавио. Јер, у кабину се и не може друкчије него кроз прозор од купатила.

На једвите јаде некако се провукао.

— Хм! — наставља љутито директор. — А могао је, кал смо били у шуни да се за сваку претставу увлачи потрбушке у кабину.

У дворани, заправо кухињи из које су изнесени штетњак и сто са столицама на поређане клупе, публика још нестрпљиво пљеска. Напоследку,

Десно:
— Две карте, само чеку много близу!
— Места нису измерисана...

светлост се гаси. Мрак... Грамофон почиње да свира и његова крештава музика с плоча прати одвијање филма...

Драма са далеког, леденог Севера почиње... У бескрај пружају се пушта мртва поља и шуме утонуле у снег. Ловац Цим познат је на целом Северу као велика лопужа, и његова жена због тога очајана.

Давни, заборављени јунаци немик филмова опет су се појавили на уском белом платну. Лица се крије у гримасе, они изговарају речи које се не чују...

Али, то ништа не смета. Зато је ту „спикер“ из кабине. И он објашњава врло живописно све што се догађа на платну, а чини му се да мали гледаоци неће разумети.

— Ловац Цим често се свађао са својом женом — говори „спикер“, који је у исто време оператер, а после претставе чисти салу. — Једног дана, његова жена дограбила је његов револвер кад се пијан појавио на вратима...

Малишани су занемели. Као опчињени, посматрали су призор на платну не скидајући ока. Један дечак подигао је колена и чврсто га обгрлио рукама.

Жена је опалила. Цим се срушио.

— Три минута одмора! — чује се глас директоров.

Пали се светлост. Очице жмиркају. За три минута имате право да се протегнете, да мунете суседа у слабицу или да се обратите некоме од разводника ако вам није било све јасно на филму.

— Да ли га је стварно убила? — пита један малишан.

— Видећеш. — Кажу му с тајанственим призвуком у гласу. — Онда се светлост опет гаси.

— Затварај врата! — виче публика једногласно на некога дечака који је задоцнио.

Драма се наставља. Жена се улапа за другог човека, исто тако ловца.

Али, му она није поверила своју тајну. И, Цим за кога је мислила да је убијен, једног дана се појављује...

— Чудна ми чуда! — закључује један пегави дечак у првом реду. — То је обично тако у филмовима... Било би занимљиво да га је заиста убила...

— Немој да галамиш! — негодују други. — Не чујемо шта онај тамо објашњава.

Ловац Цим је најобичнија битанга. У то ни један од дечака не сумња. И девојчице деле њихово мишљење. Његов противник, који га напоследку убија, бурно је поздрављен Пљеска се...

Онда опет светлост. То је крај... Још једна плоча испраћа задовољну публику.

Деца се разилазе. Један малишан закупио је место за све три претставе. Остали му завиде. Морају напоље. Треба и друга публика да се увери да је Цим лопужа и да ништа није боље заслужно од куршума у чело...

*

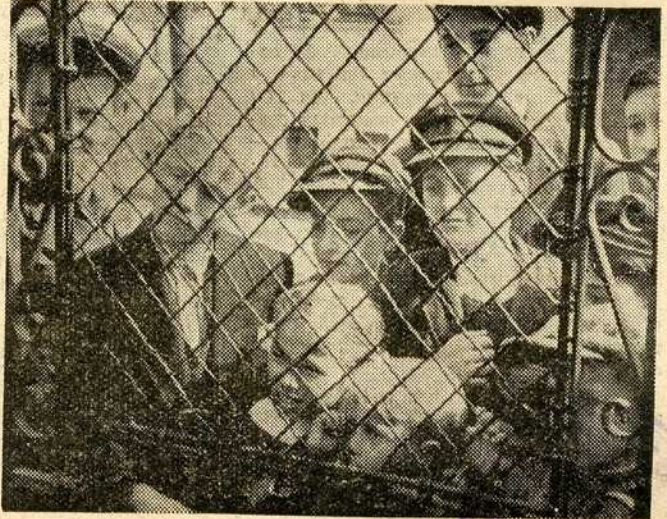
У биоскопу „Олимпија“ скоро сваки

дан се приказују претставе. И увек има публике. Нико не замера што људи с платна не говоре. Не смета што место њих говори оператер, који сигурно никад неће бити филмски глумац...

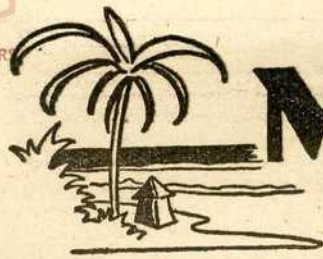
Али, сав приход са ових приредаба намењен је врло племенитом циљу. Новац који се скупи на благајни шаље се Црвеном крсту, за наше ратне заробљенике.

Малишани са Чубуре, који су отворили биоскоп „Олимпију“, задовољни су посетом и приходима. И њих десетак сваки дан су ту, око њиховог сопственог биоскопа, у коме они не плаћају карту, већ су они и директори, и оператери и разводници, а имају и своју публику, дечаке и девојчице са Чубуре који увек испуне „дворану“, два сата се преносе у фантастични свет авантура, пљескају победнику који је убио лопужу Цима, одлазе жмиркајући и свечано обећавају мами да сутра за ручак ништа неће окусити ако их опет не пусти у биоскоп...

П. Поповић

Десно:
Они који су остали за другу претставу.
(Снимци: А. Симић)

МИАМИ-

ВАЊА ЛЕТИХ НЕЈА

ПИШЕ:
ХАЈНС ХАЛТЕР

Још пре једног века Миами, на полуострву Флориди, било је мало рибарско насеље у коме је проводило бедан живот неколико рибарских породица. Позади села пружале се непроходне баруштине, обрасле пунглом бамбуса, а пред њим коралски спроводи обрасли мангровима. Кад је 1896 године грађена пруга на Флориди требало је, да би пруга додирнула Миами, да се докаже да „варош“ има најмање 500 становника. И, грађани су питање решили просто на тај начин што су се двапут пребројали...

Данас је Миами велика варош, која види, кад је сезона купања у пуном језу има преко 400.000 становника, од којих 40.000 Прнаца и свега неколико стотина „прастановника“ Индијанаца. Претпрошле зиме чак посетило је ово светско купатило преко два и по милиона Американаца, који су тамо оставили више од 160 милијарди динара.

Палм-бич, огромна плажа Миамна, с песком белим као снег, била је још 1913 године непролазно шипраже мангрова, а данас ту стално живи 75.000 људи. Дневно стиже аутострадама на плажу до 50.000 аутомобила.

Више стотина хотела, од којих неколико и по 15 спратова, стоје данас на месту где су пре тридесет година стајале свега четири куће у којима се за нужду могло преноћи. Поред хотела налазе се стотине барова, 16 великих ноћних клубова, 4 велика игралишта за голф.

Све се у Миамију може купити: сунце, одмор, узбуђење, сензација, луксуз, уживање, али све треба платити. Треба платити језовито скупо, три пута, пет пута па и десет пута скупље него у Њујорку или у Чикагу. Јер, принцип је спекуланта из Миамна, да ту не треба да се задржи више од 24 часа нико ко не може да плати. Богаташи треба овде да буду сами, и вато су цене тако подигнуте. Келнери, собарине, фризери, играчице, снажни веслачи могу да остану, јер ко ће иначе да служи господу?

Па, збиља, шта ће ту неки белни

Лудости моде и Америци. Американци претерију у свему па тако и у modi. Тако ова играчица, да би својом екстравагантном изазвала сензацију, направилa је трепавице од шибана.

трговачки агент или чиновнички, међу „краљевима“ аутомобила, конзерви бакра и свих богатстава света, међу финансијским магнатима који дрмају светом, међу филмским глумцима и глумицама из Холивуда. На један коктел ту стаје више од онога што он зарађује недељно.

Не, Миами је одређен само за такво звано „крем-друштво“, за доларске милионере... Сиромахан човек нема шта да тражи на сунчајој плажи Миамна, у вештачком рају Америке...

Па ипак и довде допиру таласи бедне. Чим се удаљите од луксузних хотела, највише ћете на чатрље од ласака или старог лимба у којима живе сиротиња. Америчка сиротиња — људи здрави и снажни, али незапослени. После дугог скитања по друмовима многобројних америчких држава повукли су се овде у нади да ће од богатства које се овде разбацује и шаком и капом, канути и њима који долар. Узалудна нада! Тамо где чапачица ликера стаје 20 долара, нема за њих ни пет пента...

ВЕШТАЧКИ РАЈ

Зими, док у осталој Америци дувају снежне вејавине, док се на улицима Њујорка и Чикага мрзну људи од зиме, сезона у Миамну је у пуном језу. Километарска плажа са песком белим као снег пуна је шарених костима купаца и купачица. Дугачки нивизи аутомобила стоје пред плажом. Беле једрилице као галебови љушқају се на зеленим морским таласима.

На плажи Миамија доконе размажене жене измишљају свакојаке лудости да би прекратиле време којег имају у изобиљу као и долара. Наша слика приказује једну бесмислену игру: поло на точку.

(Fotos: Belgrader Bildagentur)

Под зеленим палмама свирају музике. Ту се живи и ужива...

Штогод је у Америци богато и угледно, сматра за дужност да се у то време покаже на плажи у Миамну. Миами је сан лепих жена, пише на великим рекламним плакатима, на свим железничким станицама Уније. Пословни људи знају шта треба. Миами, луксузно купатило америчких богаташа, стварно је сан свих лепих жена. Од мале „герле“, играчице у малој трупи, до славне филмски звезде. Док она прва верује да ће можда, овде, наћи своју срећу, друга жели да се покаже, да изазове завист. Зато је Миами заиста права изложба лепих жена.

И Мирна Кин имала је срећу да се нађе у Миамну. Пола године наступала је као „герла“ у „Портрозе“, ноћном локалу Бродвеја, све док је Ал Хајмовић, приноси миксер, пореклом из неког „гета“ источне Европе, није умешао у своје прљаве послове. Кад је то ставио први пут ружну понуду, ударила му је револтирана шамар. Ал Хајмовић је једноставно помислио своје лице, а Мирна је остала без ангажмана. Уосталом, известила се у игри, била је још млада и лепа па је лако нашла другу трупу. Олива, њена пргава али верна пријатељица, послала је са њом. И тако је, после једне велике турнеје, са ревијом герла Дугласа Хајха, стигла и у амерички рај, Миами.

Само у том рају није било тако како су девојке замишљале. Становале су на мансарди једног великог хотела, у малим собама у којима није било ни ормана. За воду су морале

ићи спрат ниже. Да не би сметале „отменим“ гостима хотела, морале су да иду споредним степеницама, којима пролази послуга.

Јеле су доле у сутерену, у једној просторији до кујне. „Тежак је пут у Холивуд“ мислила је Мирна, јер она је као и све америчке девојке сањала о Холивуду, сјајној каријери филмске глумице с милионским приходима.

Али, зато је лепо играла. Трупа им је играла на малој позорници једног бара. Мирна је играла, дизала витке ноге високо, смешкала се љупким, усиљеним осмејком и певала глуше плагерне. Дозвољавала је да је мушкарци гледају позудним погледима, пила с њима коктеле, али је једва чекала да оде кући и да скине дебели шминку с лица. И док су се неке њене колегице с песмом возале у чамцима на месечини, Мирна је волела да сама шета алејом палми и да машта о срећи и прошлом животу. Још увек је мислила на Билу Кина, од кога је морала да се раста-

мо истиче облике тела... Наместе се и чекају...

— Шта чекају?

— Ти си заиста глупа. Чекају да се ухвати који мушкарац на њихову заводљиву лепоту. Бирају, обично, господу средњих година, и разуме се, богату. Довољно је да господин први почне разговор...

Увече, једна шетња на месечини, мала возња чамцем и све је готово. „Копачица“ — већином су герле које су прошле школу у Холивуду — зна

„Трке жаба“: најновија разонода благовитих богаташица у Миамију, левовалишту америчких милионера.

одлично законске прописе који важе у овој лепој држави Флориди у погледу брака. Онај ко први почне да флертује с младом девојком, — а то је „покушај завођења“ — мора на њен захтев да је венча. И пре по што тај господин дође себи, већ је венча. То је бар овде лако. А, сутрадан, кад се отрезни трчи већ судији да се разведе. Али, јесте, „Копачица“ је нашла на златан рудник, вампир не пушта лако своју жртву. Она тражи издржавање и велику оштету, или чак доживотно издржавање и „дотични господин“ мора да захвати дубоко у џеп... Ето тако раде „копачице злата“ у Миамију...

— А шта је с Маријетом Приспила...?

— Она носи рекорд. Четири пута је већ успела... Прво неки „краљ пецела“, па онда безазлени синчић неког топлог милионера. Трећи је био диригент пеца, а четврти онај ружни разорки старац, чини ми се да је банкар... Уосталом чује се да Маријета тражи сад пети рудник...

Мирна је направила такво лице да је Олива прсла у смех.

— Дабоме, дете, то је ствар укуса. Човек мора да има добар стомак. И још боље нерве. Ти си још млада, али године пролазе. Нећеш моћи вечно да млатиш ногама на позорници... Треба се побринуту и за будућност. Видиш како овде жене живе: луксуз, уживање, сензација по сваку цену, а по потреби и учена... Тако ти је то на том свету, дете моје...

Поздрав домовини

*Мајко, синови твоји из туђине,
Где проводе бескрајне, тужне дане,
Мислићи на рођену грду своју,
Шаљу ти поздрав, Чекају да сваке*

*Дан, кад ће наше уплакване очи,
Кроз замагљену копрену гледати
На поља, шуме, ситњине колебе,
Дан, кад ће угледати Тебе.*

*Ти, Мајко, тугујеш за децом својом,
Из срца твог, кб из скорашње ране,
Слива се непрестано крваца врела,
И ми Те видимо набрана чела.*

*Скришениу — без наде у боље дане,
Али, не тугуј, Мајко — биће добро!
Будућност се указује пред нама,
Ми смо сви с Тобом — Ти миши сама!*

ДУШАН В. БУРИЋ

Заметник

ПИСАЦ: Т. РЕЗА

Још у детињству нам је стара-мајка говорила: „Децо, не учите сувише, — ако будете много знали, много ће се и тражити од вас, — од глупака нико ништа не очекује.“

Тако нас је саветовала, — али од несреће те не сачува нико.

Да ми је неко 15 децембра изјутра рекао, да ћу ја, најнемузикалнији човек под небом, тог вечера у оркестру краљевске Опере у К., свирати у флауту, ја бих тога човека са највећим сажаљењем прогласио душевно оболелим. Па ипак сам тога истога вечера био пошао у позориште да свирам у флауту, и ако нисам тај инструмент готово честито ни видео. Ево како је дошло до тога.

Баш сам после ручка пио кафу и мало дремао, када се нагло отворише врата и у собу улете мој пријатељ Волфрам, члан оркестра Опере, и поче нешто викати.

„Али човече!“ рекох са чуђењем.

„Али човече!“, продера се он и драма ме. Свирајући у оркестру навикнуо се да страшно виче кад говори. „Изгледни су да могу постати срећан — пресрећан, ти — и само ти ми можеш помоћи!“

„Ја?“ и баших скоро целу цигарету.

„Да, ти — драги, — добри човече.“

„Чујем, Волфраме“, уздахнух, „хајде говори сад присебно, као паметан човек. Колико ти треба?“

Тек тада дознадох шта хоће. Није тражио новаца. Хтео је само првим возом отпутовати — на неки провод — ујак му је славио, — по сваку цену, „па и по цену живота“. — Волфрам је дакле одлучио да иде, а капелник никад није давао одсуство непосредно пред претставу, а како је Волфрам био члан оркестра К-ске Опере, тек две три недеље, није никога познавао ко би га могао заменити.

Сваки би човек у сличној прилици тражио савет, али га Волфрам није

тражио, он је дошао са предлогом. Ја! — ја, који нисам никад у целом животу дувао ни у шта друго но у кафу, ја сам га требао заменити.

„Али Волфрам, — та ја скоро не знам ни како изгледа флаута.“

„Бар три пута си видео мене кад свирам!“ — Ето! — сепћеш тамо, — узмеш флауту у руке, и ништа друго немој радити до оно што буде твој комшија радио. Понављај оне кретње, које он буде чинио, — само немој ништо дувати — а у целом се оркестру никако не може приметити, ако једна једина флаута не свира.“

„Али —“

„Којешта — зашто „али“, какво „али!“ — И Леман је — то је други флаутиста, — тако једном приликом то урадио; нико није ни приметио!“ Почели смо се смејати. „Дакле!“ — толико ме је упућивао и давао савете, да ми се све вртело у глави. Ништа није помагало — ни моје опирање, ни разлози. Молио је, — преклињао — беснео — најзад ми паде око врата, — ја пристадох на све, само да га се ослободим.

Око седам сати се упутих, — на улазу у Опери приметих неке црвене цедулице на објавама — дакле промена репертоара, — но мени је то било свеједно — и онако нећу ни дунути у флауту.

Пет минута касније седео сам у немом очајању на Волфрамовом месту. Његови другови су стизали, седали, вадили ноте, „штимовали“ инструменте, а ја сам се трзао и сваки час се окретао. И врата на ложама су се отворила, чуо се лак жагор — кућа се пунила. Полако дигох главу и погледах на диригентово место. У то стиге и други флаутиста. Дакле, то је господин Леман! Зашто ме само тако гледа! Какво је то лице! Сигурно је видео у чему је ствар! Он тури руку у џеп и извади марамицу; и моја рука пође цепену, — но то бар не морам подражавати!

Капелник стаде на узвишено место. Затресе бујном косом — погледом прелете преко наших глава — нека ме гледа! —

Кратак удар палицом о сточић; све се умири, и са страшном лармом поче чаробна увертира.

Моје очи су непрестано биле кришом упрте у Лемана. Само када тај човек не би тако блеуо у мене! То је рођени детектив! — Како може и да онако дува, и да ме непрестано посматра. Како су му очи светле! Па како је миран — сигуран! — на меци може сигурно сваки приметити да појма немам — знао сам ја то, — о Волфраме! —

Ено сад ме и капелник нешто гледа — сад упире палицу на мене, мршти чело. А овај Леман. —

Хвала Богу, опет заштиташе и затућаше, сад већ нико и не обраћа пажњу на мене.

Наједном престаде сва галама, све се умири. Капелник окрете његову „лавовску главу“, диже палицу — према

нама! Леман погледа у мене — ја у Лемана — обојица се изненадисмо — а капелник је формално играо на оној шамлици. — Зашто показује непрестано на мене и Лемана?! Боже — можда треба Леман и ја да свирамо?

Али шта ради тај Леман? Што не засвира... —

Иза леђа ме неко гурну: „Флаута, соло, — брзо — шта вам је, за бога, зар сте заспали?“

Ето ти чуда! — Чекај, чекај, Волфраме — само док те ухватим, — али шта је Леману? Ја подигох флауту, је-два се једном сетих дужности — и он је диже, — ослушнух, ништа, и надаље оста тишина. Почех свом силом дувати, мислио сам очи ће ми искоцити — видех како се и Леману образи надуше, страшно га је било погледати! — али тишина, страшна тишина је и на даље владала.

У партеру се почеше смејати; неко рече: „Изванредно извођење пианисима! Браво!“

Тада — неколико удараца диригентове палице о сточић — таламбаси зазвечаше, трубе затрубисе, виолине, чела, и како већ све зову она чудеса, засвираше — и над нашим се фиаском расу хармонична бора.

Затим зазвони од некуд звонце, за-вес се диже, опера поче.

Хтео сам побећи, али неки човек се створи преда мном, позва ме прстом — мене, али и Лемана.

„Молим вас, господо, причекајте тамо у гардероби, господин капелник жели да говори са вама.“

Ја се забленух у Лемана, он у мене — учини ми се као да ми се смеје — не могах више издржати:

„Зашто нисте свирали соло господине!“ рекох страшним гласом.

„А зашто нисте ви?“

„Зато што сам магарац“, изговорих се, „зато што сам заменио Волфрама, и зато што сам требао само вас да имитујем, разуме ли?“

„А мени су опет казали да имитујем вас“.

„Шта-а-а?“

Па ја нисам Леман, — знате Леман спава — пијан је! — Једанпут сам га већ заменио, пре једно десетак дана, све је добро прошло, па зато ме је његова жена и сад замолила... —

И баш те вечери — флаута соло!

Прећутају шта је после било. Волфрам и Леман, они прави, запамтиће док су живи. У мало што их не истераше.

Волфраму се писам хтео светити — а и нашто! Он се и онако после оног путовања — оженио!

Очева слика

ПИСАЦ: НАДЕЖДА В. КОСТИЋ

Нишпо априлско поподне лагано малаксава... Спустила се сутон са својим суморним крилима... Капи каше једнолико добују по прозорским окнима, с којих нестаје дан, а ветар фијуче...

Не и у души... Склопила је уморно очи и пустила да је визије носе... Видела је тај велики дан среће дан радности, дан повратка оца-хранитеља...

У соби, док се мрак нечујно увлачи, седи она — сама... Пред њом хрпа књига, школских, али она не учи, иако наднесена над њима. Упрла је очи у велику очеву слику, што је недавно својом руком послао из заробљеништва. Гледа је, а сузе муте лик родитеља... На слици, поглед му тужан, пун сете, а усне стиснуте... Али, њој се, кроз сузе, чини да је те очи благо гледају. Те његове добре, плаве очи. Гледају је као оно некада... Чини јој се као да његове усне, што их је бол стиснуо мичу, на слици, као да јој кажу, шапажом:

„Ђуре, татино, не плачи... Тата ће доћи...!“

И док гледа слику и слуша топле речи што их изговарају усне с те драге хартије, пролазе јој мислима и срцем све оне његове речи пуне љубави, пуне очинске нежности... Тако се сећа свега... Свега...

„Оче, мили мој оцо, зар ћемо и другу славу провести сами, без тебе?“ — шапутале су њене усне, а сузе све више влажиле вреле образе.

Већ се смрачило... Копрена блиске ноћи скрила је и очеву слику. Али је скрила само у дрхтавој њеној руци.

Негде из суседства допирала је тихо песмица: „Ој Мораво, моје село равно...“ Њене усне су прошапутале:

„Татице, твоја песмица...!“ а пред очима ускрснуо јој поново очев лик, али насмејан, благ, бескрајно задовољан, као да говори: и храбри је:

„Ђуре татино... Тата ће доћи!“

Вокални концерт Даре Стојановић, колоратурног сопрана

Уторак 5 маја 1942 године у сали Коларчеве задужбине одржаће се вокални концерт Даре Стојановић, колоратурног сопрана, уз оуделовање: Велизара Гођевца, пијанисте и пратиоца и Милана Бајшанског, предавача, чланова Српског Народног Позоришта у Београду.

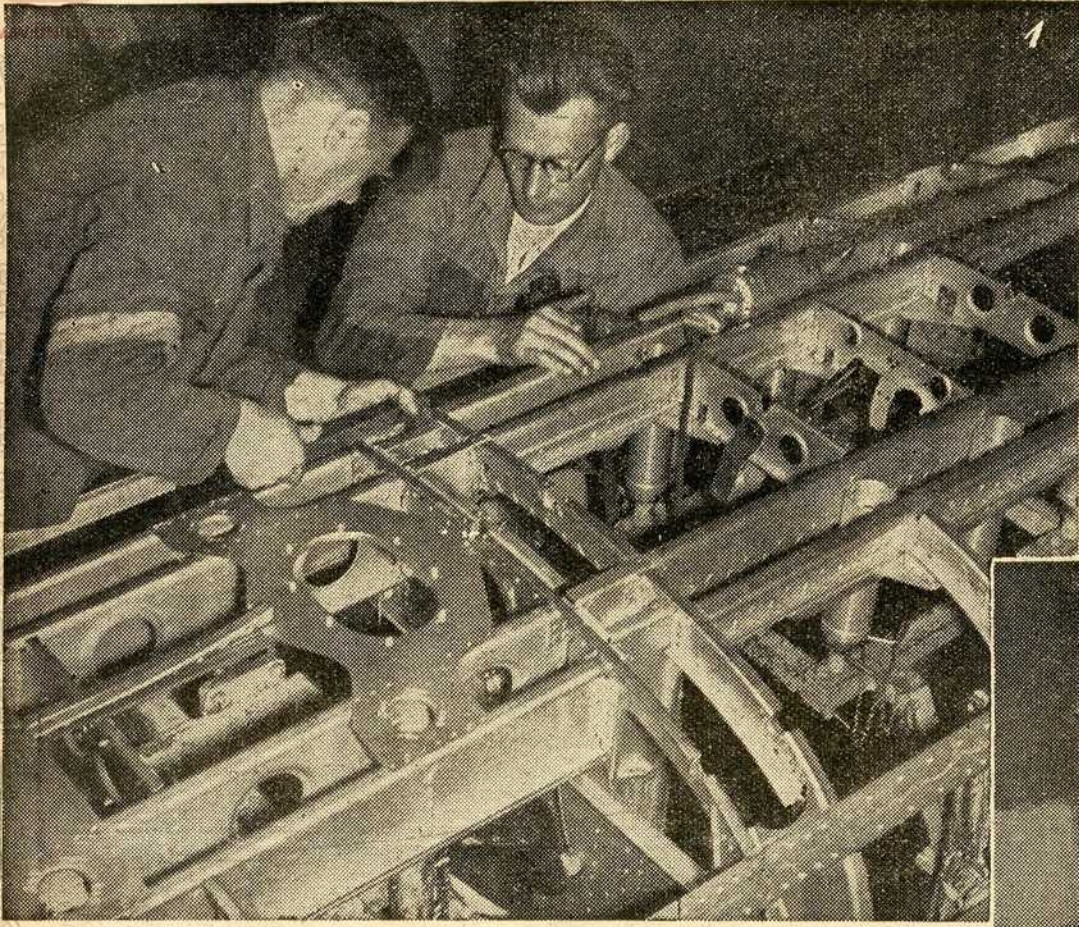
На овом занимљивом концерту изводиће се композиције: Христића, Крстића, Борданиа, Перголезиа, Глука, Моцарта, Шуберта, Вердиа, Алвареца, Проха, Пучинија, Штрауса, Соло клавира: Бах и Лист.

Почетак је заказан за 17 часова а улазнице се већ продају на каси Коларчеве задужбине. Цене места су од 10 до 50 динара.

Први топли дани измамили су децици из кућа...

(Оригинал: А. Ожигић)

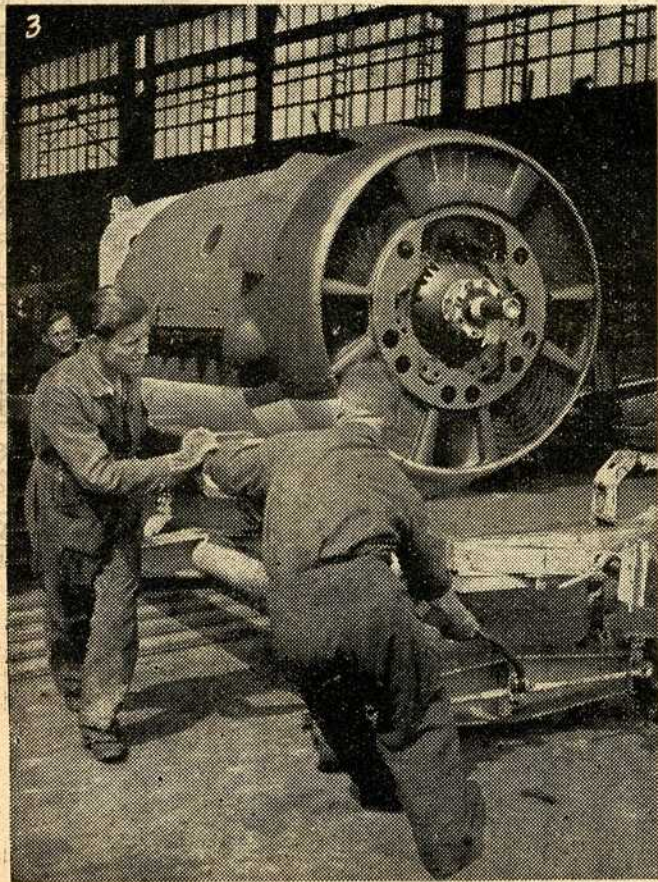

И нестручњаку је јасно да се овим апаратима, који имају многоструку примену, постављају и нарочити захтеви. Првокласни материјал и јака конструкција први су од њих. Треба замислити, колико мора да буде снажан апарат који се, натоварен тешким бомбама стрмоглављује са велике висине.

„Штука“ ЈУ 88 није само апарат за обрушавање, него је и бомбардовање а усто и извиђач. Супротно од типа ЈУ 87 има ЈУ 88 много већи акциони радиус. Посада му се састоји од четири члана: пилота, радиотелеграфисте, митраљесца и бацача бомби.

„Штуке“ се израђују у највећим фабрикама авиона на свету, Јункерсовим фабрикама, које су у митно време израђивале највеће и најбоље путничке авионе. Израђују се у серијама, по савршеним методима савремене науке и технике. То је тако звано „такт-систем“ рада. Прво се израђују поједини велики делови (труп, крила, мотор) у серијама, који се потом, опет у серијама, монтирају. Затим готов апарат пролази велику пробу и „Штука“ је готова да полети на бојно поље.

„Штуке“

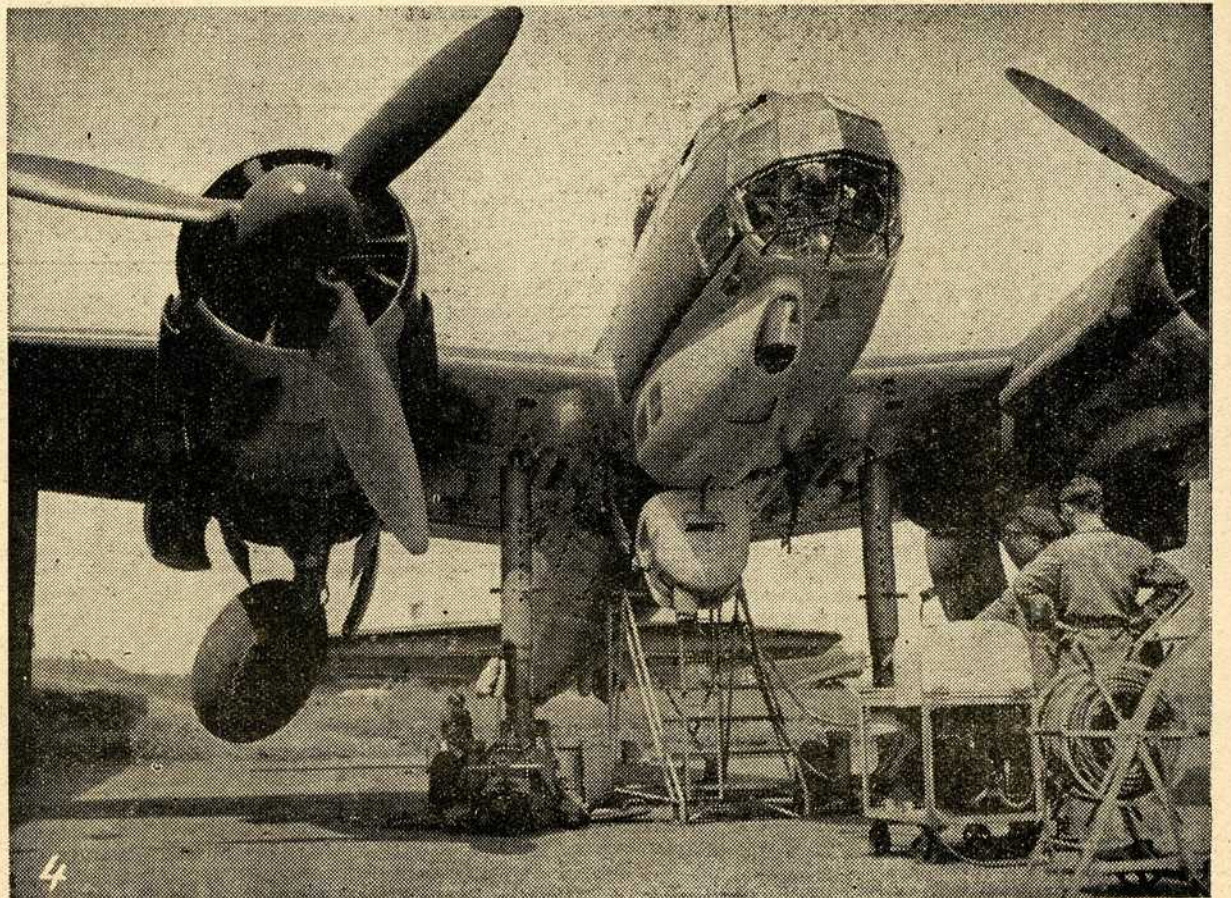
1) Овако се израђује труп „Штуке“ типа ЈУ 88

2) Коначна монтажа унутрашњости авиона.

3) Монтирање мотора и погонског уређаја.

4) Прво испитивање апарата врши се на цврстом тлу.

(Fotos: Europa Sonderdienst)

Немачке „Штуке“ показале су се у овом рату као нај-ефикасније ваздушно оружје. Сама реч „Штука“ је скраћеница од немачке речи „Штурм-Камф-Флугцойг“, што значи у преводу „јуришни борбени авион“. Гдегод се тражи прецизно гађање, ступају „Штуке“ у дејство. На мору су то бродови и подморнице, на копну утврђења, железничке станице, концентрације трупа, комора и теплови. Из велике висине, у стрмом паду стрмоглављују се „Штуке“ као птице-грабљивице уз језиво урлање сирена, у правцу изабраног циља, и бацају бомбе или сипају митраљеску ватру. Дејство је обично страшно и ефикасно.

У досадашњем рату „Штуке“ су показале такве успехе да су немачке војне власти решиле да их израђују у серијама. „Штука“, уствари, има две серије: једномоторне ЈУ 87 и двомоторне ЈУ 88. И једну и другу врсту израђује велико предузеће Јункерс.

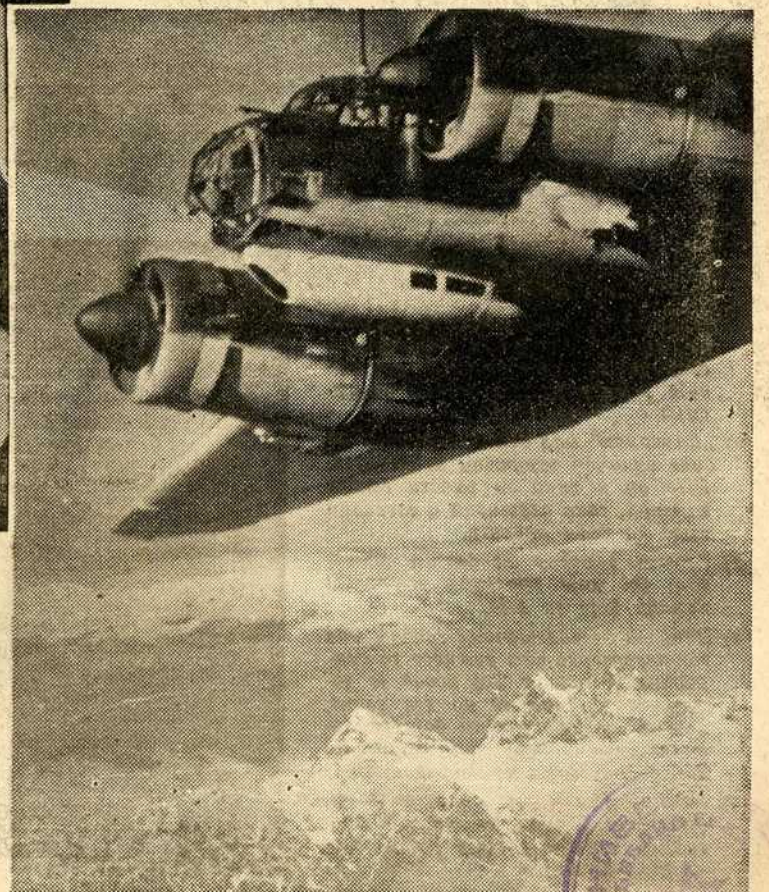
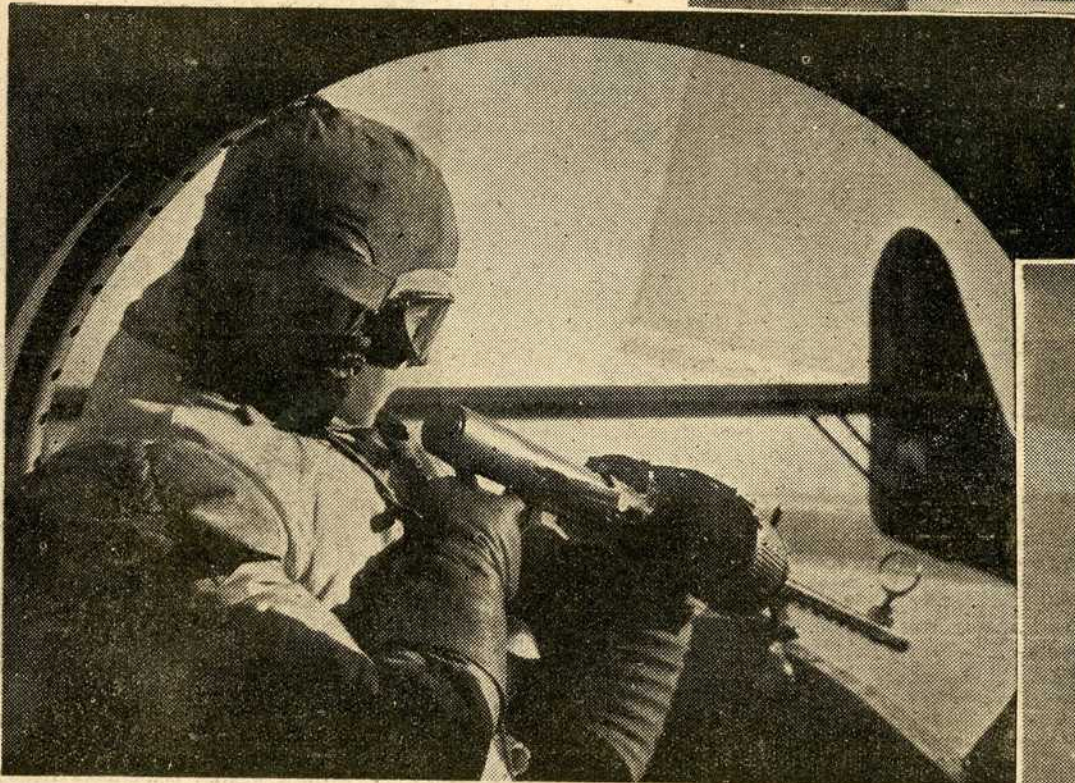

Смео скок у дубину. Без оклевања скочио је падобранац у дубину. Сваки је секунд драгоцен. Иза њега још 12 другова стоји спремно да скочи у дубину.

Услед наглог топљења снега многи аеродроми на Источном војничу преплављени су водом. Али рад на аеродрому не сме ни за тренутак да се прекида.

(Fotos: Belgrader Bildagentur)

АВИАЦИЈА у акцији

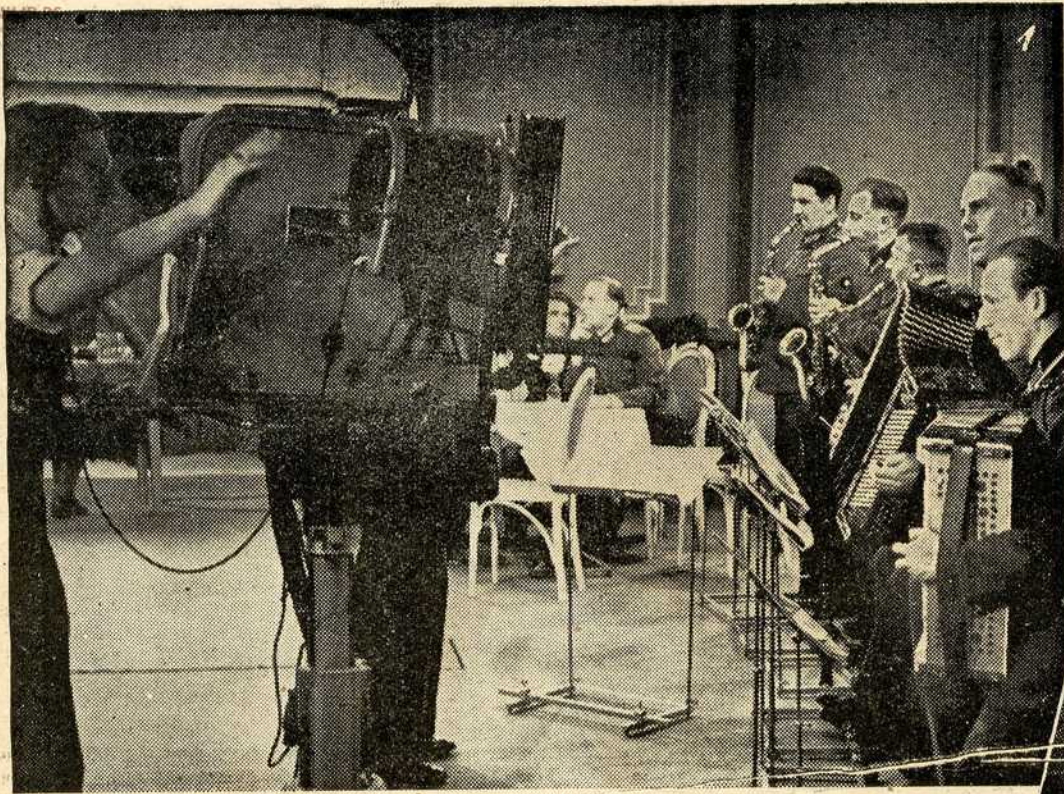
Горе — Мигранез и задњем делу авиона спреман је да дочека напад непријатељских ловаца...

Десно — Немачке „Штуке“ лете већ и изнад Кавкаских планина. У неколико махова бомбардована су пристаништа на источној обали Црнога мора.

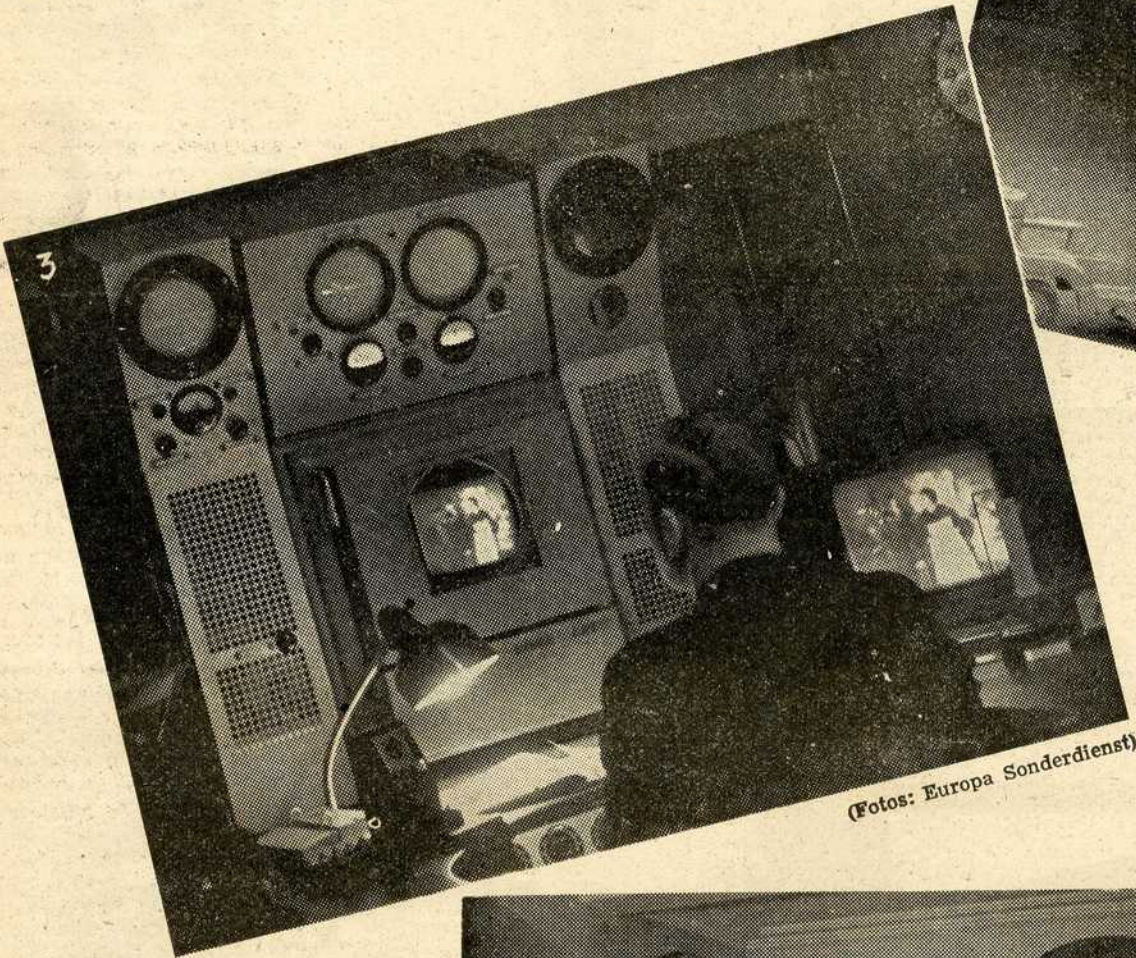
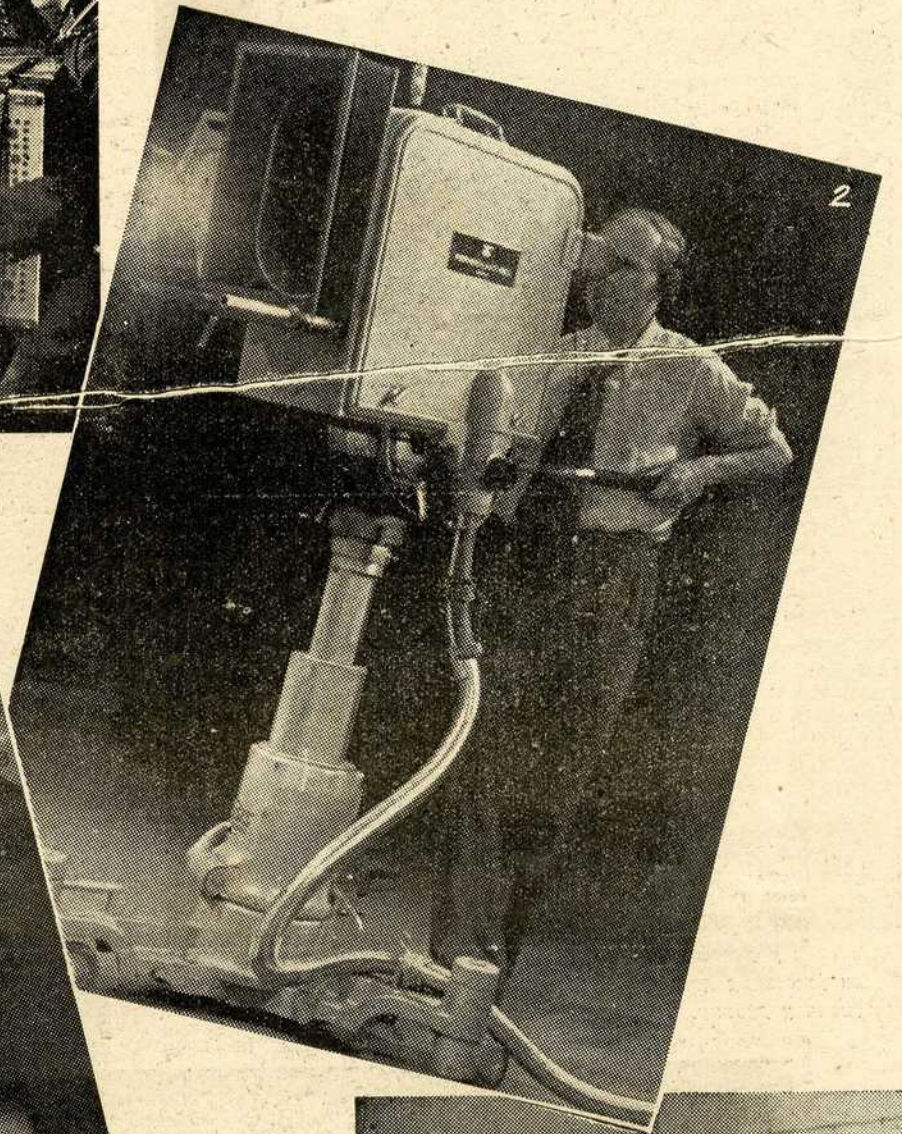

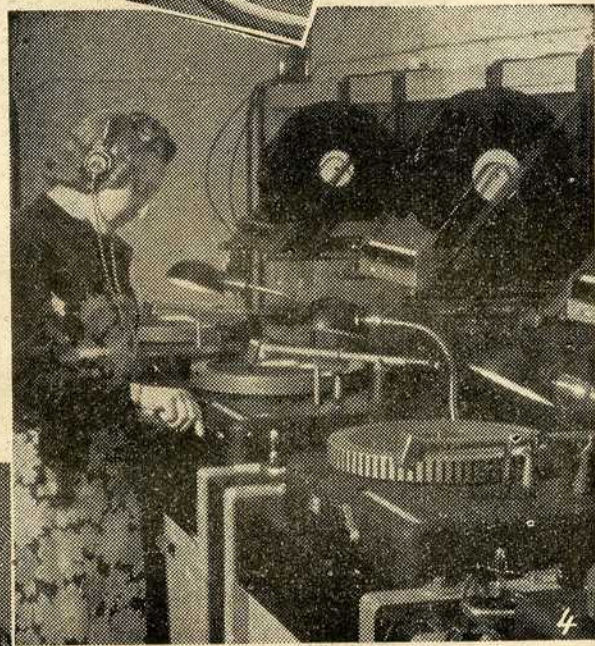
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Телевизија

(Fotos: Europa Sonderdienst)

- 1) Једна војничка музичка група свира пред микрофоном телевизијске станице за своје рањене другове који леже у разним војним болницама.
- 2) „Камерман“ код телевизије мора да буде одличан стручњак и оператер. Што он и како он узвати својом камером, тако слушаоци и гледаоци виде на свом апарату.
- 3) Главни режисер за својим апаратом. Он даје последњу редакцију кожду који се даје.
- 4) Направа за подешавање тонова. Ова тон-оператерка има дужност да синхронизује тонове. Тај посао је доста лак, јер чим се на две плоче, које су обојене разном бојом тонови не слажу, види се то по разној брзини окретања на контролнику.
- 5) Телевизијски час у једној болници. Рањеници искупљени пред апаратом слушају и гледају једну телевизијску емисију.

ћином на потребе војника, у првом реду, рањених и болесних.

У многим војним болницама Немачког Рајха инсталирани су пријемни телевизијски радио-апарати, пред којима се свакодневно, око подне и увече, искупљају рањеници да се забаве, разоноде, да се развеселе и уче. Војне музике, војнички хорови, војничке позоришне трупе често се појављују пред микрофоном да забаве своје другове. Телевизија, још пре неколико година у почетку свог развоја, данас је свакодневна забава великог круга људи.

Штритва науке

ОД БРАНИСЛАВА ЧУШКА

Господин Паја је дугогодишњи неуказни чиновник средњи, ревниосан и честит и, као што вели средњи начелник, солидан чиновник. Он стрпљиво већ двадесет година вуче „пуну практикантску плату“, теши се обећањима која му о указу даје сваки средњи старешина и ради, ради за четворо, ради за петоро њих.

Понизан је, као што му и приличи чину, средњога старешину сматра за више биће, и стрепи пред њим, као што је некада пред учитељем стрепио. Није врло пиоман, (у кондуити пише, да је свега четири разреда основне школе обвршио), али вреди много као чиновник због свога памћења. Њему није потребан ни протокол ни регистар, он сваки акт и сваки број на акту зна на памет. На не само то, него и сваки распис и број тога расписа и број „Службених Новина“ у коме је објављен. Ни начелник средњи ни писари никад и не загледају било у акта, било у новине, кад им је потребно позвати се нашто; зовну г. Пају и он им одмах исповрти као да из књиге чита. Служи им свима као ручни речник и врло често господин Паја не може ни да се скраси на својој столици већ иде из канцеларије у канцеларију да цитира нумере.

У приватном животу могло би се рећи за г. Пају, по речима средњога начелника, да је солидан човек. У кафану никада не иде, већ тако, после канцеларије, изиђе мало ван вароши, прочета, па се врати кући и то му је све. Он седи код једне удовице, госпође Милеве, која има три собе а две издаје. У једној од тих соба седи г. Сима Станојевић, порезник, који готово никад није код куће а у другој, мањој, господин Паја, који је увек код куће.

Господин Паја је већ пет година на стану и на храни код ове удовице, те се осећа као у својој кући. Он ујутру иде на пијацу и купи што треба, он се брине за дрва и за све друге потребе кућевне, тако да је удовица већ више пута рекла:

— Баш ми заменио покојника!

Али се у ствари не може рећи да је г. Паја потпуно заменио покојника. То толико што је куповао са пијаце и бринуо се о кућевним потребама и што је свако вече играо са госпоњом Милевом табланета.

Не може се рећи да г. Паја није покушавао приликом игре карата да малко слободније пружи ногу под сто, као што је покушавао у том смислу и да поведе разговор, и то са овим издалека.

— Баш госпа Милева, ово не вреди овако, кад ни у шта играмо карте, па се онда не мили човеку да добије игру.

— Па 'ајд да играмо у динар.

— Ни то не вреди, јер ја свако вече губим, а то је онда тридесет динара месечно.

— Е, па у шта онда да играмо?

— Па, овај... узврда се господин Паја — кад би овај... на пример...

— Опет ви, господин Паја, навигате на оно. Упамтите, нисам ја којекаква, па на картама да сенујем част своју!

И тако би сваки покушај г. Пајин остао без успеха, али то није ни мало пореметило миран и тих живот у овој кући.

Сасвим је друго нешто пореметило тишину тога живота. Г. Сима, порезник, онај што седи у другој соби, буде указом премештен у неку другу варош, а ту собу узме под кључу један млади наставник у четвороразредној приватној гимназији који је постојала у овдашњој вароши.

Младић је тек свршио, или можда није ни свршио универзитет, и на расписани стечај за једног наставника за природне науке јавио се и добио место.

Он се усели у собу са једном хрпом књига и заре се у њих. Првих дана

он је и излазио на ручак и вечеру у кафану, а затим и он погоди са госпа Милевом да једе у кући те тако их је сад већ било троје за столом. Новог госта звали су „професором“, и он је за столом мало говорио. И ручавао је и вечеравао са књигом у руци. Због њега су, за неко време, господин Паја и госпа Милева обуставили уобичајени табланет, тако да је г. Паја почео у души већ да негодује што се овај нови гост уселио у кућу.

То је било само првих недељу дана, док се нису мало боље упознали, а после су чак и г. Паја и професор и прошетали пред вече заједно ван вароши, и професор је постао мало разговорнији за столом.

Најзад се између почетника-професора и двадесетогодишњег практиканта развило право пријатељство. Табланет сасвим изостаде, а овако вече после вечере повукли би се професор и г. Паја у професорову собу, где су се водили чудни разговори, искључиво из предмета које је професор предавао.

У почетку је изгледало као да је професор био рад г. Пају да просвети, касније је, међутим, јасно било да се он на г. Паји сличавао из лекције, коју ће сутра дан држати ђацима. Тако је грешни г. Паја, за неколико месеца морао да саслуша целу физику и целу минералогiju и ко зна шта још, и то све од корница до корница.

Једне такве вечери, говорио му професор и о постанку човека. Говорио му је дуго и онширно о томе, како је човек постао развијањем из једне врсте мајмуна, поменуо му је и име Дарвина, који је ту теорију поставио и заео га потпуно тако, да је г. Паја збуњен и суморан легао да спава.

То вече г. Паја дуго није заспао, пипајући се под Јорганом од патраг, да би напињао закржљали остатак репа (о чему му је такође говорио професор), а кад је заспао сањао је чудан сан. Као госпа Милева мала мајмуница, па се игра и скаче с дрвета на дрво, а он као стари олињао мајмун, повно реп и мерка како ће да дочена оно невинно мајмунче што се игра по дрвешу.

Сутра дан, кад се пробудио, он се најпре погледа у огледало, да види је ли збиља човек, па кад се увери да јесте, оде у канцеларију, али замишљен и забринут.

Тога дана је мало разговарао са својим колегама, а то вече, још једном је запдео разговор са професором да потврди по где што, у што је ипак сумњао.

— Добро, господине, професоре, 'ајд за мене, мали сам чиновник, па нек и буде, да сам постао од мајмуна, али...

И господин Паја не смеде да изустити, не смеде да запита за више и највише чиновнике: да ли су и они постали од мајмуна.

Професор му узе поново објашњавати целу теорију и то тако разложно и тако очигледно, да сад већ г. Паја ни у шта није сумњао. А сутрадан кад је отишао у канцеларију, заподену је нарочито са својим колегама разговор, о томе, готов да прими и сваку полемику, јер су му сви разлози професорови још били свежи у памети.

— Јест, јест, пријатељу, сви смо ми, сви постали од мајмуна! — узвикивао је он, кад су му се другови практиканти наомајали његовом првом тврђењу.

— Ама, зар и г. Света писар? — упитаће протоколиста.

— И он, дабоме.

— А господин, средњи начелник? — упитаће пакосно и злобно један пискави практикант.

Г. Паја застале збуњен, у њему у једном тренутку поче да се бори онај стари г. Паја, коме је средњи начелник био више биће, и нови, препоробени г. Паја, кога је наука заразила.

И победи овај последњи господин Паја, и он додаде одлучно:

— И господин средњи начелник!

— Наш господин средњи начелник мајмун? — подвуче питање онај пискави практикант.

— Не кажем ја да је он мајмун, али је постао од мајмуна!

— Па то — додаје пакосно практикант — ако није он, био му је отац или деда мајмун, тек од мајмунског је соја! Је л' тако?

Г. Паја ућута, јер се тога тренутка некако и сам поплаши од своје теорије, али кад практикант још једном понови питање, он, немаде куд него остаде при своме.

Разуме се, практикант је ствар доставио писару а писар начелнику средњом.

— Оца му његовог, — рећи ће па то старешина среза — а видим ја да је он у последње доба нешто забрљавио.

— Сасвим је забрљавио! — потврђује средњи писар.

Пандур оде, а мало затим уђе у канцеларију Господин Паја сав пресамушен од страха јер је већ знао да је цела ствар, цео овај његов разговор достављен капетану.

— Је ли ти? — дрекну капетан кад овај прекорачи праг — је л' истина то да ти мене пред целим персоналом називаш мајмуном?

— Није, тако ми Бога, господине начелниче! — узе да врла господин Паја.

— Ама, како да није, кад сви тврде?

— Нисам ја то за вас казао, него онако... за цео род човечански...

— Ама какав род човечански, шта се мене тиче род човечански, него ти си за мене казао, и за моје родитеље, и за моје претке.

— Па то... узе да муца г. Паја — то, цео род човечански...

— Ама слушај ти, немој ту да ми се правиш шперет-будала, него говори шта те питам: јеси ли ти казао, да сам ја мајмун?

— Нисам!

— А јеси ли казао да сам мајмунског порекла?

— Цео род човечански! — шапће г. Паја, гледајући у земљу, преда се и дршћући целим телом.

— Ама како цео род човечански. Па то значи ти тврдиш да је и господин начелник окружни мајмунског порекла, је ли?

Г. Паја ћути као скамењен.

— Па онда, ти тврдиш, да је и г. министар мајмунског порекла, је ли?

Г. Паја ћути, али дрхти на њему свака жлицица и сваки рибич.

— Па онда, драговићу мој, ти тврдиш, да је и господин митрополит мајмунског порекла.

Г. Паја ћути.

— Па онда, брајко мој, ти тврдиш да је...

И сам начелник средњи не смеде да изговори шта је почео, а г. Паја се затресе од тешке грознице, која га тога тренутка и од тога недореченог питања спопаде. Он сад јасно виде колико је с науком дубоко забрљавио и како је наука једно несрећно зло које добрим и мирним грађанима може само несреће донети. Он науку једнога тренутка да падне на колена, да пољуби начелника у руку, и да се одрече свега, али немаде кад ни да учини то, јер начелник дрекну:

— Напоље, напоље брљива дркело! — отвори врата па га изгуби, а затим се окрете писару г. Свети, који је целој сцени присуствовао, и нареди му да превие табак и да узисте писмено изјашњење од грешнога г. Паје.

Није прошло ни пола сата, а пред господин Пајом је стајао акт, којим се од њега писмено тражи да се изјасни за хуљење на Бога и на све најважније личности у држави. Г. Паја је дуго и очајно гледао у акт, гледао, гледао и размишљао како да почне и шта

да каже у своме одговору. Он узе за собом табак хартије да најпре ископирира одговор, па, тек да га ентим препише, и поче овако:

— Кад човек пише себе одостраг, на дну леђа, наћи ће одиста...

Он одмах увиде, да је то глуп почетак, па поцепи лист и на новоме поче другаче:

— Све док се нисам бавио науком, ја сам био исправан чиновник и честит грађанин. То могу посведочити све моје старешине...

И то му се учини глупо. Он је осећао да његова изјава треба да буде нека врста покајничке исповести и да треба већ у самом њеном почетку се одустати стога поче овако:

— Во има оца и сина и свјатаго духа, амин! Ја сам хришћанин по рођењу и грађанин сам ове земље по убеђењу и оданости и поштовању закона земаљских...

Он најзад јасно увиде да неће умети да напише изјашњење вероватно и зато што је још био узбуђен после сцене, која се одиграла малочас у начелничкој канцеларији. Стога се диже и закупа на врата г. Свете писара, и, кад уђе, он га замоли да му дозволи да сутра дан да одговор.

— А што до сутра? — пита строго писар, који се и сам осећао увређен, јер је г. Паја са њим почео тврђење о мајмунском пореклу.

— Па, тако, узбуђен сам, да преспавам да смислим.

— Нема шта ту, брајко, да смислиш, него полижи све што си казао и моли писмено за опрштај, иначе, бери кожу на шиљак.

— Па тако ћу и да радим!

Г. писар се сажали и дозволи г. Паји да одговори до сутра, те овај узе акт у џеп и пође кући.

Боље би, међутим, за господин Пају било да је онај свој одговор који је почињао са: „Во има оца и сина...“ наставио у канцеларији, но што је добило право да тек сутра одговори. Јер код куће, разуме се, он целу ствар повери професору. Овај најпре плашу, а кад се утиша рече победнички:

— Оставите то на мој сто, ја ћу им одговорити!

Г. Паја претрну и заустити: — Овај... знате, од тога одговора зависи моја служба... ја имам двадесет година беспрекорне службе.

А професор узе на дуго и на широко да му прича о Галилеју, о Хусу, о Лутеру, и уопште о људима који су за науку и за напредак човечанства страдали. То господина Пају наново охрабри и тако остаде да професор напише одговор:

Професор је целе те ноћи писао одговор, што управо није био одговор, него на шест писањих табака читава расправа у којој је било и оваквих фраза: „Не разорава се научна истина актима и нумерама“, „Истина је вечна а власт и сила повремена“, „што више гоњења, истина је увек тим јаче победе текла!“ И најзад, цела је расправа завршена тиме што је у њој потврђено да је човек постао развињем од једне феље мајмуна.

Док је професор у својој соби писао скоро целе ноћи одговор, дотле је господин Паја под Јорганом сањао чудне споне. Као ухватио он за реп средњога начелника, па га не пушта, а скокити на њега, па га даве и Митрополит и Лутер и Хус а као једино га бране Галилеј и удовица госпа Милева. Па се онда усред сна појави и покојна свиња, па одвуче госпа Милеву, а Галилеј као опсова оца средњом начелнику, те онда дође пандур да их разведе, ал' господин Паја не пушта никако реп.

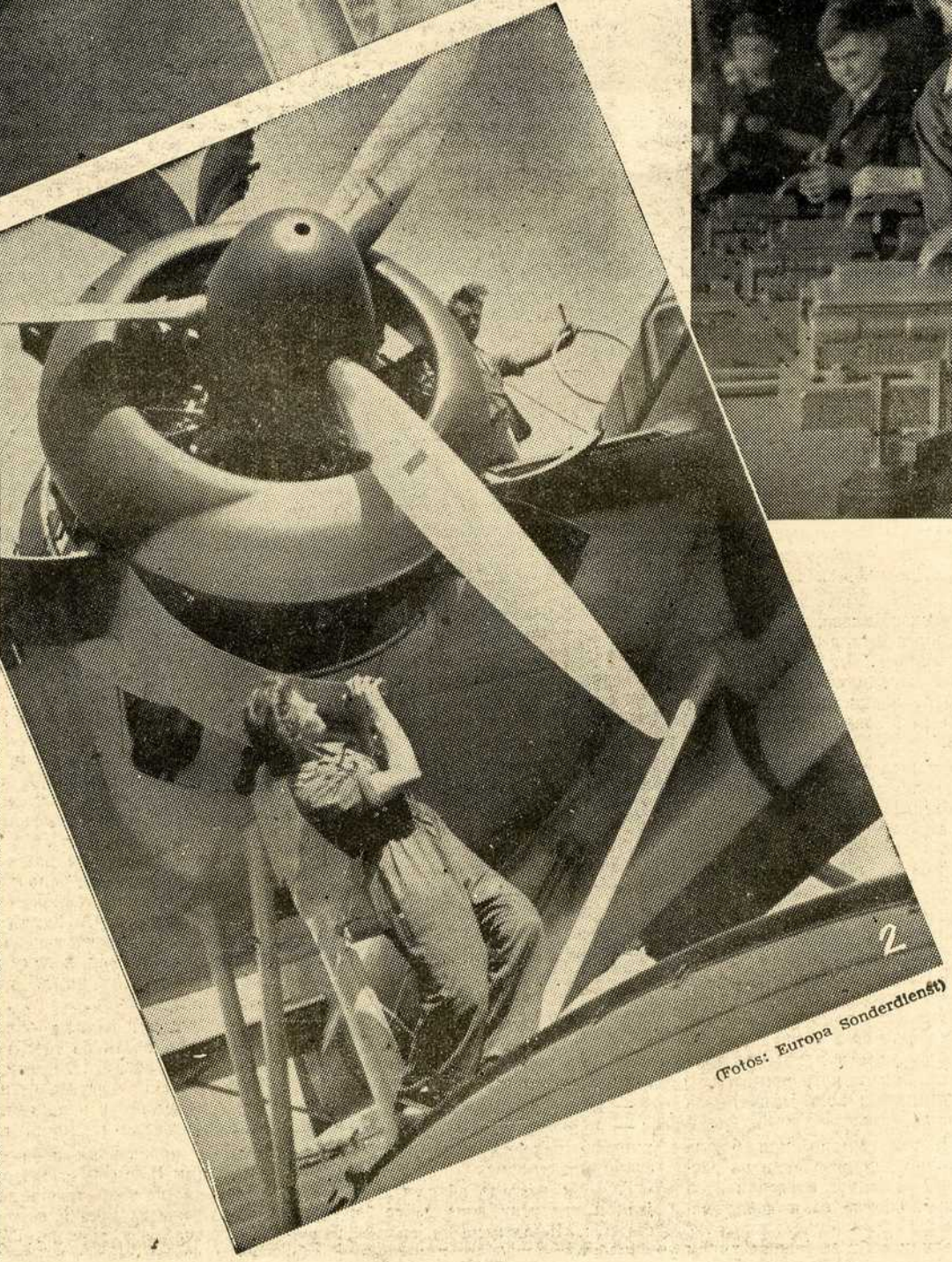
И одиста, кад се ујутру сав знојав пробудио, приметио је како је чврсто ухватио свој учкур и не пушта га.

Пре подне однесе г. Паја писару г. Свети одговор од шест табака, а у подне му саопштише да је отпуштен из службе.

Како да је читаву годину дана покајнички гладовао, молио се, напустио и квартал код госпође Милеве, напустио и друштво професорово и одрекао се науке, чија је жртва био. И онога часа кад се одрекао науке, вратиле су му се, на основу теорије о запремени, све нумере у глави и, само тога ради, враћен је опет у службу.

Жена и Рат

Поред велике
јању рат
да се делокуд
упркос све ве
када за мушк
у руке, немач
особине, сво
това и забав
је настала и
нама народне
студенткиње
Данас
у лаборатори
цина у пред
лезници обич
војска употре
Првени Крст
Наша о
у јавном и ш

- 1) Деојке немачке ратничарке не само у и у приватним бол
- 2) Жена-радница чисти љашност једног зор сао који може да
- 3) Многобројни техници дови посверени су м ранткниња испитује
- 4) У једној радионици шегрта и ова млад да се посвети неко
- 5) На шалгерима тра великим варошима војке.
- 6) У лечјим забавишт јим ерговима велићином добровољне гују децу жена-р предузећима.
- 7) Жене обављају и м оружања. При том стварно лак. Све икарци.
- 8) Телефонисткиња у лефон је искључи ка војска има жет

(Fotos: Europa Sonderdienst)

броја жена које су и пре овога рата упражњавале у Немачкој своје редовно занимање, одмах по изби-
 етско се у свим гранама радности велики прилив жена. Разуме се по себи да је прилив бивао све већи,
 нског рада ширио у толико више, у колико је већи број мушкараца облачио војничку униформу. Али
 запосљавања жена треба приметити да се жене употребљавају скоро искључиво за женске послове, ни-
 ни у ком случају за ратне послове осим за лакше. Док Енглези, а поготово Совјети дају жени и пушку
 ржавно и привредно вођство нарочиту важност полаже на то, да жена и у рату задржи своје женске
 ска права, да се у првом реду поштује као супруга и мајка. Основан је велики број узорних дечјих вр-
 ва радничку децу, где деца могу да живе, да се играју за време док им је мати на раду. На тај начин
 една идеја о добровољном раду слободних жена, које раде за оне жене које су запослене у важним гра-
 вреде или којима је потребно да свој заслужени одмор саме проведу. Тај добровољни рад врше већином
 дничке девојке које се одушевљено јављају гдегод је њихов рад потребан.
 врше скоро све лакше послове у индустрији за наоружање. Оне су исто тако у великом броју запослене
 пртакним бироима и техничким централама. А што се тиче дечјих забавишта, кантина, кујни, мага-
 ма, разуме се већ само по себи, да је то чисто женски посао. Жена-кондуктер у трамвају и на же-
 појава на коју се више нико не осврће. Пошта, заједно с војничком, потпуно је у рукама жена. И
 а жене и девојке као телефонисткиње. Исто тако жене су и сестре у санаториумима и болницама, јер
 ек спада у женско поље рада.

Слика приказује живот и рад немачке жене за време рата, нарочито пак учешће жене као раднице
 једном животу народа.

5

4

6

А
 службе добровољне су бол-
 сти Првог крста, него
 и санаториумима.
 маже и догерије спо-
 лециона. И то је лак по-
 а жена.
 изикални и темиски ра-
 На слици: једна лабо-
 ва сијалице.
 авила се добровољно за
 ма, пошто хоће доцније
 и у техничком звању.
 подземне железнице у
 искључиво жене и де-
 лких предузећа, у деч-
 адава запослене су ве-
 тачице. Оне пази и не-
 које раде у великим
 ослове у индустрији на-
 ного пази да посао буде
 послове обављају му-
 великом предузећу. Те-
 ки посао. Чак и немач-
 телефонисткиње.

7

8

Будизам

Од четири азиске религије Будизам је несумњиво најраширенији. Његови следбеници, којих има близу шест милиона, заступљени су у великом броју у свим крајевима Јужне и Источне Азије, од Непала до Јапана, од Цейлона до Кореје, од Бурме до Монголије, од Тајланда до Филипина. Рођен у Индији око 530 године пре Христа, Будизам је био први пут упућан с Европљанима преко Марка Пола.

О оснивачу те религије Буди историчари мало знају. Легенда, напротив, говори о њему врло много тако да то већ прелази у мит.

Она на пример прича да је Будиним рођењу претходило једно пророчанство.

Неки брамански свештеници су претсказали његовом оцу — краљу Судодану — да ће му очекивани син бити краљ над краљевима ако остане на престољу, али ако изабере аскетски живот да ће достићи највећи степен моралног савршенства и постати Буда што значи „Пробуђени“.

Рођио се дечак коме су падецули име Сидарта. Отац, који је желео наследника васпитао га у раскоши и нежности и оженио га у седамнаестој години дивном принцезом Јозодаром. На тај начин је краљ Судодана желео да одврати сина од аскетског живота. Али једне вечери шетајући се по краљевском парку младих је срео једног старца погнутог под бременим година, једног болесника чије је тело било прекривено рапама, једног мртваца у распадању и једног калуђера-просјака.

Ове појаве су толико потресле припадника да је решио да се одрекне раскошног живота. Побегавши из краљевине оставивши младу жену и сичића и повукао се у једну пећину где је провео неколико дана прерушен у просјака, слушајући браманску доктрину. Она му међутим није могла да пружи утеху у боду који је доживео оне вечери у парку.

Вратио се затим у самоћу, и најзад, после шест година, једне ноћи, док је још седео молећи се испод једне смокве објаснио му се узрок његовог бола и начин на који може да га се ослободи. Од тада на све до своје смрти која је била од прилике око 486 године пре Христа, обичао је сву Индију идући од села до села и проповедајући своју доктрину. И тако је постао за све своје следбенике „пробуђени“ или боље речено „Осветљени“. То је у главним линијама живот оснивача Будизма. У чему се, међутим, састоји његова наука?

Према Буди: наш живот од рођења до смрти није ништа друго него бол. Њега се можемо ослободити само ушитавајући узрок то јест угушујући у себи жељу за животом и одбијајући да понупимо ма коју своју жељу.

Човек то успева помоћу четири пу-

та која се састоје из 1) науке која доказује таштину, празнину и нестабилност ствари овога света и нашег „ја“ и глупост коју човек чини везујући се за земљу. 2) Испуњавање следећих пет забрањених ствари: не убијати живе створове, не красти, не чинити прељубу, не лагати, не опијати се. 3) Чувајући се од десет грехова: убиства, крађе, прељубе, лажи, оговарања, псовња, празних разговора, зависти, мржње, не покуравања догмама. 4) Честа употреба „шест прекоживотних одлика“ то јест: милостиње, моралне чистоте, стрпљивости, енергије, доброте и љубави према ближњем.

То треба да буде главни и једини циљ човека. И он може да га достигне јер се према Буди; човечији живот не задржава на једној јединој егзистенцији већ се продужује у другим сукцесивним које ће бити боље или горе већ према заслугама.

Али пресељење душа или метемпсихоза није једина догма Будизма. Он проповеда исто тако да све ствари постају и развијају се саме по себи. Будизам не претпоставља једног Бога ствараоца и законодавца свемира који је у многим крајевима учинио да се Будизам дегенерише у Политезизам и Фетишизам.

Тако се он обогатио многим боговима добрим и злим (наравно на првом месту међу добрим стоји Буда) и док је у прво време имао култ који се састојао у певању химни и оди Буди, и у приношењу жртава у цвећу, воћу и светлостима, сада су организоване помпозне церемоније, постављени великодостојници и саграђени велени храмови у којима се чувају статуе и реликвије „Пробуђеног“.

НИКОЛА ПАШИЋ

Почетком балканског рата и Пашић обукао војничку униформу и метнуо шајкачу. Изгледао је врло лепо.

У Скопљу, пред црквом Светог

Спаса, сретне Пашић Велизара Јанковића и упита га:

- Овај... ти ли си то, дете?
- Ја сам! одговори Велизар.

ИМАЈУ ЛИ

животиње разум?

У тропским барама Јужне Америке живи једна интересантна врста жабе чији се пуноглавци легу почетком лета. Али тада нестаје и бара, и само овде-онде заостаје, у највећим удубљењима, по мало воде. Смртна опасност лебди над беспомоћним пуноглавцима којима, изгледа, нема спаса. Али се тада, сасвим изненада, појављују стари жабоци, улазе у бару и отуд износе пуноглавце, и у скоковима их односе у неку већу бару где још има довољно воде.

Извесне врсте тропских мрва имају своје нарочите пионири. Они прелазе и веће водене токове, па чак и реке широке неколико десетина метара. Када колона мрва стигне на обалу, издвоје се пионири, долазе до воде и поређају се тако да направе чврст мост преко којег прелазе остали мрави. Када је колона прошла, пионири на почетку моста откаче се, вода занесе цео живи ланац и одгурга га до друге обале где се већ налазе остали мрави.

Једна интересантна риба, тзв. геофилус чува стално своје младунце. Док младе рибице пливају, стари мужјак их стално прати; ако наиђе каква опасност, он широко отвори своја уста у која улете млади. Када прође опасност, он отвара уста из којих излазе младе рибице и настављају даље да пливају и траже храну као да се ништа није ни десило. Неки пут геофилус са младунцима у устима отплива негде даље, до неког заклоњенијег места, где их пушта да слободно пливају али мотри стално на њих.

Постoje и многи други, скоро без-

бројни случајеви у којима изгледа као да животиње имају изванредно развијен разум и да умеју да мисле. Многобројни експерименти вршени у институту за психологију животиња у Министру дали су читав низ врло интересантних резултата.

Др. Фишл, директор овог института, детаљно је испитивао живот и интелигенцију једне нарочите врсте северноамеричког медведа познатог под популарним називом „вашбер“. Ова животиња пре него што поједе храну укваси је у води и добро протрља међу шапама, било да је то парче хлеба, јабука, шећер итд. Да ли то животиња ради због тога што воли чистоћу? Вероватно не, јер она пије воду у којој је прала храну. Процес прања врши се сасвим инстинктивно и узрок му је сасвим други.

У дивљини, у својим брдима и шумама, ови медведи су ловили на обалама река и језера рибе којих тамо има у изобиљу. Пре него што поједу рибе, они им шапама огуле крљушти. Тај обичај задржао се и код животиња које су се родиле и одрасле у каземима, али само у облику чудног инстинкта да квасе и перу све што им се да у шапе.

Експерименти вршени са мишевима показали су да су ове животиње у стању да стекну искуство и да чак размисљају. Читав низ других испитивања извршених у овом институту показали су колико је сложен проблем да ли животиње имају разума и да ли су неке врло сложене појаве уствари условљене још увек загонетним инстинктима или долазе услед свесног размисљања.

Историске и друге анекдоте

— Овај... јесте, знаш... ја обукао униформу, па не могу да те препознам! рече му Пашић.

НАМУДРИВАЊЕ

Писац Пирон, један од најдуховитијих људи осамнаестог века, био је нека врста „машине“ за сјајне досетке, тако да је и сам Волтер избегавао да се с њим сретне. Једном се давала у Француској Волтеров комедија „Нанина“. После претставе, сретне Волтер Пирона и ослови га доста кисело:

- Шта мислите о мојој комедији?
- Мислим да би вам било милије да сам јој ја писац! одговори Пирон.
- Ви писац комедије, на којој нико није звиждао?! запита га подругљиво Волтер.
- А ко може да звижди кад зева? упита га иронично Пирон.

Сутрадан се давала позната духовита Пиророва комедија „Метроманија“. На несрећу Пиронову, у партеру, заваљене главе спавао је један гледалац сном праведника. Волтер га, злурало се смећећи, показа Пирону.

— А! рече Пирон, тај спава још од синоћ!

СУБОТИЋЕВ ГОВОР

На погребу једног нашег заслужног националног радника требало је да говори књижевник и песник др. Јован Суботић. Он је саставио говор, али је због назеба умолно свештеника, постајијег човека, да прочита посмртно слово. Стари попа је, међутим, начинио велики „киксер“. У рукопису је стојало како је покојников логика била неодољива, јер је као *гвозденим ланцима*, везивала и стезала умове слушалаца. На Суботићев ужас попа је у највећем патосу и узбуђењу, хвалећи покојникову логику, рекао како је она као *гвозденим ланцима* стезала умове слушалаца!

Ова оманка, кви по кво, опаметила је Суботића и више није давао ни коме да чита говоре, па ни када је рекао последње збогом Вуку Караџићу.

ГЛАГОЛ ЦВИШЕН

Наш песник Стеван Владислав Каћански, познат и по надимку „Стари Бард“, био је професор и предавао обично немачки језик. Занесен својом поезијом и новинарско-књижевним радом није обраћао велику пажњу на наставу. На часу би најчешће прозивао ученике и они су, и без питања, преводили задате реченице и казивали главне облике глагола на које би наишли. А Каћански би за то време утонуо у дубока размисљања и пртао разне фигуре по каталогу.

Једном приликом прозвао је неког ученика који се није олликовао нарочитим знањем. Овај наиђе на реч „цвишен“ и мислећи да је то глагол, изабаци:

- Цвишен, цваш, геишвен...
- То је и нашег песника, пробудило из сањарија. Љутило је викнуо:
- Страшно, ужасно! И то ми је ђак! Одмах да си се вукао на место!
- Бадио је оловку из шака и од тог доба Каћански је већу пажњу обраћао настави.

СТЕРИЈА И ЊЕГОВ ОТАЦ

Прича се да је Јован Стерија Поповић пишући свог „Тврдицу или Кир Јању“ имао на уму свог рођеног оца, који је био велики циција. Стерији то није сметало да свом оцу из Беча пошаље по вршачким трговцима своју онда најновију књигу „Кир Јању“. Старац је

прочитао умотворину свог сина и наравно у јунаку ове комедије познао самога себе. Није му било право. Мапући главом рекао је щутило: — *Рашиш нас да те вједли!*

Дечја изложба у Паризу

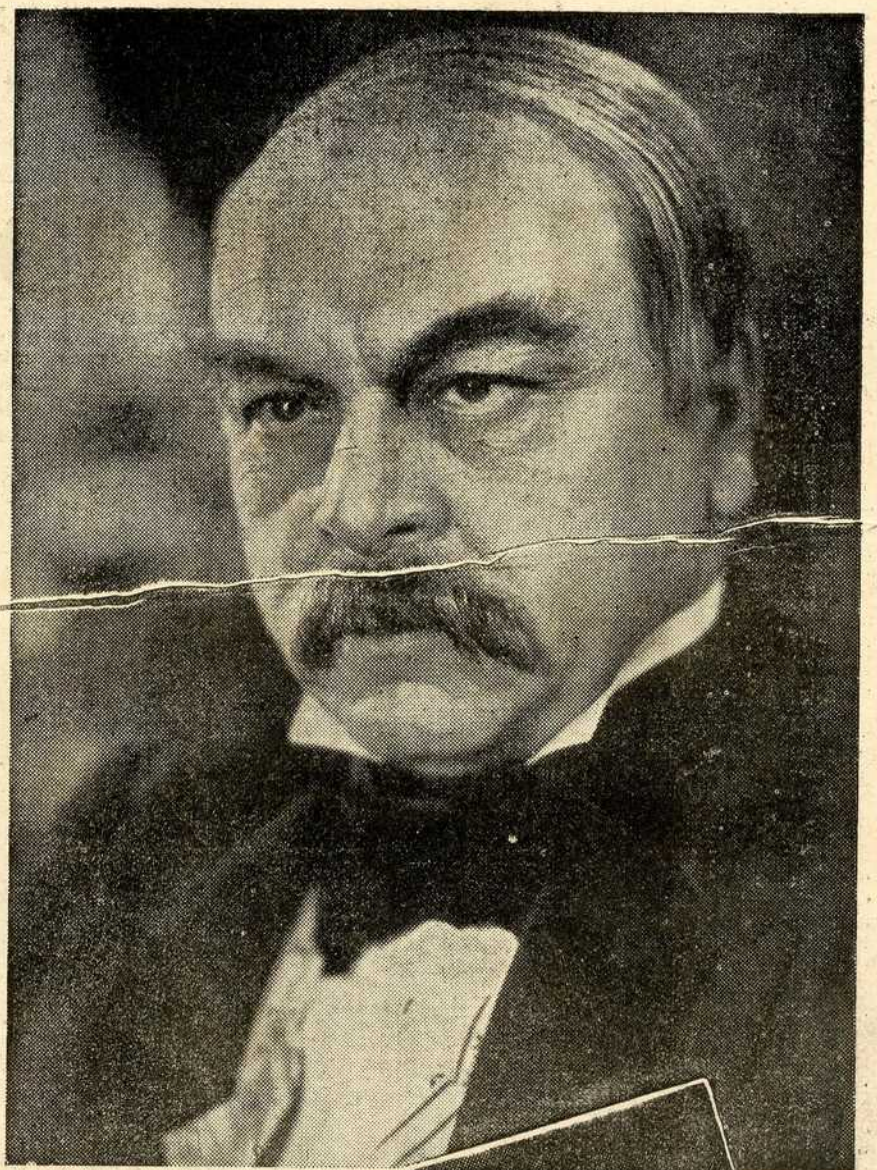
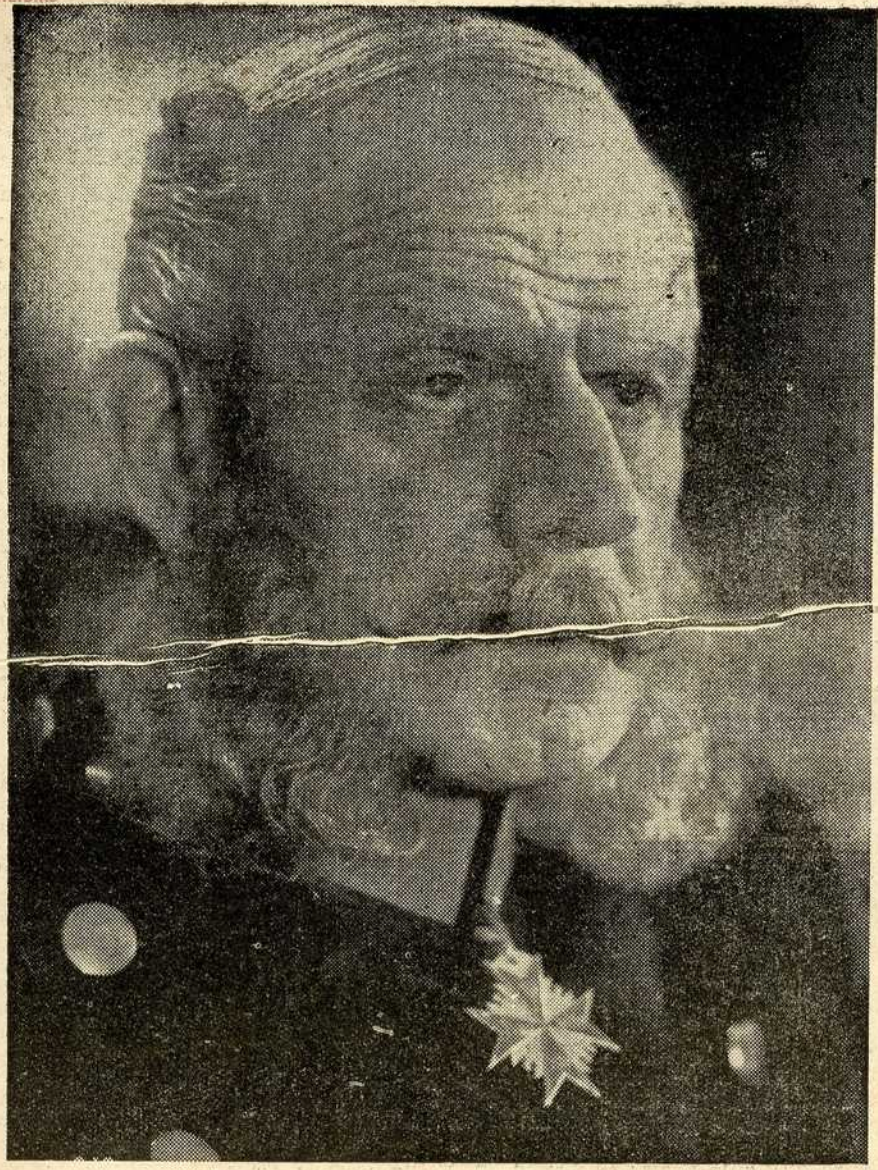
Отварање изложбе дечјих слика, у част маршала Петена у Паризу. Посланик де Бринон приликом обиласка изложбених просторија.

(Foto: Belgrader Bildagentur)

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Бизмарк

Ускоро четрдесет државица исцепкана Немачка, била је 1862 године у врло великој опасности. Са свих страна окружавали су је непријатељи. Усто и међу самим тим малим кнежевинама није постојала слога нити узајамно поверење, поред тога што је хетероклитна Аустрија, у којој је од разних народности било најмање Немаца, бацала око на Немачку, желећи да преко ње опет освоји царску круну. Пруска је једина међу свим тим државицама била нешто моћнија али је после 1848 године и сама била политички сасвим безначајна. Пруски краљ Вилем I осетно је сву опасност те ситуације и желео да спроведе реформу војске, али му је скупштина одбила потребне кредите за то. И већ је изгледало да ће доћи до револуције. Али и у самом краљевском дому постојале су разне струје јер су и краљица и престолонаследник под утицајем кћери енглеске краљице Викторије, на страни парламента. Краљ се налази у тешком положају, и пише своју абдикацију. Па ипак, још пре но што учини тај судбоносни корак, осећајући да не сме да напусти своје место као војник, он позива на чело владе једног човека који можда нешто још може да учини, ма да му изгледа врло опасан реакционар и смео иако врло вешт дипломата. То је био Бизмарк. Али, изненађење које је тада доживео превазилази свако очекивање. Бизмарк је био нешто сасвим друго но што је он према гласу који тај човек ужива, очекивао. Савршено углађен светски човек, елегантан, дипломата који јасно види и поред магловите унутарње ситуације све потезе спољњег непријатеља, дела реалистички и практично и неустрашиво приступа своме тешком задатку. Он прво покушава да са парламентом склопи мир, и када не може, он га просто распушта. Настаје период напада на његову политику, чак и у двору. Долази и до атентата — од стране једног Јеврејина — али он и даље ради неустрашиво. Многе је противнике већ придобио у рату који је повео са Аустријом, али када је и Француску победио долази његов тренутак, у коме сви увиђају колики је он геније и шта за Немачку значи.

Од Старог - НОВО

Парола „штедња“ завладала је светом. Без разлике на коме пољу и у коме облику. Није лако било навикнути се да се не може добити све што је потребно. Нарочито женски свет — помодарке испочетка су се нашле у недоумици. Данас новац није више апсолутни господар. Дошла су времена када се и најбогатији морају поновати наређењима и околностима.

Откако су ступиле на снагу текстилне карте са ограниченом цифром нашао се женски свет у дилеми: шта треба прво да набави за ту одређену суму? Навикнуте су наше даме да се с пролећа понављају и обнове своју гардеробу. Међутим, сада могу да купе, а иста само оно што им је најнужније. Трговци се плаше да пробу преко парелбе и не може се обавити куповина без бона.

За спретну, довитљиву жену то питање не значи никакав проблем. Она ће лепо прегледати свој орман, прегледаће прошлогодишње костиме, мантиле и хаљине. И донеће закључак, како ће се поновити — без нарочите куповине и трошка.

Пре свега, ако има пролетњи костим који је носила неколико сезона, а што је још добар, нека га на првом месту опара, очисти и — комбинује са другом материјом која ће дати укусан контраст боји костима.

Данас су дозвољене комбинације и најширим сразмерама. Носе се комбинаване хаљине, капут, мантили. Па зашто онда не би и костими. Са мало маште и шике, жена може да створи потпуно нову креацију и да задиви своје пријатељице својом уметношћу. Само треба имати смисла и укуса за комбинације. Треба се имати сликарска вештина и машта. Треба умети мешати боје да не изгледа костим као кризан.

Слика приказује један такав направљени костим, од браон штофа, две боје: браон и беж. Разлика није

(Модел: Зорница Јовановић, студенткиња)

велика и не пара очи. Уметни су вешто постављени и костим даје потпуно младалачки изглед.

По 7 савета мужевима

ЗА СРЕЋАН И НЕСРЕЋАН ЖИВОТ У БРАКУ

1) У биоскопу у гардероби могли бисте дами поред себе помоћи а не да је свом снагом мушког лакта одгурнете

2) Иако сте одавно ожењени изиђите под руку са својом женом на улицу. То вас ништа не кошта, али буди успомене на лепе часове. Створите по-

некад расположење да је од тих лепих часова још нешто остало у животу.

3) Дајте на знање својој жени да се са њом у друштву много боље забављате него са стотином својих другова.

4) Требало би да као паметан човек и нежан супруг водите рачуна да од једноликости заједничког живота не створите монотонију. Похвалите зато, с времена на време, успео ручак, дивите се њеном изгледу (ово чините најмање једном дневно) истичите не престано њену самосталност. Таквим похвалама више ћете завладати женом него грдњама и пребацивањима.

5) Купите својој жени за неколико динара, без неког нарочитог повода, букетић цвећа. На орхидеје о робендану неће можда ни обратити толику пажњу, али из овог букетића ставиће један цветић у свој носес.

6) Распитујте се увек шта је ваша жена у вашем одсуству радила.

7) И најзад, уколико вам је то могуће, будите искрени...

*

1) Ако желите да сечете танке и правилне кришке хлеба треба нож претходно добро загрејати.

2) Да би кромпир укусно испржили, увите га у мало брашна. Порумениће брже и биће укуснији.

3) Лети млеко претставља за домаћинцу прави проблем. Брзо укисне, а у данашње време то претставља штету, пошто га је тешко набавити. Да би то избегли, увек исприте суд где ћете га кувати и оставите влажан. Добро је спустити и мало шећера.

4) Разне мирођије и друге зачине добро је држати у стакленим или порцуланским судовима. Тако ће најдуже остати њихов пријатан мирис, пошто је стакло неутрално и не увлачи у себе никакве мирисе.

5) Пре него што ставите хлеб у пећницу, морате водити рачуна да вам је пећница добро загрејана. У противном хлеб не порасте и што је горе, стварају се у хлебу мале гљивиче које су опасне по организам.

промрмљајте што после можете тумачити као „да“ и као „не“.

3) После дужег живота у браку (највише три недеље) упорно одбите да жени носите пакете, да јој понудите место, да је пустите да прва уђе на врата... Радите само оно што је вама угодно а разне „витешке глуности“ већ су давно изишле из моде.

4) Са блаженим осмехом власника непрестано је запиткујте да ли вам је довољно захвална за све оно што за њу чините.

5) Немојте никад показати да примећујете да се ваша жена само за вас удешава и лепо облачи, да има на себи вашу омиљену боју или цвет.

6) Када вашој жени случајно није добро и због тога не може са вама на фудбалску утакмицу, имате право да исмејавате женску преосетљивост и мекуштву. Искористите то право!

7) Најзад причајте често о успесима које имате код других жена јер то супруге врло радо слушају...

Савети женама које се физички замарају

Жена која много ради, треба и мора да нађе времена да се мало одмори. Није у питању само физички умор. Код женског света у стону је прати и душевни замор. Жена постаје апатијна, равнодушна према свему. Међутим, то делује неповољно не само на њу саму већ и на њену околину. Дешава се да деца и муж осете то на себи. Велика грешка која често у животу има пресудну реч.

Пре свега, код жене најчешће страдају нерви. Нажалост, познато је да ослабени нерви могу имати веома рђавих последица по организам сваког човека. Баш због тога, жена која има породицу мора одмах покушати да спречи то велико зло. Лечење у самом почетку није тешко. Пре свега одмор у кући, затим бар два сата шетње по свежем ваздуху. По могућности гле има зеленила. Те шетње најбоље делују на женин организам, ако се врше рано ујутро. По могућности пре сваког рада у кући. Боље је да устане рано и тек кад се врати да се посвети кући. Биће и сама изненађена свежином коју ће после сваке шетње осећати. Сасвим другачије посветиће се кући и породици и воља да угоди својима биће јој постепено све јача.

Углавном, одмор мора да се подеси после сваког obroка. Жена несме да продужи рад после јела. Ништа неће изгубити ако се одмори свега пола сата. За то вереме нека пошаље децу да се играју. Тих пола сата мора имати потпун мир и тишину.

Не треба одбацити овај савет и одмахнути главом. Треба помишљати на своје дужности и обавезе према породици. Нервозна мајка нема разумевања према деци, још мање према мужу, који и сам има довољно разлога да у данашњим суморним, брижним временима сачува своје нерве.

БУДИТЕ

умешни — довитљиви

Рат је донео велике промене. Нарочито у појединим стварима и артиклима. Пре рата није претстављало никакав проблем младој мајци како ће нахранити своје олојче.

Међутим, данас је то за њу велика брига, још већа одговорност. Има много случајева где недостаје млеко младој мајци, а још мање је препоручљиво хранити дете крављим млеком које се данас продаје.

Чим дете пређе пет месеци, мора се више полагати пажњу на његову исхрану. Пре рата се много употребљавало такозвано „Нестлово брашно“ пошто је било одлична замена мајчином млеку. Данас га уопште нема, а не може се набавити ни гриз који је исто тако хранљив и препоручљив.

Али довитљива мајка може сама да направи одличну замену „Нестловом брашну“. Довољно је да набави малу количину обичног гриз-брашна и да га у посуду пажљиво насуво испржи док не постане светло браон. Пропржено брашно треба помешати са ситно иступаним шећером и никакве разлике не постоји између правог „не-стла“ и његове замене.

Доскожа,

НЕГУЈТЕ СВОЈУ ЛЕПОТУ

Уживање у кади

Истина је да је пливање диван спорт. Пливати се може на разне начине, тако да свако може имати свој стил. Ово се у кади не може радити, али и у купању код куће свако има своје навике. У снежно белој кади пусти се вода, топла, да паром напуни целу просторију. И тако можемо замислити да смо у Помпеји у судаторију. Уђемо у калу. Мало миришљаве соли и наша када са свим оним што јој припада и са паром, одједном се нађе у мирисној шуми или гају пуном левандуле, у ружичњаку са свом летњом поезијом. На тај начин можемо се пренети куд нам срце жели. А чик, постигните то у рени.

Купање се препоручује против рђавог расположења. Филмске звезде врло често се фотографишу у купатилу, односно у кади. Јер онда изгледају много дражесније. Други људи блет, купање се само због чистоће и купање у кади називају чистилиштем. Зависи од појединаца, али према мишљењу многих оно је изванредна разонода, какву чак ни биоскоп не може да пружи. У кади се одрастао човек може да игра као дете, а при том пошто га нико не посматра, каже да је то због хигијене. Каква хигијена! Купање му се допада, само тако, због самог купања, јер онда може да пошти, може да се прска, да удара рукама и ногама и да направи прави потоп у купатилу. Потоп, разумете се, мора сам за собом спремити, да други не би знали о његовим инфантилним склоностима.

Купање је разонода за усамљене или напуштене људе. Боља него пасијанс. А поред тога има и своје оправдање, није то губљење времена тек онако. То је хигијена. Како се само лепо човек наигра и како му брзо прође време. Можемо вам посаветовати само једно. Ако сте рђаво расположењени, боле ли вас леђа, ако вам је дуго време, патите ли од мигрене, ако вас је напустио муж, љубавник или пријатељица? Посветите се купању и понесите собом у калу осим соли, четке и сапуна још и играчку од пелудоида или гуме! Она ће вам збуњити олакшати све животне тегобе — купање у кади.

Негујте своју косу...

Лепа коса претставља најлепши у крас женског света. Најсавршенија лепота много губи од своје целине ако има слабу или безбојну косу. Проблем бујне, сјајне косе није тако тешак као што се мисли. На првом месту мора се имати стрпљења и добре воље да се постигне добар резултат у томе погледу.

Пре свега, родитељи треба да обраћају пажњу још у најранијим годинама своје деце, нарочито женске, нези косе. Шта ту треба најпре учинити?

На првом месту чистоћа. Треба прати косу сваких десет дана. Затим је неизоставно свакога дана барем двадесет минута пре спавања четкати и провлачити четљем. Несме се дозволити да се коса умасти и слепи. Свакодневно четкање најбоља је нега, а провлачење четљем масажа за косу. Чим се примети да су крајеви косе неједнаки, безбојни као исецкани треба их свако вече пре спавања премазати уљем, најбоље рипинусовим или бриљантиним. То храни косу, а уједно и лечи.

Претерано ондулирање највише квару косу. Без обзира дали је ондулација водена или гвожђем. То је присиљан начин дотеривања косе, а све што коригира косу свети се.

Највећи непријатељ косе јесте перут. Лечење тога зла веома је тешко и дуготрајно. Има много начина, али, нажалост, ни један се није показао као потпуно сигуран. Најбоље је упитати за стручан савет. Појава перута несме се узети олако. Перут је за косу као подмукли прв: полако, али сигурно је уништава и слаби. Због тога се не сме оклевати и бити индолентан. Женина коса је њено благо опевано у песмама, адут њене лепоте и оквир њеној лепоти.

УНИВЕРЗИТЕТСКА

БИБЛИОТЕКА

Трошакни шеширци

Комбинована тока од крпичног белог цвећа и црног сомота. Погодна за позориште и концерте.

Два укусна шешира од природне сламе са великим ободом. Као украс уметник је исплетен широки гајтан са кићанком.

Кокетан шеширци од природне сламе са лако повијеним ободом. Гарнитура од црне чипке потенира апаратну ислиму.

Fotos: Europa Sonderdienst

Необичан шешир од природне сламе, украшен тилом и плерезом. Овакав шешир носи се искључиво за свечане прилике.

Мишица Блондел др. 7

РОМАН ОД
Л. ЛАПЕРА

(13)

— Па ипак си сујеверна...
— Волим да се тако лудирам...
рече Алиса а Бирже објасни:
— Или просто речено: воли да превади и подвали!
— Иначе не бих била овде! одговори Алиса смејући се.
Испише шампањак. Алиса се диже и пружи руку Мурфиу:
— Сервус!
— Идеш? упита Мурфи.
— Идем. Збогом. Бирже.
Мурфи хтеде да затвори врата за њом, али Бирже га спречи.
— Ја могу одавде да их отварам и затварам. Ту притисну једно дугме на Зиду и врата се затворише.
— Колико ли је сати? упита Бирже и погледа на сат. Већ једанаест? Е, онда морам да идем.
— Хоћу ли и ја с тобом?
— Не. Данас не. Или где ти је драго. Мило ми је што је ишчезао твој страх. Од данас си опасан дечко...
Устао је, скинуо кухњи капут и отишао у споредну собу. Међутим Мурфи се загледао у опушак цигарете, који је својим дугачким прсти-ма гњечичи у кристалној пепељари.
То је потрајао прилично дуго, јер кад се Пол Бирже вратио спреман за излазак и с маском на лицу изнена-дно се када га је затекао у том положају и упита га:
— Шта те то толико занима?
Мурфи га погледа:
— Онај човек који је требао да се усели на пети спрат...
Бирже му приђе и рече:
— Ни бриге те за то. Тај ће човек доћи и разговараће с господом Кремјо.

Значи да није удављен. Али већ је крајње време.
— А откуда... упита Мурфи... откуда знаш да тај човек није жив?
— Ја све знам, одговори Бирже. И понављам: ни бриге те за то. Пре неколико часова стајао сам иза тебе а сад испред тебе. Хајд сад, иди горе у твоју собу. Кроз десет минута можеш изићи. Видећемо се сутра у веће „Код бинокла“ у улици Килиши.
— У поноћи? упита Мурфи.
— Јест! одговори Бирже и испраги га. Причекао је док Мурфи стигне горе, па тихо закључа врата и нечујно сиђе низ степенице. Пред вратима капетана Лебрена, на првоме спрату, застале и куну лагано трипут. После неколико секунда врата се отшкринуше. Било је мрачно и нико се није могао приметити.
— Све тачно! шапну Биржер.
— Ол рајт! одговори нечији шапат и врата се полако затворише.
Пол Бирже опрезно продужи свој пут.

*

Сутрадан, преподне око десет сати, застави се један такси пред бројем седам у Блонделовој улици. Изиђе један господин и замоли шофера да га причека. Али то није било могуће. Ту је улица сувише уска а саобраћај прилично жив. Платио је шоферу и мало затим стајао је пред господом Кремјо. Она се изненадила, јер то је био дуго очекивани нови станар.
— Жао ми је, госпоно, што нисам могао раније доћи. А нисам вам тачну адресу да бих вам писао.

— Главни је да сте дошли! одговори вратарка нудећи га да седне али он се захвали и стаде уз врата.
— Хтео сам само што пре да вас известим да ћу се вечерас уселити. Мој је пртљаг још на станици.
— Ја сам стан довела у ред, можете доћи кад хоћете.
— До виђења, госпоно.
— До виђења, господине.
Госпоња Кремјо отвори му врата и гледаше за њим. Кад је из капије ступио на улицу сударио се с неком женом.
Он јој се извињавао, а вратарка опазива да је то жена радника с четвртога спрата.
— Да се нисте јако ударили, госпоно Моран?
— Нисам госпоно, Кремјо.
— Тај господин је нов станар.
— На петом спрату?
— Јест.
— Врло је учтив. Вама је свакако мило што је узео тај стан. Ја не бих могла тамо становати...
— Искрено да кажем ни ја не бих могла, госпоно Моран. Није то пријатно. А како је мала Евелина?
— Хвала, добро је. Сад мање плаче. До виђења госпоно Кремјо. Журим да кувам.
Вратарка је била расположена. Рачунала је кад се станар усели у тај кобан стан, опет ће све добро бити. Може да се мисли шта се хоће али је врло непријатно имати празан стан у коме је убијена млада девојка. Сад ће моћи да однесе пријаву члану кварта и да се једном отресе и њега. Али десило се другачије.

Док је Алекс Мурфи тражио тајанственог професора и затим доживео необично зближење с Полом Биржеом и Алисом, док је млади инспектор Корде покушавао да од многих запажања последњих дана сложи једну јасну целину. Било му је мило, што је његов шеф био заузет новом афером, које су свакидашња појава у великим градовима, па је могао на миру да изради правилан план од многих трагова који су се појавили.
Ствар са вратаркиним сатом било је фино откриће. Тиме је Пол Бирже истеран на чистину јер је маникирка морала да проговори. Затим и она Американка мис Браун изишла је на видело, објавила је верење с политичарем Дипреом а тајно се састала с Мурфијем. Мис Браун... Верка и наследница краља дијаманата из Јужне Африке... А маникирка Алиса телефонирала је радњи с дијамантима у Руану... Све је то већ нешто вредило.
На једном великом табаку хартије Корде исписа сва запажања и потврде. Тек тада примети да је заборавио недозаказ новог станара који је пла-

тио станарину. Стога је телефоном упитао члана кварта и добио одговор да се тај човек још никако није појавио код госпоње Кремјо.

Сутрадан кад је све средно, Корде је морао признати да упркос свима изгледима нема ништа позитивног шта би допустило да се изведе макак закључак. Напротив изгледало је да је повод истраге, убиство мале молискиње, гурнут у позадину. При таквом стању ствари, било је за Кордеа врло важно да чује мишљење свога прет-

постављеног. У четри сата шеф га је очекивао. Узео је сва акта и тражио да га пријаве Морелину, који га је одмах примио. Није допуштао да ико чека на пријем а то је врло ретка особина господе шефова.
— Седите, Корде! поздравил инспектор. Седите и испричајте ми шта има новог.

Ту је извукао са стране свог писачег стола ласку за продужење, на коју је Корде спустио сва акта. Читао је своје шефу забелешке. Он га није прекривао, чак је ћутао и кад је Корде завршио извештај. Тек после дужег ћутања рече:

— Ја могу да допуним ваша констатовања. Ви сте од Мурфијеве општине и статистике казних завода тражили обавештења. Одговори су стигли. Мурфи је син једног алкохолчара. Мати му је рано умрла. Стрпцу му је одредио издржавање ради школовања, јер је дечко био даровит. Али у својој двадесетој години он је кренуо својим путем. Био је у Америци. Вратио се да отслужи војни рок. Затим је опет отишао у иностранство и отада ништа се више није сазнало о њему. Сматра се да је повучен. Њутив и бојажљив. Статистика казних завода не зна о њему ништа.
Корде на то одговори:

ОЧЕКИВАЊЕ

Небо плаче сузама пролећне кише.
Цвет са трешње пада. Птице некуда беже.
И само капи бију све јаче, све више
Док се неми вапај Моравом разлеже.

А на углу, куда стаза води једна,
Седа, убога старица поштарче чека,
Непомична као стена тврда, ледна...
Очекује писмо сина издалека.

Мисли јој се роје. Пале седе власи.
Кроз опанке старе, поцепане
Пролећна вода ноге старе кваси
И нагриза болног срца тешке ране...

... Да л' још живиш, мој рођени сине?
Да л' ћеш икад мајци у загрљај доћи —
Да ме патња и бол једном мине,
И да могу мирно своје гробу поћи.

Киша сипи. Као туга издалека,
Суморну песму природа пева.
Још на углу мајка стара стоји, чека...
И о сину — кога нема — само снева.

Ђурђија, априла 1942. Вукосава Којадиновић,
ученица VIII разр. гимназије

— Све је то недовољно. Потребно је да се зна шта је радио у иностранству, нарочито у Америци...

— Мислите због оне мис Браун?
— Да.
— И ту вам могу нешто рећи. Та жена није ћерка јужноамеричког Краља дијаманата.
— Па ко је и шта је она?
— То још не знам.
— А што је не позовемо ради са слушања?
— Ви заборављате да је она вереница посланика Дипреа.
— Могли бисмо упитати њега?
Могли је он жртва варалице.
Морели се насмеја.
— Ви, Корде, у својој журби заборављате кога имате пред собом. Није ваше да постављате питања и то тако највиша питања.

— Пардон, шефе.
— Није нужно извињавање. Хтео сам само да наговестим да не смега никада заборавити шта сте: истражни чиновник коме је поверено да пронађе убицу мале молискиње. Кад то постигнете онда можете кренути даље. Мене сад интересује Пол Бирже и онај човек што је узео стан а није дошао.
— Ја сам понова питао члана и одговорио ми је да тај још никако није дошао.
— И неће доћи.

Морели се по навички играо оловком држећи је између оба кажипрста. Корде би га радо упитао зашто тај неће доћи, али сад се већ одвикао да ставља питања.

Морели је нешто размишљао. Устао је и прошетао по соби, затим сео, погледао младог чиновника и рекао:

— Драги Корде, ви сте учинили велику неопрезност. Никако не смега бити из вида да је случај у Блонделовој улици број 7 врло чудноват. Чини ми се да сам вам рекао да послућујем велику сензацију. Је ли тако?
— Тако је шефе.

— Е, онда нисте смели тражити од члана Кварту обавештења о новом станару: да ли је дошао и како се зове. Јер шта је учинио Каре? Позвао је вратарку, изгорио је што није одмах пријавила и наравно да је Мурфи, који је сваког дана код ње, све то сазнао...

Корде се прибра. Није схватио све тачно, али је осећао да нешто мора рећи.

— Ви мислите да би боље било да се чекало док онај не дође.
— Он не би дошао ни под каквим околностима, али можда га не би убили... бар не тако брзо...

— Зар је он убијен! изненади се Корде.

— Јесте! Онога дана кад је хтео да се усели.

— А ко га је убио? упита узбуђено Корде.

Морели се осмехну:
— То изгледа као да је мени поверена истрага. Приберите се, Корде. Кад је по исказу вратарке, требало да се тај станар усели?

— Пре пет дана.
— А шта је тада било? упита Морели.

Корде се мало замисли и чисто му лакну кад одговори:

— Вратаркин сат! Алиби!
— Дабемо. Сад ми опет личите на Кордеа! задовољно рече шеф а Кордеа то потстаче да продужи:

— То значи да је Пол Бирже убио! Морели је опет устао и пришао једном прозору. Гледао је на трг испред зграде украшен кестенима који су почели да цветају. Осећао се као да је ударцима бича пробуђен из сна. Прођоше дватри минута и тада Морели прекиде ћутање. Окренуо се али је остао ослоњен на прозор скрстивши руке.

— На први поглед изгледа да је тако. Али ја не верујем да је Пол Бирже умешан у ово ново убиство, бар не директно.

Корде зачуђено погледа свога старешину

(Наставиће се)

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Тараган

РОМАН ОД ЈУДВИГА ВОЛФА

(13)

— Здраво, Николина, рекао је Гараган прихвативши јој обе руке топло од узбуђења. Погледала га је блаженим погледом. Застали су и упили се погледима једно у друго. Николину је опет ухватио њен стари несташљук.

— Хајдемо, рекла је с осмехом, зауставили смо саобраћај. Уосталом има и других који вас чекају...

— Ко, забога?

— Не узбуђујте се много. Стари Евелинг, ваш верни слуга.

Стари слуга је заплакао од узбуђења кад је угледао свог господара.

— Знате да је Евелинг најневернији Тома у целом Берлину. Никако није веровао да ћете се вратити. Можда ни сад још не верује.

— Опростите, господине бароне, рекао је стари збунено, али сад верујем да сте се вратили. Да ли треба да поручим кола?

— Раузме се Евелинге. Толико можемо себи дозволити. И госпођина Николина ће код нас на неколико минута да се мало дотерама после пута...

Николина направи обешчајко лице.

— Како то замишљате, господине?

Млада девојка, још из Потсдама, па сама у соби код једног господина?

Гарагану би стварно непагодно.

— Опростите, Николина, нисам ништа зло мислио.

— Ни ја, Гарагане, рече девојка у смењу. Што ви одмах све озбиљно схватате! Па данас се младе девојке не боје ни бавола, акамоли да остану саме са неким господином. Уосталом, ја сам толико радознала, како сте се провели у Америци да морам да пођем с вама.

— Провео сам се дивно, могу вам одмах рећи. Управо сјајно.

— Значи, продали сте мотор?

— Да.

— Па то је сјајно! Честитам вам, Гарагане, на успеху.

— Хвала, Николина. А погодите, колико сам добио за мотор?

— Богами, не знам. Можда, тридесет-четрдесет хиљада долара?

Гараган се осмехну.

— Ах, вили се одмах, Николина, да немате појма о лакој мотору.

— Па педесет хиљада долара.

— Премало, Николина, премало!

— Онда, валада, сто хиљада?

— Још више, Николина. Добио сам милион долара!!

— Ах, шта кажете? Да се не шалите са мном, Гарагане?

— Не, Николина, говорим вам озбиљно. Хоћете ли да видите чекове?

— Не, верујем вам. Али зајста невероватно.

— Шта ћете. Америка је земља немогућих могућности.

— А коме сте продали?

— Мекферсоновој аутомобилској компанији.

— Не могу да дођем просто себи од чуда. Па то је за биоскоп! А зашто нисте чекове наплатили у иностранству и новац положили на рачун у банку?

— Па то је свеједно.

— Није свеједно. Знате ли ви колико се може зарадити на разлици курса? Питајте мог шефа, господина Боковнера.

Ауто стаде. Били су пред Гарагановом кућом.

Чекајући, Николина се замислила. Није је толико збунила велика сума коју је Гараган добио, колико чињеница да је мотор продао Мекферсону. Својим финим женским инстинктом осетила је да ту мора да је умешана Глорија. Само какву је ту улогу имао млади гроф Хеникштајн? Дакле стрпали су човеку у цен милион долара да би га се отарасили?

Ушао је Гараган.

— Ја сам готов, Николина. Погледала га је од главе до пете. Никаквих нарочитих промена, сем ведријег расположења.

— Како се осећате, Гарагане, као новопечени милионер?

— Ништа нарочито, Николина. Ми чежемо само за оним што немамо, а кад постигнемо, брзо се помиримо са стварношћу... Знате ли, Николина, да никад у животу нисам био тужнији него кад сам примио паре. Не знам, зашто.

— Ни ја. А шта ћете сада?

— Прво ћемо да се извеземо негде у поље, Николина. Толику жељу имам за ширином, миром и тишином као никада до сада. Хоћете ли са мном?

— Хоћу. Само оставите код куће чекове.

— Са осмехом метнуо је Гараган чекове у касу и закључао је.

Успут испричао је Гараган Николини шта је све проживео у Њујорку.

— Четири часа сам чекао пред вратима фабрике и ти часови били су ми тежи него године проведене у тамници, верујте ми, Николина. Али сад видим колико је живот леп. Погледајте језеро, Николина...

У даљини се пружило језеро, густо обрасло врбовом шумом и начичкано вилама.

Сели су у башту једног ресторана на самом језеру. Из даљине је допирала нека музика. Једрилице и чамци клизали су по језеру, које се блистало на сунцу. Ваздух је био пун мириса раног лета, а небом су пловили бели облачићи...

Гараган је испричао Николини и свој сусрет с Глоријом.

— Имали сте право, Николина. Ви сте много паметнији, да не кажем искусенији од мене. Жеља за осветом умрла је с временом у мени. Љубав пролази као и мржња. Кад би сваки човек био судија другима, увек би половина човечанства седела на оптужничкој клупи.

— Па ви то тек сада знате, Гарагане? Ви сте зајста прошли кроз живот затворених очију. Уосталом, као и све саваљенице...

— И још нешто морам да вам признам, Николина. Кад сам угледао Глорију, помислио сам на вас. Сам Бог ми је послао ту мисао, а ја верујем у Бога и његову правду...

„Сада ће да се изјасни“, помислила је Николина задржавајући дах. Али Гараган је без речи држао њену руку. Постигнута Николина је повукла.

Велики тренутак је прошао.

Николина је гледала замишљено језеро. Глава јој је горела од мисли. У чамцу, у врбаку седео је један пар и љубно се. Колико је једноставан живот, мислила је Николина у себи, и

како људи неће да га схвате. Уздахнула је дубоко.

— Шта вам је, Николина?

— Маштам, Гарагане. Нисам мислила да има овако лепих дана на свету... — Затим додале с иронијом: — Уосталом, то су шинарички снови, господине бароне... Не вреди да се говори о томе. Причајте радије, шта ћете даље да радите.

— Ништа. Прво ћу напустити варош, ту велику тамницу за људе...

— Коју људи ипак неће да напуштају...

— Али ја ћу је напустити.

Причао јој затим о својим плановима, о животу на имању, о пролећу, жетви, расцветалим воћњацима, о реци која услављује својим шумом...

С чежњом слушала је Николина ову причу као да слуша бајку. И она је сневала о замку, о парку, племенитим коњима, свежем ваздуху... Али је сте то био само сан, само чежња...

XXVI

Млади гроф Хеникштајн нашао се у недоумици кад је примно писмо доктора Ерлахера, лекара свог деде, грофа Франца Леополда Хеникштајна, богатог спахије у Аустрији. Лекар му је јављао да му је деда тешко болестан и да жели да га види пре смрти. А знао је исто тако да је баш сада неопходно потребан госпођи Глорији, која је после свог сусрета са Гараганом била у великој душевној депресији.

По жељи Глоријиној преселили су се у Париз и отсели у једној вили у Медону, на обали Сене. Ту је млади гроф провео много пријатних часова у близини вољене жене, док је Мекферсон хладнокрвно пецао рибу у Сени. А сада је требало да напусти овај идилични кутак. С друге стране био је опет свестан да смрт његовог деде значи велику прекретницу у његовом животу. Ако га деда означи за наследника, моћи ће да се, као богат и независан човек, појави код Глорије с једнаким правима као и Мекферсон. У том случају она би морала да се одлучи за њега, грофа Хеникштајна. Ако би се одлучила за Мекферсона, бар би знао на чему је. Онда нека буде Бог с њом.

Млади гроф се, размисљајући, упутио у башту да потражи Глорију. Она је седела у сенци високог дрвећа на једној клупи и замишљено гледала у отворену књигу коју је престала да прелистава.

— Добро јутро, милостива госпођо. Глорија се тргла уплашено, а затим се осмехнула и љубазно отозвала.

— Што сте тако свечани данас.

грофе, рекла је испитивачки. Шта вам се десило?

— Ништа нарочито. Хтео бих само да вас нешто питам.

— Изволите.

— Можда је моје питање неумесно и незгодно, али морам да га поставим, госпођо. Оно ће да одлучи о даљем мом животу.

— Немојте да ме плашите, грофе... Млади гроф је овога пута био одлучан.

— Треба да ми кажете одлучно, госпођо, каква осећања гајите према мени? Да ли ме волите?

Глорија га погледа изненађено.

— Како је то питање, грофе?

— Ја сам вас замолио да имате обзира. Ви добро знате да вас волим, да вас обожавам. Ви сте то трпели, али... због будућности морам да сам начисто...

Пред Глоријом је стајао одлучан мушкарац који тражи своја права. Глорија га је гледала с чуђењем.

— Шта треба на то да кажем, грофе Хеникштајне? питала је збуњено.

— Јасан одговор, госпођо. Да ли ме волите или не!

Као никада у животу, Глорији је била потребна љубав. Љубав једног младог човека, чиста и некористољубива. Али она сама није могла да узврати љубав, јер је њена љубав припала — Гарагану...

— Не знам, грофе, рекла је тихо, с осећањем кривине.

Гроф Хеникштајн је лако задрхтао.

— Можда ћу вам једнога дана моћи више рећи, драги грофе...

Млади гроф је сео ћутећи на клупу поред ње.

— За сада вам могу рећи само то да сам вам одана пријатељица...

Гроф Хеникштајн је ухватио за руку.

— Ја сам и сувише млад за пријатељство такве врсте, милостива госпођо. Ја вас и сувише волим да бих могао остати на граници пријатељства.

— То није лепо од вас.

— Не знам. Само знам, госпођо, да ћу још данас да отпутујем...

Глорија га погледа запрепашћено.

— Зашто, грофе? Зар ћете да ме оставите сада у овим тешким тренуцима?

— Морам. Дела ми је тешко оболео. Морам кући.

— Биће ми тешко без вас, али кад морате...

Гроф Хеникштајн се сасвим охрабрио.

— Да госпођо, ја ћу отпутovati. И вратићу се као слободан, независан човек. И онда ћу бити толико слободан да вам поставим једно питање на које ћу тражити одређен одговор. То питање ће бити: да ли хоћете да булете моја жена. Какав одговор смем да очекујем на то питање, госпођо Глорија?

— Ја сам и сувише стара за вас, грофе, рече Глорија после краћег размисљања. Ја сам измучена, стара жена.

Гроф Хеникштајн одмахну с негодовањем главом.

— Али ја вас волим, госпођо, рече страшно шапућући млади гроф. Немојте ме оставити без свате наде. Немојте ме терати у очајање...

Глорију је дирнуо дубоки осећај младога грофа. Зашто га она одбија? За кога се чува? За Мекферсона? који седи и пена рибу, а и сам личи на сушену рибу? Зашто да не пружи овоме човеку који је толико одавно воли мало среће, кад може?

— Ако се вратите, грофе, рекла је тихим гласом, али одлучно, учинићу све како ви желите

Теби у даљини

Живот је толико чудан, татице,
Загрејан сузама палих нада
И снова илузорних, неизвесне будућности,
Тужног живота, вечитих јада...

Колико сам само у првој младости
Снила о срећи коју сваки смртник жели
А сада, пред недогледом будућности ледне,
Пусту идеали пред разумом су свели...

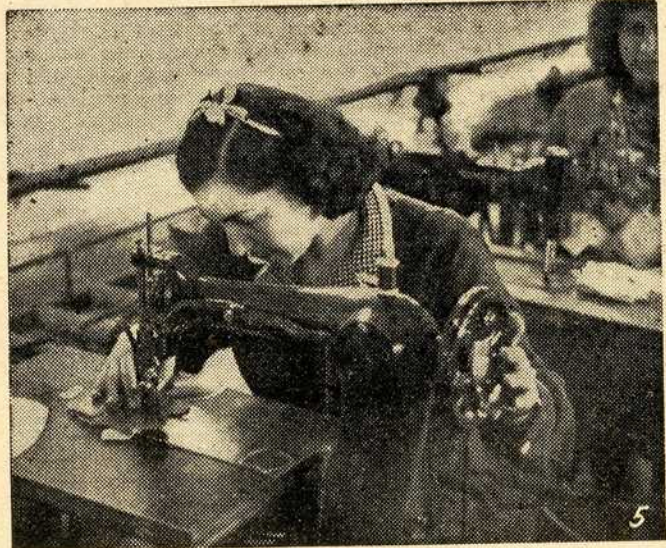
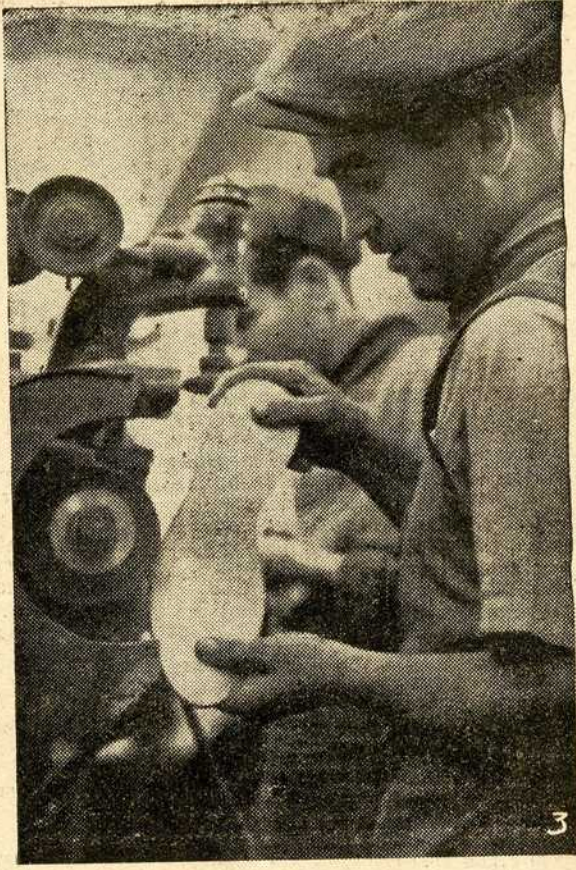
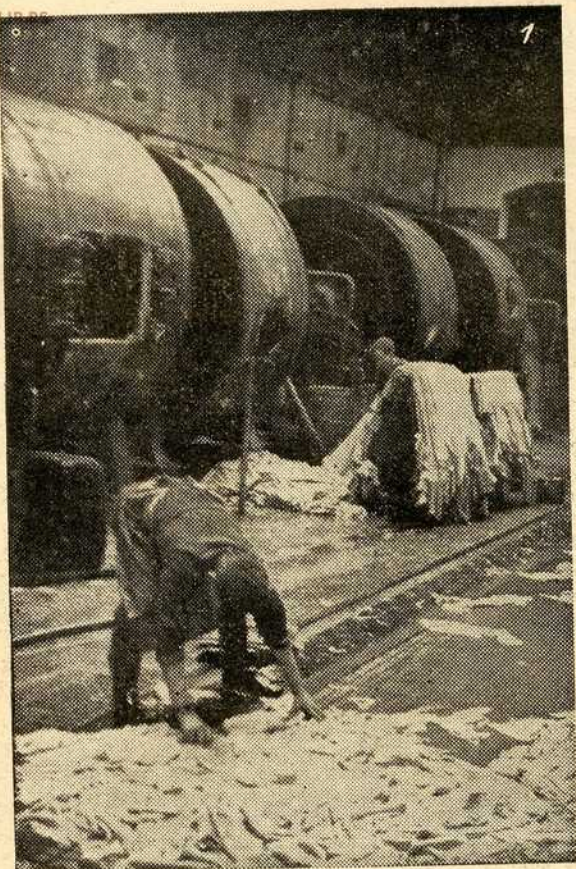
Када би ти сад с нама био
Било би дивних и дугих вечери
Лепог разумевања, истинске среће,
На огњишту дома где срећа трепери...

Београд, априла 1942.

Милица Матовић
свињени матурант

(Наставиће се)

Од гаске до елегантне ципеле

странства, из Немачке и Генерал-Гувернмана.

Можда неко мисли да је свако дрво погодно за израду дрвених ђонова. Међутим, ни то није тачно. У ову сврху може се једино употребити буково дрво, претходно прокувано, тако да постане донекле савитљиво. Тек онда се приступа тесању и моделирању на машинама с тестерама нарочитог облика.

У другим просторијама фабрике дрвене обуће већ се за то време израђује „лице“, било од коже или од отпадка који се ушивају у дугачку траку, претходно моделирани, тако да ципеле израђене од разнобојних комадића коже изгледају необично лепо.

Сад се већ израђује и обућа с дрвеним ђоном који не лупа тако непријатно у ходу, што је по свој прилици највише и одбијало купце. Дрвени

ђон се опшива кожом и кад се састављањем ђона од неколико дрвених делова добије потребна савитљивост, само оштро око приметити да је ђон од дрвета.

У сваком случају, дрво се лети, у време великих спарина, много лакше носи, а дрвени ђон је далеко здравији од гуменог. Отуда не треба сумњати да ће Београђани и овог лета носити сандале и обућу с дрвеним ђоном, у толико пре што ће се кожна обућа на тај начин сачувати за зиму.

Како изгледа, фабрике обуће с дрвеним ђоном које снабдевају Београд неће се само зауставити на ципелама које треба да преко лета замене кожну обућу. Није искључено да ће почети да лансирају поједине узорке израђене према свим захтевима савремене моде...

1. Кожарско одељење.
2. Кружна тестера кроји дрвене ђонове.
3. Брушење ђона.
4. Лепљење поставе преко престоја дрвеног ђона.
5. У одељењу теритерки.

(Снимци: А. Симић)

Људи су испочетка, с неверицом, застајали пред изложима трговина обућом. Дрвени ђон? Ко је још носио дрвени ђон! Таман посла!...

Па ипак, људи су куповали. Додуше, на улици су многим падали у очи. Успут су се освртали, као да се боје да их неко не прати, и готово на прстима газили трудећи се да угуше онај клепет дрвета.

Али, временом су већ навикли. Прошлог лета Београд и унутрашњост просто је освојила мода — дрвених сандала. Људи су тврдили да су дрвене сандале и ципеле практичне, необично лаке. Али ипак нису проуштали прилику да запитају неког пријатеља да ли се на „дрној берзи“ још могу добити неке добре ципеле, број тај и тај...

Дакле, велики број Београђана носи дрвену обућу. Нико се више не ишчуђава откуд уопште може ђон да се прави од дрвета. Провађен је и „савитљиви ђон“, начинем од неколико

састављених комада дрвета, везаних комадом коже, и ципеле више не лупају. Људи се не осврћу за собом. Не газе на прстима...

Код других, који су с потсмехом дочекали новину у моди, снабдевши се претходно с неколико пари обуће с „дуплим ђоном“, наравно уз напране цене, још се задржало уверење да се обућа с дрвеним ђоном израђује тек да се нешто продаје по трговинама обућом и да људи нешто носе, и свакако верују да се дневно избацује на десетине хиљада пари.

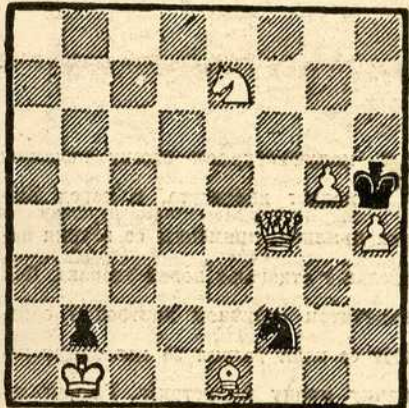
Међутим, ствар стоји друкчије. Многи и не слуте да се изради дрвене обуће обраћа исто тако велика пажња као и кожној. Десетине хиљада пари немогуће је избацити за један дан, јер се још осећа оскудица у потребном материјалу. А лубови, израђени од нарочите масе кожних отпалака, уопште се кол нас не израђују. Потребно је да се чека док се не пошаљу из ино-

Већ скоро готов модел ципеле с дрвеним ђоном.

ШАХ

Х. Д. БЕРЕИЕР
Проблем број 18

Бели вуоче и даје црноме мат у два погеза.

Решење проблема број 17 (К. Шлегера): 1) Ke1—d1.

ИЗ ШАХОВСКОГ СВЕТА

Светски првак др. А. Аљехин одржао је недавно две симултане утакмице у Берлину, прву са 30, другу са 25 играча. Играо је такође и у Парису једну утакмицу, где је од 50 симултаних партија 40 добио, шест ремизирао, а свега четири изгубио.

Млади естонски мајстор Керес учествоваће ускоро на турниру у Салибургу, на коме ће играти још светски првак др. Аљехин, бивши светски првак др. Еве, велики вештак Богољубов, немачки првак Шмит и Шведанин Штолл.

Турнир за шампионат Немачке 1942 одржаће се у купатилу Ејнхаузену у току од 21 јуна до 5 јула. Упоредо с овим такмичењем организоваће се турнир шахисткиња као и за првенство омладине.

Смрћу бившег светског првака Капабланке Аљехин је изгубио једног од најопаснијих својих такмаца. Очекује се да ће претстојећи салцбуршки турнир показати ко може Аљехину бити најуспешнији конкурент и ко му може оспорити титулу светског шампиона.

НАД ЛУЈ ХИВ ГУБИ

Француски владар Луј ХИВ играо је једном шаха са својим намесником. Партија је била у највећем заплету када је напшао кнез де Грамон. Само што је бацио поглед на табу и на присутне одмах је викнуо:

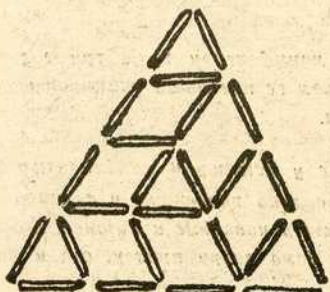
— Пресветла круно, ти си изгубљен!
— Како ти то од прве можеш знати? — зачудио се краљ.

— Познао сам по лицима твојих дворјана који стоје око тебе и муком ћуте. Јер да добијаш, пресветла круно, сви би дизали гласове и галамили дивећи се твојој игри.

ГЕОМЕТРИСКЕ ШИБИЦЕ

Овај задатак је занста лак: као што видите пртеж се састоји од 24 шибике. Од вас се тражи да промените место шест шибика тако да добијете 13 равностраних троуглова.

Ако не будете успели, наћи ћете одговор у идлућем броју.

ЈЕДРЕЊАК У ПЛАМЕНУ

На једном једрењаку је букнуо пожар. Пожар се није могао угасити. Са обале су два човека посматрала овај језиви приказ.

— Брод ће потонути пре но што потпуно изгори, примети први гледалац.

— Није тако! — одговори други гледалац. — Једрењак мора прво да изгуби и један део онога што се сада налази под водом, па ће тек онда моћи да потоне.

Ко је био у праву од ове двојнице гледалаца?

Одговор у идлућем броју.

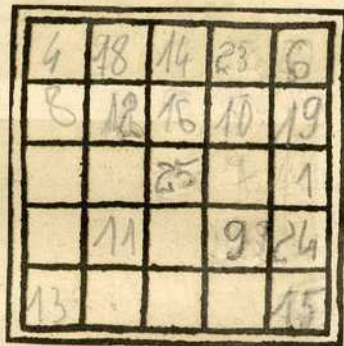
ДВА КОЊА И МУВА

Два коња вуку једна кола. Једна мува стално лети од једног коња до другог, али нико не може да седне на њих, пошто су коњи заштићени мрежом. Мува лети брзином од 24 километра на сат. Према томе она се креће брже од коња који иду свега 8 километра на сат. Питамо вас, колико километара ће прећи мува док коњи пређу 2 километра?

Одговор у идлућем броју.

КВАДРАТИТИ У КВАДРАТУ

У овом великом квадрату имате 25 малих квадратича. Треба да унишете у овим малим квадратичама бројеве од 1—25 али тако да збир у свим правцима (водоравно, усправно и дијагонално) износи 65.

Задатак није баш од најлакших и зато ћемо вам дати његово решење у идлућем броју.

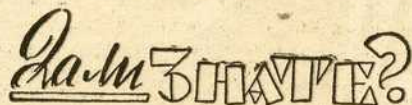
ОТАЦ И СИН

Отац је рекао:

— Када бих имао две године више, био бих тачно трипута старији од свога сина. Међутим, кроз осам година имаћу управо још једанпут толико година колико мој син буде имао тада.

Колико година има отац, а колико син?

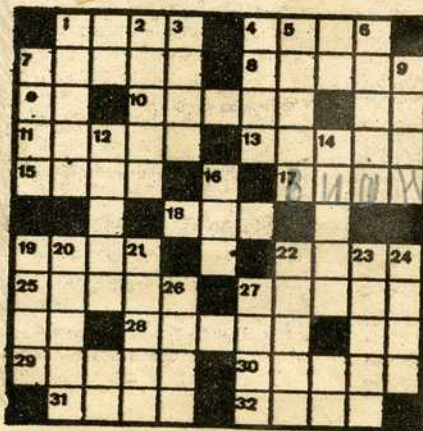
Одговор у идлућем броју.

ПИТАЊА

- 1 — Колико престоница лежи на Дунаву?
- 2 — Кога су звали Врлничка вила?
- 3 — Одакле су родом Милан Пироћанац, наш познати државник и Стеван Сремац?
- 4 — Да ли је данашњи Прилеп исто место у коме је била престоница Краљевина Марка?
- 5 — Који се наш познати писац између првих обратио свакидашњем животу и огледао се у роману из савременог српског живота?
- 6 — Да ли је Сократ оставио за собом писана дела?
- 7 — Ко је изрекао пословицу: „Omnia mea mecum porto“ која значи „Све што је моје носим собом“?
- 8 — Шта се налазило на месту где је сада споменик Незнаком јунаку?
- 9 — Колико је досада штампано разних поштанских марака на свету?
- 10 — Када је основана прва набављачка задруга у Србији?
- 11 — Која је држава као прва увела општу војну обавезу?
- 12 — Када су у Србији заведене метарске мере?
- 13 — Шта су идиоритми?
- 14 — Да ли је ко од наших старих војника имао Легију части?

- 15 — Ко је важио као најбољи српски песник око 1840 г.?
- 16 — Ко је био Јован Халић?
- 17 — Да ли је споменик Ђури Јакшићу и Војиславу Илићу на Калемегдану подигла држава?
- 18 — Ко је компоновао прву српску оперу?
- 19 — Колико човек потроши просечно воде за одржавање свога тела?
- 20 — Колико може зец да претрчи за један секунд?

Хоризонтално: 1) Врста гитаре. 4) Песнички састав. 7) Кристал. 8) Део куће. 10) Место у Србији. 11) Мушко име. 13) Баршун. 15) Синагога (халејско-тур.). 17) Град и бања у Француској. 18) Вртлог. 19) Напитак. 22) Згазно. 25) Шекспирово дело. 27) Увбуна. 28) Отмено друштво. 29) Мушко име. 30) Биљка (пад.). 31) Усклик. 32) Размажено дете.

Вертикално: 1) Општински викар. 2) Губица. 3) Птица. 4) Висина раста. 5) Животиња. 6) Град. 7) Мало дете. 9) Свеза. 12) Пртице којима се претставља рељеф на картама. 14) Зимзелена биљка. 16) Тканина. 19) Врста бањила. 20) Воћ Хуна. 21) Дрворед. 22) Стабљика житних биљака. 23) Поприште. 24) Замка. 26) Ланово уље. 27) Најмањи део материје.

ИЗ 17-ОГ БРОЈА

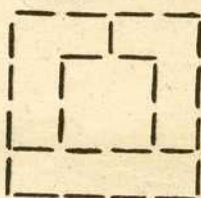
Одговор на „Колико јаја“

Овај задатак није тако тежак како изгледа.

Једна два броја са којима се 1.079 дели без остатка су 13 и 83.

Пошто каплар свакако није могао обићи за три сата 83 фарме, значи да је обишао 13 фарми и у свакој кућно по 83 јајета.

Одговор на „Игра шибикама“

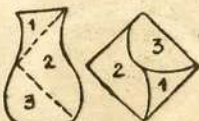

Ево како треба да распоредите оних једанаест шибика да бисте решили наш задатак.

Одговор на „Флаша и запушач“

Флаша кошта 1,25, а запушач 0,25.

Одговор на „Покушајте“

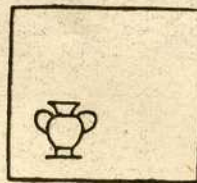

Ево одговор на наш задатак.

Одговор на „Мало земљописа“

Земља је округла (То сви анамо). На раздаљини од 10 километара повиеност земљине површине је отприлике 2 метра. Према томе, први бициклиста неће моћи да види другог бициклисту и поред јаког догледа.

Одговор на „Умете ли да гледате?“

Ево место где је ваза нацртана.

Одговор на „Мало рачунице“

Просјак је добио 3 динара. Према томе остало је 195—3=192. Када би присуствовао погребу добио би 27. Дакле 27—3=24 на гробљу. Дакле 192:24=8. Према томе 8 лица је присуствовало погребу.

ДА ЛИ ЗНАТЕ?

ОДГОВОРИ

- 1 — „Неприкосновени“ фонд за издажавање школа основао је био код нас Павле Ненадовић (1699—1768) који је иначе обраћао највећу пажњу на народно просвећивање.
- 2 — Стеван Јакшић (?—1484) био је син војводе Јакше. Имао је три сина и три кћери, од којих је Јелена била удата за деспота Јована Бранковића.
- 3 — Ђура Јакшић (1832—1878) био је песник, књижевник и сликар.
- 4 — Маунт Еверест и Гаурисанкар су два имена под којима је познат највиши планински врх на Хималајима и на целом свету (8.840 м.).
- 5 — Делиград је утврђење у Ђуничком теснацу између Ражања и Алексинца. Нарочито је познат по бојевима 1806 г.
- 6 — Река Ношница је лева притока Моравице. Дуга је 31,5 км.
- 7 — Педијатрија је наука о дечјим болестима, а педијатери су дечји лекари.
- 8 — Први покушај монографије о нашем сликарству „Српски сликари“ дао је Николић Лаза (1824—1889).
- 9 — Монографија је спис, студија о једном предмету или догађају.
- 10 — Најпознатија дела Ђуре Јакшића су песме: На Липару, На стражи, Поноћ, Братоубица, Невеста Пивљанина Ваје, Мученица итд.; приповетке: Син селога Гамзе, Спакција, Михајло Илић, Капетанов гроб итд.; драме: Сеоба Србаља, Јелисавета и Станоје Главаш; слике: Црногорци на стражи, Кнез Михајло на мртвачком одру.
- 11 — Ђура Јакшић је умро као коректор Државне штампарије у Београду.
- 12 — Ђура Јакшић је све до 1856 г. живео од сликарства. Тада прелази у Србију и прима учитељску службу.
- 13 — Тодор Илић-Чешљар (умро 1745 или 1746) био је сликар, иконограф и портретиста. Рођен је био у Чуругу.
- 14 — Занзibar је предео у Источној Африци, дуж индиског океана. Подељен је на Тангањики и Кенију.
- 15 — Демостен (383—322 пре Христа) био је најславнији грчки беседник. Од његових говора сачувано је 61.
- 16 — Најчувеније дело композитора Франца Листа (1811—1886) је његова „Рапсодија“.
- 17 — Литрографија је израда пртежа и слика на камену и њихов пренос са камена на хартију.
- 18 — Литва је била мера за тежину у средњовековној Србији. Лебела литва износила је 479,999 грама, а танка 301,230 грама.
- 19 — Језеро Лоб-Нор налази се у Азији, у кинеском Туркестану.
- 20 — Поред туберкулозе Роберт Кох (1843—1910) је нарочито испитивао и спавајућу болест у Африци.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Хоризонтално: 1) Антиб. 5) Некар. 9) Сепса. 10) Улазе. 11) Обоа. 12) Асна. 13) Нек. 14) Арк. 15) Анс. 17) Сом. 19) Григ. 21) Косп. 22) Свраб. 23) Танин. 25) Весна. 26) Орасн.

Вертикално: 1) Ас. 2) Нерон. 3) Исток. 4) Бања. 5) Нула. 6) Елиса. 7) Азмак. 8) Ре. 15) Агаве. 16) Ситап. 17) Собар. 18) Мирис. 20) Губа. 21) Крто. 22) Св. 24) Ни.

У мануфактурном одеку немачког модног института, и поред ратних прилика, примећује се велики напредак у стварању нових узорака. Под нарочитом стручном контролом образују се нови узорци за целокупну немачку модну индустрију. Главни задатак тога института састоји се у ства-

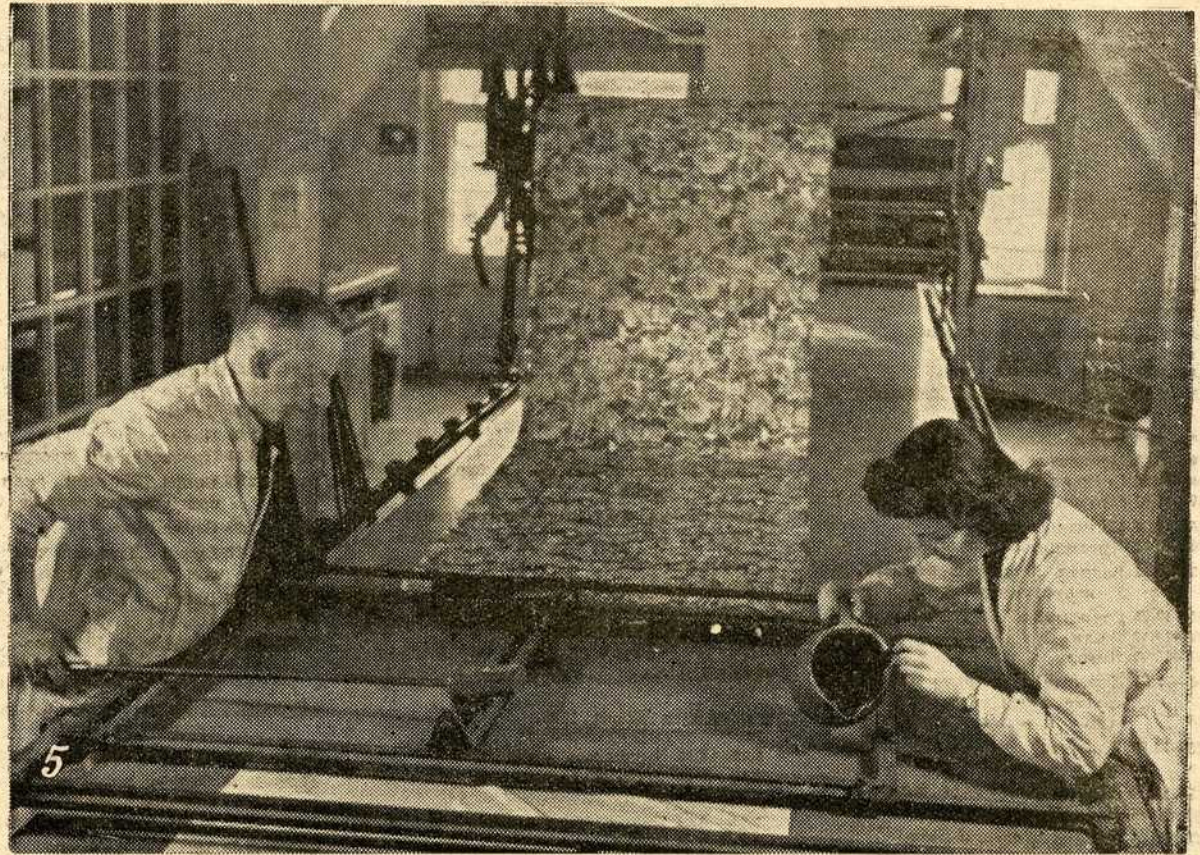
(Fotos: Belgrader Bildagentur)

- 1) Курс у одеку за мануфактуру траје три године. Младе девојке с вољом се изучавају скицирању узорака и мешању боја.
- 2) Две специјалисткиње у мешању и комбиновању боја. Ту је потребно велико познавање и техника да би се увела на гржишту нове боје и нијансе. Бојење тканина захтева не само добру праксу, већ и лични укус.
- 3) Ученице са напрегнутом пажњом траже евентуалне грешке на готовом цртежу.

УНИВЕРЗИТЕТ МОТЕК

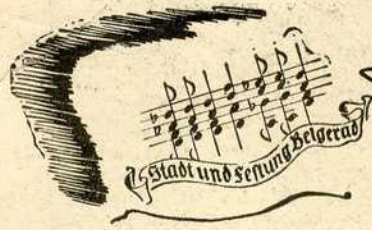
рању нових модела и скица према којима се израђује материјал. Пртачи морају бити истовремено стручњаци у погледу штампе изабраних узорака на самим тканинама. Отсек за мануфактуру има задатак да изнесе своје моделе на светско тржиште и да предузме вођство на томе пољу.

Узорици нових ткањина

рад се приступа клишеирању. И тај деликатан прецизан посао раде саме ученице. Свака црта на шишу мора бити рељефно јасна. После завршеног на гордо посматрају младе девојке успеле моделе. Ове, контролисане скице штампају се помоћу шабона. Боја се слива у нарочите рамове и подједна се распоредује. Истовремено аутоматски се врши веза. Шабона за позориште од црног тафта. Оригиналан сак оставља укусо укројена сукња комбинована елим тафтом и малим мотивом неког предела.

Недељни програм БЕОГРАДСКЕ РАДИО-СТАНИЦЕ

НЕДЕЉА, 3 МАЈА 1942

5.00—6.15 Другарски позdravi.
6.15—7.00 Јутарњи концерт.
7.00—7.15 Вести.
7.15—9.00 Јутарњи концерт из града и тербање Београд.
9.00—9.20 Вести.
9.20—10.00 Преподневна музика.
10.00—10.30 Спечани час.
10.30—11.45 Празнични концерт.
11.45—12.00 Недељни преглед.
12.00—12.05 Прелиставамо програм.
12.05—14.00 Велики подневни концерт. У међувремену:
13.00—13.05 Саопштења.
14.00—14.20 Вести.
14.20—15.00 Пауза.
15.00—16.00 Извештај Врховне команде, кратке вести, извештај о водо-стању и забавна музика.
16.00—16.05 Извештај Врховне команде на српском језику.
16.05—18.00 Весела симфонија боја.
18.00—18.15 Дневни преглед.
18.15—18.45 Парада инструмената.
18.45—19.00 Преглед дневне штампе.
19.00—19.30 Час немачке народне групе.
19.30—19.45 Ерна Сак пева.
19.45—20.00 Из савремених догађаја.
20.00—20.20 Вести.
20.20—22.00 Пожели нешто из Београда.

17.00—18.00 Свирају песма са Балкана.
18.00—18.15 Дневни преглед.
18.15—18.45 Заљубљене мелодије.
18.45—19.00 Преглед дневне штампе.
19.00—19.30 Час немачке народне групе.
19.30—19.45 Зденка Зикова пева.
19.45—20.00 Ваксамо о спорту.
20.00—20.20 Вести.
20.20—21.15 Са смехом у добро расположење.
21.15—21.45 Из оперете „Барон циганин“.
21.45—22.00 Београдски млади стражар.
22.00—22.20 Вести.
22.20—24.00 Распевани понедељак. Свира Оркестар за игру Радио Београда под управом Отмара Хофера.
00.00—1.00 Позdravi за фронт и отаџбину.

УТОРАК, 5 МАЈА 1942

5.00—6.15 Другарски позdravi.
6.15—7.00 Јутарњи концерт.
7.00—7.20 Вести.
7.20—9.00 Добро јутро, драги слушаоци!
9.00—9.20 Вести.
9.20—12.00 Пауза.
12.00—12.05 Прелиставамо програм.
12.05—13.00 Свира забавни радио-оркестар под управом Ф. Седлачека.
13.00—13.05 Саопштења.

СРЕДА, 6 МАЈА 1942

5.00—6.15 Другарски позdravi.
6.15—7.00 Јутарњи концерт.
7.00—7.20 Вести.
7.20—9.00 Добро јутро, драги слушаоци!
9.00—9.20 Вести.
9.20—12.00 Пауза.
12.00—12.05 Прелиставамо програм.
12.05—13.00 Свира забавни радио-оркестар под управом Фрање Седлачека.
13.00—13.05 Саопштења.
13.05—14.00 Свира Дувачки радио-оркестар под управом Фрање Седлачека.
14.00—14.20 Вести.
14.20—15.00 Пауза.
15.00—16.00 Извештај Врховне команде, кратке вести, извештај о водо-стању и забавна музика.
16.00—16.05 Извештај Врховне команде на српском језику.
16.05—17.00 Кад на планини цитра звучи.
17.00—18.00 Српска народна музика. Изводе: Народни радио-оркестар, Радио-хор и солисти.
18.00—18.15 Дневни преглед.
18.15—18.45 Преко добуња и пољана.
18.45—19.00 Преглед дневне штампе.
19.00—19.30 Час немачке народне групе.
19.30—19.45 Никола Цвејих-Владин пева.
19.45—20.00 Из савремених догађаја.

13.05—14.00 Свирају Забавни и Дувачки радио-оркестар под управом Фрање Седлачека.

14.00—14.20 Вести.
14.20—15.00 Пауза.
15.00—16.00 Извештај Врховне команде, кратке вести, извештај о водо-стању и забавна музика.
16.00—16.05 Извештај Врховне команде на српском језику.
16.05—17.00 Такт у 1/4 и 3/4.
17.00—18.00 Шарени час.
18.00—18.15 Дневни преглед.
18.15—18.45 Кад на палуби засвира хармоника.
18.45—19.00 Преглед дневне штампе.
19.00—19.30 Час немачке народне групе.
19.30—19.45 Марсел Витриш пева.
19.45—20.00 Из савремених догађаја.
20.00—20.20 Вести.
20.20—21.00 Немој много да се бринеш.
21.00—21.45 Са Карл Валентином кроз Минхен.
21.45—22.00 Београдски млади стражар.
22.00—22.20 Вести.
22.20—24.00 Вечерао лумпујемо.
00.00—1.00 Позdravi за фронт и отаџбину.

ПЕТАК, 8 МАЈА 1942.

5.00—6.15 Другарски позdravi.
6.15—7.00 Јутарњи концерт.
7.00—7.20 Вести.
7.20—9.00 Добро јутро, драги слушаоци!
9.20—12.00 Пауза.
9.00—9.20 Вести.
12.00—12.05 Прелиставамо програм.
12.05—13.00 Свира забавни радио-оркестар под управом Фрање Седлачека.
13.00—13.05 Саопштења.
13.05—14.00 Свира Дувачки радио-оркестар под управом Фр. Седлачека.
14.00—14.20 Вести.
14.20—15.00 Пауза.
15.00—16.00 Извештај Врховне команде, кратке вести, извештај о водо-стању и забавна музика.
16.00—16.05 Извештај Врховне команде на српском језику.
16.05—17.00 Српска народна музика. Изводе: Народни радио-оркестар, Радио-хор и солисти.
17.00—18.00 Кад процвета бели јоргован.
18.00—18.15 Дневни преглед.
18.15—19.00 Мало овако — мало онако.
18.45—19.00 Преглед дневне штампе.
19.00—19.30 Час немачке народне групе.
19.30—19.45 Валтер Реберг (клавир).
19.45—20.00 Из савремених догађаја.
20.00—20.20 Вести.
20.20—21.00 Ко много доноси има за сваког по нешто.
21.00—21.45 Циркус Гумсти-Бумсти.
21.45—22.00 Београдски млади стражар.
22.00—22.20 Вести.
22.20—24.00 Симфониски концерт Великог радио-оркестра под управом О. Бухолца (Ваг, Хајдн, Бетовен).
00.00—1.00 Позdravi за фронт и отаџбину.

СУБОТА, 9 МАЈА 1942.

5.00—6.15 Другарски позdravi.
6.15—7.00 Јутарњи концерт.
7.00—7.20 Вести.
7.20—9.00 Добро јутро, драги слушаоци!
9.00—9.20 Вести.
9.20—12.00 Пауза.
12.00—12.05 Прелиставамо програм.
12.05—13.00 Свира Велики радио-оркестар под управом Феодора Селинског.
13.00—13.05 Саопштења.
13.05—14.00 Свира Велики радио-оркестар под управом Ф. Селинског.
14.00—14.20 Вести.
14.20—15.00 Пауза.
15.00—16.00 Извештај Врховне команде, кратке вести, извештај о водо-стању и забавна музика.
16.00—16.05 Извештај Врховне команде на српском језику.
16.05—18.00 Наше шарено послеподне.
18.00—18.15 Дневни преглед.
18.15—18.45 Разне серенаде.
18.45—19.00 Преглед дневне штампе.
19.00—19.30 Час немачке народне групе.
19.30—19.45 Бењамино Ђиља пева.
19.45—20.00 То и тебе интересује.
20.00—20.20 Вести.
21.45—22.00 Београдски млади стражар.
22.00—22.20 Вести.
22.20—24.00 Да ли љубав може бити грех!
Свира оркестар за игру под управом Отмара Хофера.
00.00—1.00 Позdravi за фронт и отаџбину.
20.20—21.45 Бесмртни Штраус и посета код Франца Лехара.

Wehrmachtbefehlshaber Südost
Propaganda-Abteilung 50
Wehrmachtseindringgruppe Südost
Sender Belgrad

Belgrad am 27. April 1942

Mein Führer!

Seit einem Jahr verbindet der Sender Belgrad Front und Heimat. Die Soldaten an allen Fronten, das ganze Deutsche Volk und die verbündeten Länder haben in diesem einen Jahr wiederholt in 700.000 Briefen, Telegrammen, Zeichnungen und Liebesgaben gezeigt, daß der Sender Belgrad überall gehört wird und zum Ausdruck gebracht:

Die Heimat hört über den Sender Belgrad die Stimme der Front.

Die Front wird der Heimat nahegebracht.

Arbeiter, Bauern und Soldaten, das ganze Deutsche Volk, haben im Laufe eines Jahres ihren Dank in Spenden ausgedrückt, die bis heute

Eine halbe Million RM erreichen.

Wir übergeben Ihnen, mein Führer, anlässlich Ihres Geburtstages die Spende, die wir bitten, nach Ihrem Ermessen zu Gunsten unserer Kameraden an der Front oder deren Angehörigen verwenden zu wollen, indem wir gleichzeitig Ihnen für das neue Lebensjahr beste Gesundheit, Wohlergehen und die Erfüllung aller Ihrer Pläne wünschen.

Major und Kommandeur
Südost-Wehrmachtseindringgruppe

Kolonel
Leiter der Propaganda-Abteilung 50
Belgrad, Südost-Wehrmacht

Sind und Völlig Belgrad

20 April 1942

RECHNABARE

Die Spende des Soldaten Jovan

Belgrader Bildagentur

Повеља коју је Београдска радио-станица упутила, заједно са поклоном од пола милиона марака (десет милиона динара), Вођи Рајха, приликом његовог 53-ег рођендана.

Насловна страна повеље коју је Београдска радио-станица упутила Вођи Рајха приликом прославе његовог рођендана. Ту су у минијатури и мали чекови на огромне суме.

22.00—24.00 Живот пун смеха са оркестром за игру Отмара Хофера.
00.00—1.00 Позdravi за фронт и отаџбину.

ПОНЕДЕЉАК, 4 МАЈА 1942

5.00—6.15 Другарски позdravi.
6.15—7.00 Јутарњи концерт.
7.00—7.20 Вести.
7.20—9.00 Добро јутро, драги слушаоци!
9.00—9.20 Вести.
9.20—12.00 Пауза.
12.00—12.05 Прелиставамо програм.
12.05—13.00 Свира Мали радио-оркестар под управом Феодора Селинског.
13.00—13.05 Саопштења.
13.05—14.00 Свира Дувачки радио-оркестар под управом Фрање Седлачека.
14.00—14.20 Вести.
14.20—15.00 Пауза.
15.00—16.00 Извештај Врховне команде, кратке вести, извештај о водо-стању и забавна музика.
16.00—16.05 Извештај Врховне команде на српском језику.
16.05—17.00 Под јужним су дем.

13.05—14.00 Звуци тамбурица.
14.00—14.20 Вести.
14.20—15.00 Пауза.
15.00—16.00 Извештај Врховне команде, кратке вести, извештај о водо-стању и забавна музика.
16.00—16.05 Извештај Врховне команде на српском језику.
16.05—17.00 На Некару и на Рајни.
17.00—18.00 Шарени час.
18.00—18.15 Дневни преглед.
18.15—18.45 И мале ствари нас могу оча-рати.
18.45—19.00 Преглед дневне штампе.
19.00—19.30 Час немачке народне групе.
19.30—19.45 Инструменталисти (В. Либе).
19.45—20.00 Из савремених догађаја.
20.00—20.20 Вести.
20.20—21.45 Оаза отаџбина.
21.45—22.00 Београдски млади стражар.
22.00—22.20 Вести.
22.20—23.00 То никад морнара не узбуђује.
23.00—24.00 Певај ми још једном ту песму.
00.00—1.00 Позdravi за фронт и отаџбину.

20.00—20.20 Вести.
20.20—21.45 Око старог Штефела. Једно вече у Вечу.
21.45—22.00 Београдски млади стражар.
22.00—22.20 Вести.
22.20—23.10 Опера „Веселе жене Виндсорске“ од Николаи-а, са солисти-ма, хором и оркестром Берлинске опере.
23.00—24.00 Мала ноћна музика.
00.00—1.00 Позdravi за фронт и отаџбину.

ЧЕТВРТАК, 7 МАЈА 1942

5.00—6.15 Другарски позdravi.
6.15—7.00 Јутарњи концерт.
7.00—7.20 Вести.
7.20—9.00 Добро јутро, драги слушаоци!
9.00—9.20 Вести.
9.20—12.00 Пауза.
12.00—12.05 Прелиставамо програм.
12.05—13.00 Свирају Забавни и Дувачки радио-оркестар под управом Фрање Седлачека.
13.00—13.05 Саопштења.

Игра се за кући

ПОУЧНО НАРАВОУЧЕНИЈЕ

Једна врло рђава навика захватила је наше фудбалере. Она се нарочито испољава код млађих, још недовољно искусних играча. Често пута ова рђава навика љуто се свети целом тиму, а понеки пут, као што се то догодило прошле недеље, доноси и пораз. На утакмици између „Обилића“ и „Балкана“, Зечевић је постигао први гол на врло лак начин. Приликом једне навале „Обилића“ Лојанчић је примио лопту и мајсторски је пребацио слободном Зечевићу. Десно крило „Обилића“ налазило се у чистој офсајт позицији. Он је имао само вратара пред собом. Бекови „Балкана“ видели су јасно да се противнички играч налази у офсајту и сматрали су да не треба да интервенишу. Они су једноставно подигли руке и стали. Зечевић је примио лопту и несметано потрачао ка голу. Играчи из одбране „Балкана“ и даље су стајали мирно и посматрали како се Зечевић све више приближава голу. Вратар исто тако није интервенисао. Лопта је затрела мрежу. Тада се догодило оно што играчи „Балкана“ нису очекивали. Судија је признао гол.

Судија Јалић налазио се у том тренутку негде на центру и из тако велике даљине није могао да види офсајт позицију играча Зечевића. Аутсудија, чија је била дужност да о офсајту води рачуна, није махнуо заставицом, па је савим разумљиво што је врховни судија признао гол.

Из овог случаја играчи „Балкана“ треба да извуку поучно наравоученије.

На утакмици Обилић—Балкан вратар Балкана имао је пуно посла. Ево једне успеле његове одбране. Смело је истрчао с гола и бацао се на лопту, иако му је Зечевић у пуном трку ишао у сусрет. Скок је успео и гол је спасен.

(Снимци: М. Цигановић)

Све док судијина пишталка не одјекне они треба да се боре и да настоје да спрече противничког играча у акцији. Догађа се подекад да судија погрешни, а у таквим случајевима играчи не треба да својим поступцима још ви-

ше допринесу успеху противника. Да играчи „Балкана“ нису стали као у кошани и да су, као што је требало, интервенисали брзо и спретно, макар се налазио у повољној ситуацији, Зечевић вероватно не би постигао гол.

ФУТБАЛЕР ТЕНК

Када је дошао у Београд Милан Рајлић никако није могао да се снађе у новом друштву. Још су у сећању навијача „СК 1913“ прве утакмице Рајлићеве за нови клуб. Мада је играо центарфора Рајлић није могао никако да постигне гол. Он није успевао да искористи чак и најповољније ситуације, чак и онда када је изгледало да је права мајсторија промашити сигуран гол. Тек после неколико месеци Рајлић се прилагодио новој околини и своју игру подесио према систему својих суиграча. Чим је у томе успео његова форма поправљала се све више и више. Још тада, могло се наслути да ће се Рајлић развити у врло опасног навалног играча.

У новој фудбалској сезони Милан Рајлић приказује се публици у својој најбољој форми. Он је данас, неоспорно, најбољи центарфор у Београду. Он је један од оних играча чија физичка снага и сјајне реализаторске способности одлучују у акцијама пред противничким голом. Рајлић кад крене напред незадрљив је тенк. Он обара пред собом све препреке, ништа не може да га спречи, а његов топовски ударац погађа прецизно и сигурно.

Занимљиво је још да терен не игра никакву улогу у игри овог играча. По сувом терену он је исто тако опасан као и по клизавом или блатњавом игралишту. Његова ефикасност толико је јако испољена да кад он добије лопту у казненом простору противника са 90 од сто може се рачунати да ће лопта затрести мрежу.

Љ. В.

Младост и лепота то је оно за чиме жене теже

А то се постиже негом и само негом! Добите на бесплатан преглед, добићете бесплатан савет бићете нам захвални

КОЗМЕТИКА „ЖАНА“ КРУНСКА УЛ. 4

(Краља Фердинанда 2-а)

Вршимо електричне и ручне масаже лица тела и косе, отстрањујемо са гаранцијом брадавице, длачице, флеке и маље. Лечимо пеге, бубуљице и рошаву кожу. Купујемо флашице и теглице — примамо ученицу.

20471, 1-1

ПАЖЊА!

»ПЛАНЕТА«

Плаћа најбоље по највишим дневним ценама: старо злато, златне зубе, златни накит, све златне и сребрне предмете, заложнице банака на све, јер „Планета“ купује све. Упамтите „ПЛАНЕТА“, Призренска ул. 13.

20460, 1-1

ОГЛАШУЈТЕ У

„КОЛ“

КУТИЈЕ ЗА ЗАРОБЉЕНИКЕ

и остало за паковање пакета добићете најповољније код фирме

„ПАПИР“

ТРГОВИНА ПИСАЊЕГ ПРИБОРА МУТАПОВА УЛИЦА БРОЈ 65 (угао Његошеве и Мутапове)

Телефон 41-545

20460, 2-3

ВАЖНО ЗА РОДИТЕЉЕ И ДАМЕ:

Готова дечија одела, женских хаљиница од свиле и сомота за дечаке шпилхозне. Готових блуза, као и материјала за поруџбине. И све врсте дамских тоалета, мантла као и веша, поред штикерског, везилског, плисе, пресвлачење дугмади обавља атеље „МОДЕРН“ Кн. Михајлова 18/II лево Луц 20467, 1-1

И НА ВАС не се осмехнути срећа

ако купите срећку у

ПРВОЈ, НАЈВЕЋОЈ И НАЈСРЕЋИЈОЈ КОЛЕНТУРИ БРАЋЕ А. ВАСИЋА

КР. МИЛАНА 31 — ЦВЕТНИ ТРГ. — П. ФАХ 416

20473, 1-1

КУПУЈЕМО СТАРИНЕ:

НАКИТ, НАМЕШТАЈ, ТЕПИХЕ, РАДИО АПАРАТЕ, ШИВАЊЕ И ПИСАЊЕ МАШИНЕ И ДРУГЕ СТВАРИ. (На позив долазимо)

„ИЗВОР“, ЂОРЂА ВАШИНГТОНА 46.

20470, 1-1

УПОЗОРЕЊЕ ГРАЂАНСТВУ

ДАНАС ТРЕБА И ВИ ДА ЗНАТЕ

стварну вредност Вашег накита. Ако то желите онда пре него што продате ма и једно парче накита, обратите се познатој и реномираној стручној радњи „ФОРТУНА“ Хартвигова 14, код Славије у којој врши бесплатну процену дугогодишњи стручњак — Данас је у Вашем интересу да за накит добијете највећу пену — Бесплатну процену и откуп по данашњој стварној вредности обавља фирма „ФОРТУНА“, Хартвигова 14, код Славије. телефон 25-116.

20472, 1-1

Златан накит, стари и нови купујем

дијаманте крупније, бриљанте све величине златне зубе, бурме, прстење, минђуше, брошеве, бразлетне, ланце, сатове, купује „БРИЛИЈАНТ“ Старо злато оштећено, излизано, поломљено и горело сваку количину купује „БРИЛИЈАНТ“, купује заложнице на све ручне залеге највише плаћа „БРИЛИЈАНТ“ трговина старог златног накита и драгог камења

МИЛИВОЈА М. МИТРОВИЋА

БЕОГРАД, Ђорђа Вашингтона 6 (Бајлонова пијаца)

20468, 1-1

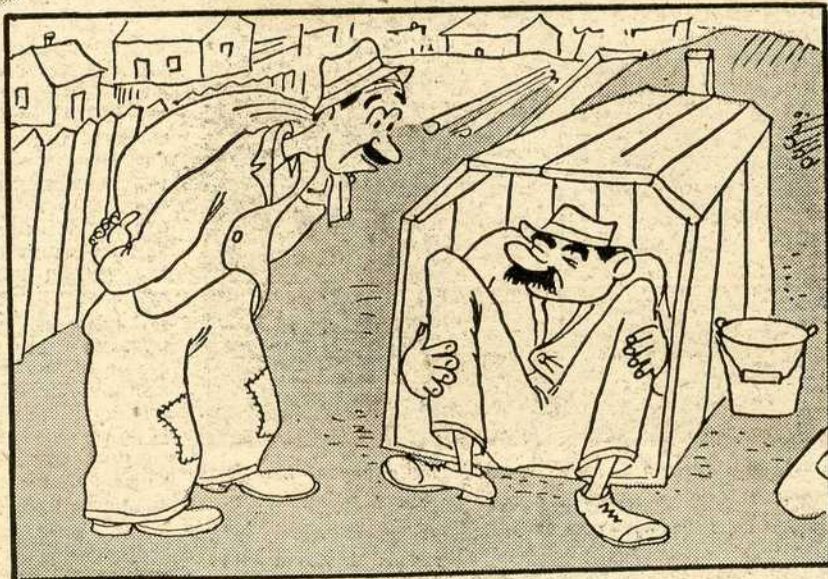
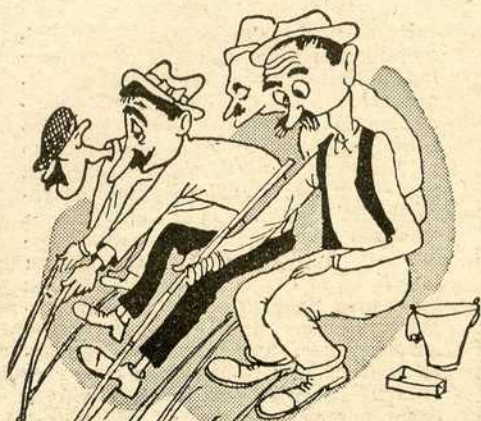
Београђани и сва лица из унутрашњости која долазе у Београд

РАДИ ПРОДАЈЕ СТАРОГ НАКИТА, СВРАТИТЕ КОД „НОВЕ КОМЕРЦИЈЕ“, ЈЕР ОНА КУПУЈЕ СВЕ И ПЛАЋА НАЈБОЉЕ

„НОВА КОМЕРЦИЈА“, Краља Милана 8 — преко пута Двора

20461, 1-1

Коло Хумор

— Па, како си пријавио овај твој стан?
— На пост-рестант!

— Слушајте ви, кондуктер! Немојте да вичете, иначе, одох пешке!

МЕЋУ ПРИЈАТЕЉИМА

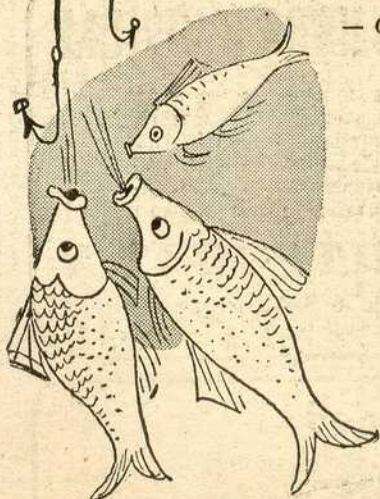
— Са својом женом упознао сам се приликом једног скупног јевтиног путовања.
— Увек сам ти говорио да не штедиш тамо где не треба.

У ГАРДЕРОБИ

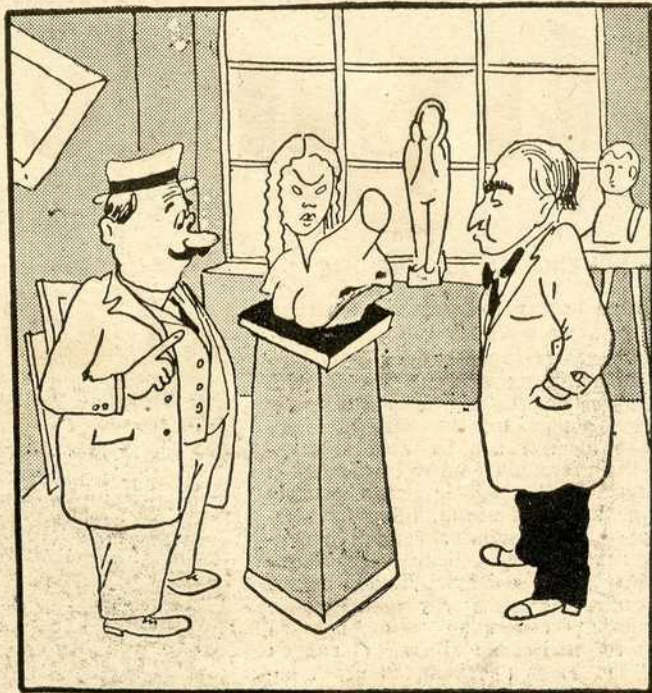
— Јесам ли вам дала тачно ваш капут и шепир?
— Нисте, хвала!

У ЊУЈОРКУ

Директор великог њујоршког хотела приметно да је њихов чистач ципела веома снуздан. Пришао му, потапшао га пријатељски по рамену и рече му храбрећи га:
— Будите веселији драги пријатељу. Видите, ја сам био некал чистач ципела а сад сам постао директор хотела. То вам је Америка!
Чистачево лице се још више смрачи.
— А ја сам био на почетку своје каријере директор хотела. И то вам је Америка!

— Пази, чиме они мисле да нас намаме!

— Шта, и ви продајете на детаљ?

ДОСЕТИО СЕ

У Чикагу неки господин се попео у такси и рече шоферу да га одвезе у 47 авенију. Успут примети да је заборавио новац кол куће. Шта да ради? Пошто је стигао на циљ, сибе из аутомобила и рече шоферу:
— Дајте ми молим вас часом пибице! Изгубио сам у колима новчаницу од двадесет долара.
Још није био ни довршио реченицу, кад шофер даде пун гас и олјуди највећом брзином...

ДОБАР АУТОМОБИЛИСТА

— Ух, заборавио сам да понесем дозволу за лов.
— Ништа не мари, са вашим дозволом за возњу побићете, зацело, силну живину успут.

ЈАПАНСКИ ХУМОР

Неки Јапанац ставио је на гроб свог оца шољу пиринча.
— А када ће ваш покојник устати да поједи тај пиринач? упита га неки Хришћанин, стављајући цвеће на суседан гроб.
— Чим ваш покојник буде устао да помирише цвеће! одговори Јапанац.

ЖЕНСКА РАЧУНИЦА

Неки индискретан човек упита старију даму колико јој је година. Она одговори после краћег размишљања:
— Чекајте да размислим!... Удала сам се у својој осамнаестој години, а мом мужу је било тада тридесет. Сада има двапут толико година. Значи да имам тридесетшест година.
Индискретни је погледа и примети изненађен женском рачуницом:
— Заиста, али не би се рекло да имате толико година!

ДОБАР САН

— Ову сам трубу добио од тате за рођендан.
— Па, зар тати не смета кад по кући трубиш?
— Ништа! Ја свирам само онда кад он спава.

ДЕЧЈА УСТА

Перина посматра свог ћелавог делу.
— Деда, ти сигурно немаш дугова!
— А зашто то питаш?
— Па, тако. Тата каже да ти имаш дуга као косе на глави.

СЛОБОДНА ПРОФЕСИЈА

— Ваш рукопис је нечитак, жали се издавач неком песнику.
Зашто не пишете стихове писаћом машином?
— Зар мислите да бих писао стихове, када бих знао да пишем на машини?

КОД АНТИКВАРА

— Ево једне пушке из доба Карла Великог.
— Шалите се. У то доба још нису постојале пушке.
— Па то и јесте баш реткост ове пушке!

ДЕЧЈА УСТА

— Ако будеш добар, ићи ћеш у рај, а ако будеш неваљао ићи ћеш у пакао.
— А шта треба да радим па да идем у биоскоп?

ЛАКО ЈЕ ЊЕМУ

Чланови неког нашег добротворног друштва, добоше једног дана код старог богаташа и затражише прилог. Он им даде хиљаду динара.
— Како? Зар нам ви дајете само хиљаду динара као прилог? Па ваш син нам је приложио пет хиљада!
— Може бити. Али мој син има богатог оца, а ја немам, одговори стари богаташ.